

ÖZET

Üney, İbrahim, Organize Suç ve Terörizm İlişkisi: PKK Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Yard. Doç. Dr. Ertan Beşe, 133 s.

Terörizm ve organize suçlar dünyanın her yerinde, hukuk devletine, demokratik kuruluşlara, özgürlüklere, toplum refahına, insanlığa, temel değerlere ve normlara karşı iki önemli evrensel tehdittir. Bu iki olgunun, özellikle gelişmekte olan ülkelerde demokrasilere, devlet düzenine ve topluma karşı çok yıkıcı etkileri olduğunu ileri sürebiliriz.

Terörizm ve organize suçlar, diğer sapkın davranışlar gibi gerçekte iki önemli sosyal problem olarak çok çeşitli faktörlerin sonucu ortaya çıkmaktadırlar. Bu nedenle, bu iki önemli problemi çözmek için silahlı mücadele, güvenlik tedbirleri ve düzenlemeleri yanında, bu meselelerin sosyal sebepleri de, mücadelenin bir parçası olarak gözönünde bulundurulmalıdır.

Terör örgütleri gerçekte özellikle kar elde etmeyi amaç edinen örgütler değildir. Çoğunlukla faaliyette buldukları ülkelerde politik güç elde etmeye çalışırlar. Bu nedenle, terör örgütleri amaçlarına ulaşmak için için halka ve hükümetlere karşı şiddet ve tehdit yöntemlerini kullanmaktan çekinmezler. Ancak, son yirmi yıllık süreç içerisinde, terörist örgütleri diğer kriminal örgütlerden ayırmak gittikçe zorlaşmaktadır. Çünkü, bu süreçte terörist örgütler, organize suç örgütü yapısına dönüşerek piyasada yüksek kar elde etmeyi amaçlayan organizasyonlar dönüşmüşlerdir. Dünya'nın pek çok ülkesinde bu şekilde hareket eden pek çok terör örgütü örneğine rastlayabiliriz.

Bu tez çalışmasında, terörizm kavramı ve organize suç kavramı ve iki örgüt türü arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Aynı zamanda iki örgüt türü arasındaki farklılıklar incelendikten sonra, bu iki olgunun temel nitelikleri açıklanmaya çalışılmıştır.

Terör örgütlerinin organize suç faaliyetleri kapsamında örnek olgu olarak Türkiye'de PKK'nın organize suç faaliyetleri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler; Terörizm, Organize Suçlar, PKK.

ABSTRACT

Üney, İbrahim, The Relationship Between Organized Crime and Terrorism: The Case PKK, Master's Thesis, Advisor: Assistant Prof. Ertan Beşe, 135 s.

It is clear once again that terrorism and organized crime are both global threats to the rule of law, peace, democratic institutions, freedom, community welfare, human dignity, civilization and basic values and norms everywhere. We can assert that these two phenomenon are really destructive to democracy, state and public particularly in developing countries.

In fact, terrorism and organized crime as two remarkable social problems, like other type of deviant behavior, are caused by multiple factors. Therefore, in order to solve these problems, social causes of the issue have to be taken into consideration besides the armed struggle, security arrangements as a part of struggle against terrorism and organized crime groups.

In fact, terrorist organizations are not the organizations specifically aiming to get profit. Mostly, they operate to grasp political power in host countries. Therefore, terrorist organizations do not hesitate to use methods of violence and threat against public and government. But, over the last twenty years, gradually it has been highly difficult to distinguish terrorist organizations from the other types of criminal organizations since some terrorist organizations have been transformed into organized crime structures that operate to get high level profit. So, we can come across a lot of samples of such type of organizations all over the world.

In this thesis, the concept of terrorism and organized crime and the relationship between terrorist organizations and organized crime syndicates have been analyzed. Also, we have attempted to analyze differences between terrorism and organized criminality and clarify the common characteristics of these two phenomenon.

In this context, organized crime activities of terrorist groups, in particular PKK in Turkey, have been examined in respect of organized criminality.

Key Words: Terrorism, Organized Crime, PKK.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR.....	v
GİRİŞ	1

BÖLÜM 1

TERÖRİZM VE ORGANİZE SUÇLAR

1.TERÖRİZM.....	8
1.1. Terör ve Terörizm Kavramı.....	8
1.2. Terörizmin Tarihçesi	10
1.3. Terörizm Tanımları ve Tanımlama Çabaları	11
1.4. Ülke Mevzuatlarında Terörizm.....	15
1.5. Uluslararası Sözleşmelerde Terörizm	17
1.6. Terörizmin Unsurları.....	19
1.6.1. Uluslararası Olma Unsuru.....	21
1.6.2. İdeoloji Unsuru.....	22
1.6.3. Şiddet Unsuru.....	24
1.6.4. Örgüt Unsuru.....	27
1.7. Terörizmin Birincil Hedefi	29
1.8. Terörizmin İkincil Hedefleri ve Taktikleri	31
1.8.1. Propaganda.....	31
1.8.2. Otoriteyi Sarsmak.....	33
1.8.3. Otoriteyi Şiddete Yöneltmek.....	33
1.8.4. Örgüt Mensuplarının Moralini Yükseltme.....	34
1.8.5. Yıldırma ve Sindirme	35
1.8.6. Halkın Moralini Bozmak	35
2. ORGANİZE SUÇLAR.....	37
2.1. Organize Suç Kavramı	37
2.2. Organize Suçların Tanımı ve Tanımlama Çabaları.....	38
2.3. Organize Suç Olgusunun Niteliği	42
2.4. Organize Suçların Tarihsel Süreci	46
2.5. Mafya Kavramı ve Gelişimi	48
2.6. Organize Suç Örgütlerinin Temel Unsurları.....	51
2.6.1. Uluslararası Nitelik Taşınması.....	51
2.6.2. Partito İlişkiler.....	52
2.6.3. Hiyerarşik Yapı, Örgüt ve Süreklilik Unsuru	53
2.6.4. Şiddet ve Metodoloji	56
2.6.5. Süreklilik ve Kazanç Sağlama Unsuru	58

BÖLÜM 2

TERÖR ÖRGÜTÜ VE ORGANİZE SUÇ ÖRGÜTÜ İLİŞKİSİ

1. İLİŞKİNİN NİTELİĞİ VE SÜRECİ	60
1.1. Terör Örgütleri ve Organize Suç Örgütleri Arasındaki Farklılıklar	63
1.2. Terör Örgütünün ve Organize Suç Örgütünün Benzer Yönleri	66
1.2.1. Hiyerarşik Yapı	66
1.2.2. Gizli, Örgütlü ve Hücre Usulü yapılanma	67
1.2.3. Benzer Taktiklerin Kullanımı	68
1.2.4. Yasadışılık	69
1.3. Organize Suç Terörizmin İlişki Alanları	69
1.3.1. İşbirliği ve Ortaklıklar	71
1.3.2. Eylem Taktik ve Yöntemleri	72
1.3.3. Motivasyonel Yakınlaşma	73
1.3.4. Merkezi Otoritenin Yokluğu ve Zayıflığı	74
1.3.5. Narko-Terörizm	75
1.4. Terör Örgütlerinin Organize Suç Faaliyetleri	77
1.4.1. Haraç Toplama	77
1.4.2. Gasp, Soygun, Hırsızlık	78
1.4.3. Fidyeye	78
1.4.4. Sahtecilik	79
1.4.5. İnsan Kaçakçılığı	80
1.4.6. Uyuşturucu Madde ve Silah Kaçakçılığı	81
1.4.7. Karapara Aklama	83

BÖLÜM 3

PKK TERÖR ÖRGÜTÜ VE ORGANİZE SUÇ FAALİYETLERİ

1. PKK TERÖR ÖRGÜTÜ	86
1.1. Tarihi Gelişim	86
1.2. Amacı, İdeolojisi, Stratejisi	89
1.2.1. Amacı	89
1.2.2. Stratejisi	90
1.2.3. Yapısı	92
1.3. PKK'nın Organize Suç Faaliyetleri	94
1.3.1. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı	95
1.3.2. Silah Kaçakçılığı	101
1.3.3. İnsan Kaçakçılığı ve Yasadışı Göç	103
1.3.4. Fidyeye	107
1.3.5. Haraç	107
1.3.6. Sahtecilik	111
1.3.7. Gasp, Hırsızlık, Soygun	112
1.3.8. PKK ve Karapara Aklaması	112
SONUÇ	114
KAYNAKÇA	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.-127

KISALTMALAR

a.g.e	:Adı geçen eser
a.g.m	:Adı geçen makale
Bkz	:Bakınız
ev	:eviren
Md	: Madde
Diz	: Dizisi
s	: Sayfa
yay	:Yayın
DEA	:ABD Uyuşturucu Madde Yönetimi
INCB	:Birleşmiş Milletler Uluslar arası Narkotikleri Kontrol Kısmı
MC	: Milletler Cemiyeti
TEMÜH	:Terörle Mücadele ve Harekat Dairesi Başkanlığı
EGM	:Emniyet Genel Müdürlüğü
NATO	:Kuzey Atlantik Paktı
OECD	:Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
GSMH	:Gayri Safi Milli Hasıla
OSG	: Organize Suç Grupları
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AYÖD	: Ankara Yüksek Öğrenim Derneği
PKK-KONGRA-GEL	: Kürt Ayrılıkçı Terör Örgütü
GKK	: Geçici Köy Koruyucuları
DEVSOL	: Devrimci Sol Maksist Leninist Terör Örgütü
TKM/ML	:Türkiye Kominist Partisi Maksist Leninist
DHKP/C	: Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi
OPK	: Olağanüstü Parti Kongresi-PKK
ERNK	: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi-PKK
MK	: Merkez Komuta
ETA	: İşpanya Ayrılıkçı Terör Örgütü
THKO	:Türk Halk Kurtuluş Ordusu

İHO	: İslami Harekat Örgütü
AB	: Avrupa Birliği
ARGK	: Kürdistan Ulusal kurtuluş Ordusu-PKK
KDHB	:Kürt Demokratik Halk Birlikleri
ACM	:Eski adıyla Avrupa Cephe Merkezi
SOKO PKK	: Sonder Komission (PKK-Özel Araştırma Komisyonu)
TİKKO	:Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu
IMRO	: Mekodon Terör Örgütü
FALN	: Porto Rico Ulusal Kurtuluş Silahlı Kuvvetleri
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
OECD	: Avrupa Ekonomik Topluluğu
CIA	: ABD Ulusal Gizli Servisi
OSS	: Stratejik Hizmetler Bürosu
OPIC	: Uluslararası Cinayet Masaları Örgütü (Eski İnterpol)
ASALA	: Ermeni Terör Örgütü
TCK	:Türk Ceza Kanunu
ATM	: Otomatik Para Çekme Makinaları
TİP	: Türkiye İşçi Partisi
UKO	: Ulusal Kurtuluşçular Ordusu-PKK
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
HRK	: Kürdistan Kurtuluş Birliği
SOKO PKK	: PKK-Özel Araştırma Komisyonu-Almanya
KARSAZ	: Kürt İşverenler Birliği
THKO	: Türk Halk Kurtuluş Ordusu-Terör Örgütü
UNDCP	: BM Uyuşturucu Programı

GİRİŞ

Terörizm ve organize suçların günümüz demokratik toplumlarına yapmış olduğu tehdidin büyüklüğü hiç yadsınamayacak boyutlardadır. Özellikle demokrasinin gelişmekte olduğu toplumlarda en büyük tehdit kaynağının terör ve organize suç örgütleri olduğu ileri sürülebilir. Zira örgütlü suçların en belirgin özelliği, bir kurumlar rejimi olan demokrasinin işlemlerini aksatmasında yatmaktadır. Konuya giriş yaparken uzun yıllar Almanya’da karşı casusluk teşkilatının başında görev yapmış olan E. Werthebach’ın bulgu ve yaklaşımlarına dikkat etmekte yarar olacaktır. Werthebach; ‘hukuk devletinin ve demokratik sistemlerin karşısındaki en güçlü tehlike olarak örgütlü suç çetelerini kabul etmektedir. Çünkü, o’na göre, inanılmaz parasal kaynaklarıyla organize suç örgütlerinin demokratik karar verme biçimini sürekli etkilemesi yanında sivil ve askeri bürokrasideki karar vericileri de hızla kendi etki alanına çekebilme cazibesine sahiptir’. Bu durumun kaçınılmaz sonucu olarak, bir kurumlar ve güven sistemi olan demokratik yönetim biçimi, yaşamını ve inandırıcılığını yitirmek sorunuyla karşılaşacaktır.¹

Organize suç örgütleri, sivil toplum alanı içerisinde yasadışı bir ekonomik-siyasi güç odağı oldukları için, demokrasiler açısından büyük bir sorun ve tehdit kaynağı oluşturmaktadır. Globalleşen sorun, yetersiz düzeyde kalan bazı uluslararası anlaşmalar çerçevesinde devletlerin kabul ettikleri yükümlülüklerle ve demokratik hukuk devletlerinin iç hukuk mevzuatlarına rağmen, büyümeye devam etmektedir.

Organize suçlar, Batı ülkelerinin yerleşmiş demokrasilerini ekonomik ve siyasi yönlerden tehdit ettiği kadar, demokratik sürecini geliştirmeye çalışan ülkeler açısından da ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Ülkeler arasındaki ekonomik karşılıklı-bağımlılık (interdependence), sorunun vahametini daha da arttırmaktadır.

Uluslararası terörizm ve uyuşturucu madde kaçakçılığı, bütün insanlığı ve demokratik değerleri tehdit eden birbiriyle bağlantılı iki tehdit oluşturmaktadır. İki sorun iç içe geçmiş ve bu durumun yarattığı tehdit, ‘Soğuk Savaş’ sonrasında daha da belirginlik kazanmıştır. Uyuşturucu kaçakçılığı, terör örgütlerinin silah satın almak için finansman

---

¹ BAL, İhsan, “Türkiye’de Organize Suçlar ve Terörizm Üzerine”, Polis Bilimleri Dergisi, Polis Akademisi Başkanlığı, Cilt 2 , Sayı.7-8, Ankara.2000. s.47.

sağlama ve kara para aklama operasyonlarında kullandığı yöntemler arasında yer almaktadır²

ABD Uyuşturucuyla Mücadele Yönetimi (DEA) İstanbul Bürosu Şefi Michael P. Spasero'nun bir demecinde de belirtmiş olduğu gibi, terörist örgütlerin paraya, kaçakçılarının da terörist örgütlere ihtiyacı vardır. Uluslararası terörizmle uyuşturucu- silah kaçakçılığı, karşılıklı bir çıkar ilişkisinde birleşmiştir.³ Raufer'in 'Yeni Suçluluk' olarak adlandırdığı organize suçlar, örneğine geçmişte rastlanmayacak şekilde, 'terörizm-uyuşturucu trafiği- büyük mafya suçluluğu' zincirini oluşturmuştur.⁴

Soğuk Savaşın bitimiyle yerel anlaşmazlıklar durmamış, aksine artış göstermiştir. Bu durum, uluslararası uyuşturucu sorununu da doğrudan etkileyerek, tehdidin niteliğini boyutlandırmış ve kapsamını genişletmiştir.⁵ Soğuk savaş sonrasında terörist örgütler ve organize suçlar ilişkisine yönelik öngörüler arasında, etnik milliyetçiliği siyasi şiddet uygulayarak savunan örgütler ile organize suç örgütleri arasındaki bağlantıların boyutlanarak süreceği yer almaktadır.

Birleşmiş Milletler Örgütü, Uluslararası Narkotiklerin Kontrolü Kısımının (**International Narcotics Control Board-INC**) 1993'te terör örgütleri ve uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı bağlantılarının açıklandığı raporunun 5. maddesinde, uyuşturucu kaçakçılığı ile terör örgütlerinin bağlantısı şu sözlerle ifade edilmektedir: 'Uyuşturucu kartelleri arasında kurulan bağlarla dünyada uyuşturucu kaçakçılığı ve terör faaliyetleri, etnik kutuplaşmanın ve ekonomik sıkıntılarının olduğu bölgelerde daha yoğun görülmektedir'.⁶

Aynı şekilde BM Genel Kurulu'nun 24 Kasım 1993 tarihinde aldığı 'Terörizm ve İnsan Hakları' konulu kararda, terörist gruplar ile silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı arasında güçlenen bağa dikkat çekilmektedir.

---

² KÖKNAR, M. Ali, **The Turkey Connection: Combating Nuclear, Chemical, Biological Materials and ,Narcotics Smuggling**, Journal of Counterterrorism & Security International, 1997, s. 20.

³ Hürriyet, 18 Eylül 1992.

⁴ XAVIER, Raufer, Les Superpuissances du Crime, Enquete sur Le Narco-Terrorism. Paris-1995, s. 19.

⁵ Uyuşturucu Jeopolitik Gözlemevi, **The World Geopolitics of Drugs, Annual Report**, Eylül 1997. den aktaran, <http://www.ogd.org/rapport>. E.T.11.2.2005

⁶ **Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kontrol Kısım (INC)** Raporu. 1992-1993. <http://www.findarticles.com.E.T.07.05.2005>.

Avrupa Birliği Konseyi Pompidou Grubu'nun 4 Şubat 1994 tarihli Strasbourg 2. Pan-Avrupa Bakanlar Konferansı Sonuç Bildirgesi'nin 9. maddesi'nde organize suç örgütleri ve terör örgütleri bağlantısı, Şu ifadelerle vurgulanmaktadır: 'Uyuşturucu madde kaçakçılığının sürekli artması ve yayılmasını dikkate alarak, ekonomik g ve Şiddet kullanan organize örgütlerin bu faaliyetlere karışmasındaki artış, toplumu ciddi bir Şekilde tehdit etmektedir.'⁷

8-10 Haziran 1998 tarihlerinde New York'ta düzenlenen 'Dünyada Uyuşturucu Sorununa Karşı Birleşmiş Milletler zel Oturumu' sonucunda kabul edilen Siyasi Bildiri Taslağı'nda da terörizm-uyuşturucu bağlantısı dile getirilmektedir.

Sonuç olarak vurgulanması gereken, uluslararası terörizm ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelenin, bu tehditlerle karşı karşıya kalan ülkelerin tek başına gerçekleştireceği çabalarla tam ve sürekli bir başarıya ulaşamayacağıdır. Bu sorunlarla etkin bir mücadele yürütmek için demokratik ülkeler arasında geniş kapsamlı bir işbirliği ve dayanışmaya ihtiyaç bulunmaktadır. Teröristler örgütün uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerini mümkün olduğunca toplumdan gizlemektedirler. Çünkü, uyuşturucu kaçakçılığı toplumlar tarafından bir insanlık suçu kabul edildiğinden örgütün imajını zedelemekte ve propaganda faaliyetlerinin başarısızlıkla sonuçlanmasına yol açmaktadır. Uyuşturucu kaçakçılığı aynı zamanda örgüte destek sağlayan ülkelere de olumsuz bir imaj bırakmakta ve söz konusu ülkeler terör örgütlerini desteklerken çekimser davranmaktadırlar. Uyuşturucu faaliyetlerine karışan örgütler uluslararası kamuoyunun desteğini de kaybetmektedir.⁸

Terörizm ise gelişen ve değişen dünya koşulları ile birlikte, değişiklik göstermekte, gelişen teknolojiye bağlı olarak elde ettiği yeni imkan ve kabiliyetleri ile etkisini ve gücünü her geçen gün arttırmaktadır. Örgütler amaçlarını gerçekleştirmek için teknolojinin sunduğu imkanlar vasıtasıyla hiçbir değer yargısını göz önünde bulundurmadan vahşice eylemlerde bulunabilmektedirler. Demokratikleşme alanında atılan adımlar terörü nicelik olarak azaltmakla birlikte, demokratik ortamlarda terör eylemlerinin etkinliği özellikle kitle iletişim araçlarının etkisiyle daha da artmaktadır. 11 Eylül'den sonra terörün ekonomik,

---

⁷ Emniyet Genel Müdürlüğü, **Uyuşturucu ve PKK**, Ankara,1988, s. 2.

⁸ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Raporu**. Ankara. 2003. s.114.

siyasi, psikolojik ve güvenlik açısından yol açabileceği tehditler çok iyi bir şekilde anlaşıldığından terörizmle mücadele ülkelerin öncelikli politikaları haline gelmiştir.⁹

Ancak, terörizmin, tüm dünya ülkeleri tarafından ya da en azından etkili olduğu kabul edilebilecek çoğunluğu tarafından ortak olarak kabul edilmiş bir tanımı bulunmamaktadır. Her ülke kendine göre (hatta zaman içerisinde birden fazla) tanım yapmıştır.¹⁰ Çalışmanın ilk bölümünde bu tanımlama sorunu üzerinde durulduktan sonra terör örgütünü ayakta tutan bazı unsurlar irdelenecektir. Diğer organize suç örgütleri ile mukayese etmek bakımından bu unsurlara değinilmesi önem arz etmektedir.

Amaç

Terör örgütlerini ayakta tutan bazı unsurlar vardır. Bunlar arasında dört unsur terör örgütünü yaşatıp canlı tutmaktadır. Bunlar, iç ve dış destek, propaganda, eylemlilik ve finansmandır.¹¹

Bu bağlamda, dünya genelinde faaliyet gösteren terör örgütlerinin eylem ve faaliyetleri için ihtiyaç duydukları ana unsurların başında finansman ihtiyacı gelmektedir. Örgüt militanlarının, illegal alanda faaliyet yürütmelerinden dolayı bir işte çalışıp gelir temin etmeleri mümkün görülmemektedir. Bazı örgütler de büyüyüp geliştikçe, şirket ve işyeri yapılanması içerisinde olsalar dahi, ticari faaliyetlerin deşifre olma ve zarar riski düşünüldüğünden yeterli finans sağlamaları mümkün olmayacaktır. Bununla birlikte, örgütlerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için barınma, beslenme, giyecek, tedavi, ulaşım ihtiyaçlarını giderebilmesi; yayın ve propaganda materyallerini hazırlayabilmesi; silah, mühimmat ve haberleşme ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri gerekmektedir. Yasal yollardan finans ihtiyacını gideremeyen terör örgütleri, yasadışı yollardan organize suç faaliyetleri kapsamında bu ihtiyacını gidermeye çalışmaktadır.¹²

Terörizm, 1960'lı yıllardan günümüze, Türkiye'yi ekonomik, siyasi, kültürel ve askeri açıdan sürekli meşgul eden, önemli sorunlardan biri olmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, güvenlik güçlerinin geçen bu kırk yıllık süreçte, terörle mücadele konusunda büyük bir bilgi birikimine sahip olduğu söylenebilir. Nitekim elde edilen bu birikimler sonucunda, terör örgütlerinin faaliyetleri minimum düzeye çekilmiştir. Ancak, tamamen etkisiz hale getirildiği söylenemez.¹³ Hal böyle iken terörizme karşı yasal

⁹ Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi, Narko-Terörizm Bilgi Notu , Ankara, TEMÜH Daire Başkanlığı, 2004

¹⁰ www.terör.gen.tr. E.T.18.08.2004.

¹¹ Aydın, Gökhan, “Dünyada ve Türkiye’de Terör”, Polis Dergisi, Sayı 40, Ankara, 2004, s.7.

¹² Alkan, Necati, “Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları”, Polis Dergisi, sayı 40, Ankara, 2004, s.290.

¹³ Alkan, Necati, **Gençlik ve Terörizm**, TEMÜH Daire Başkanlığı yayınları, No:9, Ankara, 2000, s.221.

yaptırım çerçevesi hazırlamak için bütün uluslara çağrıda bulunmaktadır.¹⁴Uluslar arası alanda ortak davranış sergilenmesi noktasında, Türkiye uluslararası alanda her olumlu girişimin yanında yer almaktadır ve 1970 yılından bu yana Birleşmiş Milletler Sözleşmesi Çerçevesinde terörizmle mücadeleyi kapsayan 12 sözleşme ve protokolü imzalamıştır.

Keza terörizm ve organize suçlarla ilgili olarak 62 ülke ile güvenlik ve işbirliği anlaşması imzalamış, aynı konuları kapsayan 117 ikili ve çok taraflı anlaşmalara aktif taraf olmuştur.¹⁵

Terörizmin finansmanı ile mücadele, terörizmle mücadeleye yönelmiş daha kapsamlı bir çabanın vazgeçilmez bir bölümüdür.¹⁶ Uluslar arası Terörizmin, 11 Eylül saldırıları ile geldiği nokta gözler önüne serilmiş ve terörizmin kökünü kazımak için teröristlerin mali kaynaklarını yok etmek gerekliliği, terörizmle mücadelenin olmazsa olmaz bir unsuru konumuna gelmiştir. Terör örgütleri tipik olarak kar amaçlı kurulmuş örgütler değildir. Daha çok siyasi ideolojik, dini amaçlarla yayılım faaliyetleri sürdüren ve gerekirse bunun için şiddet, korkutma ve yıldırma yöntemlerine başvuran örgütlerdir ve bu örgüt faaliyetleri ile organize suç biribirinden ayırt etmek zorlaşmaktadır. Çünkü birçok olayda teröristlerin kar merkezli gruplar gibi hareket ettikleri gözlemlenmektedir.

Organize suç örgütleri de globalleşmiştir. Bunlar faaliyetleri yürütebilmek için güzergahlarındaki terör örgütleri ile işbirliği yaparlar. Bazen öyle durumlar olur ki, hangisi terör örgütü hangisi organize suç örgütü belli olmaz. Aralarındaki ilişki çok etkin noktalara varabilir.¹⁷

Teröristlerle uyuşturucu kaçakçıları arasında sürekli ilişkiler mevcuttur. Bu ilişkiler gerekli imkan ve olanakları sağlamadan direk olarak uyuşturucu kaçakçılığıyla iştigal etmeye kadar varmaktadır. Dolayısıyla bu ilişkiden her iki taraf da yararlanmaktadır. Uyuşturucu kaçakçıları teröristlerin askeri yöntemleri, silah tedarikleri ve gizli örgütlere giriş imkanlarından yararlanmaktadır. Terörist organizasyonlar ise uyuşturucuyu bir gelir kaynağı olarak kullanmakta ve elde edilen kara paranın aklanmasında uyuşturucu kaçakçılarının yöntemleri ve yeteneklerinden azami derecede istifade etmektedir.

---

¹⁴Masak, **Terörün Finansmanı Konusunda Ulusal ve Uluslar arası Alanda Yapılan Düzenleme ve Çalışmalar**, MASAK Yayınları, Ankara, 2002.s. 229.

¹⁵ Aydın, Gökhan, “**Dünyada ve Türkiye’de Terör**”, Polis Dergisi, Sayı 40, 2004, s. 5.

¹⁶ Masak, a.g.e., s. 22.

¹⁷ Aydın, Gökhan, **a.g.e.**, s.7.

Kapsam

Bu çalışmada ana hatlarıyla terör örgütlerinin organize suç örgütleri ile ilişkileri, terör örgütlerinin diğer organize suç faaliyetleri, benzerlikleri ve farklılıkları, mücadele sorunu irdelenmiş ve ortaya konmaya çalışılmıştır.

Bu nedenle, günümüz terör örgütleri ile organize suç örgütleri arasında var olan teorik ve pratik benzeşmeleri ortaya koyabilmek amacıyla, birinci bölümde terörizm olgusu ve organize suç olgusu ayrı ayrı ele alınarak kapsamlı bir şekilde irdelenmiştir. Bu irdeleme ikinci bölüme hazırlık oluşturmaktadır. Birinci bölümde, 'terör' ve 'terörizm' kavramı, 'organize' suç ve 'mafya' kavramları detaylı bir şekilde incelenmiş ve terörün ve organize suçların tanımı konusundaki belirsizliklere değinilmiştir. Bu amaçla terörün ve organize suçların tanımı konusunda, ulusal mevzuatlar, uluslararası sözleşmeler, konuyla ilgili akademisyen ve yazarlar referans alınmıştır. Ayrıca terörizme ve organize suçlara tarihsel bir perspektiften bakıldıktan sonra, terörün ve organize suçların temel belirleyici unsurları, amaçları ve nitelikleri ortaya konmaya çalışılmıştır.

İkinci bölümde ise, terörizm ve organize suçlar, birinci bölümde ileri sürülen ve ortaya konan kavramlar ve tespit edilen unsur ve nitelikler doğrultusunda birlikte ele alınarak, teori ve pratikte ki, benzeşmeleri, ayrışmaları ortaya konmaya çalışılmış, günümüz terör örgütlerinin nasıl organize suç örgütü haline geldiği ve işledikleri organize suç faaliyetleri irdelenmiştir.

Üçüncü bölümde ise, birinci ve ikinci bölümdeki kavramsal tespitler doğrultusunda, Türkiye özelinde, uluslararası niteliğe sahip bir terör örgütü olan PKK, yapısı, amaçları, stratejisi ortaya konduktan sonra, bu örgütün organize suç faaliyetleri ana hatlarıyla incelenmiştir

Yöntem

Bu çalışmada, nitel araştırma ve kaynak tarama yöntemi kullanılmıştır. Terör, terörizm, terörizmin finansmanı, Organize Suç Örgütleri, konusunda yazılmış makale, kitap, tez Rapor, mevzuat v.b kaynaklar başta olmak üzere, Üniversite kütüphaneleri, İnternet siteleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü arşivlerinden, gizlilik derecesi olmayan bilgi, belge ve dokümanlar taranmıştır.

Sınırlılıklar

Araştırmanın yapılmasında karşılaşılan en büyük sınırlılık, konu ile ilgili çalışmaların azlığı ve bazı kaynakların gizliliğidir. Emniyet Genel Müdürlüğü

Arşivlerinden gizlilik dereceli evrak olmamak kaydıyla önemli ölçüde faydalanılmıştır. Konuyla ilgili tespit edilen bazı kaynaklara üniversite kütüphanelerinden ulaşlamamıştır. Son yirmi yıllık zaman dilimi içerisinde yayımlanan kitapların çoğunluğunun da birbirine kaynaklık ettiği tespit edilmiştir.

BÖLÜM 1

TERÖRİZM VE ORGANİZE SUÇLAR

*Terrorists create terror; terror creates fear
and anger; fear and anger create aggression;
and aggression against citizens of different
ethnicity or religion creates racism and in turn,
new forms of terrorism.*

Zimbardo

1.TERÖRİZM

1.1. Terör ve Terörizm Kavramı

Terörizm kelimesi Fransız ihtilali sırasında ve Jakobenlerin terör sultanı döneminde doğmuştur. Terörizm, önce siyasal baskı ve sosyal kontrol aleti olarak kullanılan devlet eylemi ile eşanlamlı idi. Jakobenler kendileri hakkında konuşurken teröristi olumlu anlamda kullanmışlardır. Thermidor dan sonra terörist, cani anlamına geldi. Tabirin İngiltere'ye ulaşması gecikmedi. Edmonde Burke 1795 de yazdığı bir yazıda halkın üzerine salıverilmiş 'terörist' denilen binlerce cehennem köpeğinden bahsediyordu ve aşağı yukarı dehşet saltanatı ile eşanlamlı idi.¹⁸

Latince'den türetilen terör kavramının Türkçe'deki karşılığı 'koru'dur. Aynı zamanda dehşet ve tedhişi de içerdiğini söyleyebiliriz. Baskıcı rejimler diğer niteliklerinden arındırıldıklarında dehşet ya da terör onu yaratan eylem açısından tanımlanabilir. Terör ve Terörizm kavramları arasındaki ayrılıklar buradan ortaya çıkmaktadır. Terörden farklı olarak terörizm siyasal amaçlar için örgütlü ve sistemli ve sürekli terör kullanmayı bir yöntem olarak kullanmayı benimseyen bir strateji anlayışıdır. Bu nedenle herhangi bir linç olayında ya da trafik kazasında terör bulunmakla beraber terörizm yoktur.¹⁹

Terör çok kez gayri iradi olarak meydana gelebilir. Bir çok savaş, terör ve kitle terörünün ve ya ihtilal maksadıyla ayaklanmanın kontrol edilemez olduğunu bilinmektedir. Diğer taraftan terörizm siyasal maksatlarla iradi olarak terör yaratmadır, terörü hesaplı ve sistematik kullanmadır. Ne kadar ham olursa olsun bir felsefe, teori ve ideolojiye dayanır. Terör umutsuzluktur. Nitekim bütün batı lisanlarında, ısrarla terör uygulayanlara

¹⁸ Alyuğ, Yılmaz, **Terörün Anatomisi**, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1995, s.19.

¹⁹ Denker, M. Sami, **Uluslararası Terör Türkiye ve PKK**, Selçuk Üniversitesi, 1999, s.3.

İspanyolca kökenli ‘desparados’ sıfatı verilir. Terminolojiye giren ‘desparados’ ise ‘umutsuzlar’ demektir. Çünkü teröristler umutsuzdur. 20.yy’da Adolf Hitler de korku ve menfaat ile bütün halkların teslimiyete yönelebileceğini iddia ediyordu:

‘Terör en kuvvetli siyasi silahtır ve ben bazı aptal burjuvaları şok durumuna sokuyor diye ondan mahrum olamam’ Bunu Herman Rauschning 1939 da ‘Hitler Bana Dedi’ adlı kitabında zikrediyor. Führer’le konuşan başka bir yazar ise Hitler’in sözlerine şunları ekliyor: ‘Demokrasiler daima böyle saldırılar karşısında yapıları bakımından aciz olacaklardır, zira savunmak için kendilerinin de bir otoriter rejim kurmaları gerekmektedir.’²⁰

Türk öğretisinde ‘terör’, ‘terörizm’ kavramı ile birlikte ‘yıldırganlık’, ‘tedhiş’, ‘tedhişçilik’ gibi sözcüklerde kullanılmaktadır. Zafer, Schreiber den yaptığı aktarımda ise; bu iki kavram arasında dogmatik bir fark bulunduğunu belirterek, ‘terör’ kavramı ile yukardan uygulanan terörü yani mevcut rejimin halkın baskı altında tutularak varlığını garanti altına alınması ve ya geliştirilmesi ifade edilirken, terörizm kavramı ile hükümet edenlerin zayıflığını sergilemek hatta tüm devlet idaresini bertaraf etmek amacıyla alttan uygulanan saldırı faaliyetleri ifade edilir.

Fransız ihtilalinden sonra Robespierre’ nin yarattığı baskı, haksız tutuklama ve keyfi özel vergilerden meydana gelen sistem terör sistemi ve terör rejimi olarak adlandırılmıştır.

Bu tanımlamalara göre terör ile terörizmin ayrı kavramlar olduğunu ifade etmeliyiz. Terör, amaçsız olarak, dar alanlı istem dışı sistematik olmayan bireysel bir davranış olabilir. Ancak terörizm siyasal amaçla bilinçli olarak terörü sistematik ve hesaplı olarak kullanmaktır.²¹

Ancak, terör ve terörizm arasındaki hassas ayırım konuşma dilinde ortadan kalkmıştır. Belirli bir siyasi yapıyı değiştirmek amacıyla belirli bir örgüt tarafından sistematik olarak uygulanan ve kitleleri paniğe sokan şiddet eylemleri terör eylemleri veya kısaca terör veya terörizm olarak adlandırılmaktadır.²²

---

²⁰ Altuğ, Yılmaz, a.g.e., s.19.

²¹ Yıldırım, A. Gani, “**Terörizm ve Türkiye**”, 1. Milletlerarası Doğu ve Güneydoğu Anadolu Güvenlik ve huzur sempozyumu Bildirileri, Fırat Üniversitesi Yayınları, Elazığ, 2000, s. 681.

²² Zafer, Hamide, **Ceza Hukukunda Terörizm**, Milletlerarası Metinler ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu Işığında, Beta,İstanbul, 1999, s.10.

1.2. Terörizmin Tarihçesi

Sistematik siyasi terörizmin geçen yüzyılda Fransız ihtilalinden sonra ortaya çıkan ve bu olaydan sonra kavram olarak dünya sözlük ve ansiklopedilerine giren bir olgu olduğu kabul edilmekte ise de terör insanlık tarihi ile yaşıttır. Örneğin Roma İmparatorları, Osmanlı Sulatanları ve Rus Çarları iyi yetişmiş düşmanlarını daima sistematik olarak yok etmişlerdir²³.

İnsanlık tarihinde ülkeler arası savaşlar kadar, bireysel teröründe daima büyük bir rolü olmuştur. Siyaseten çok önemli tarihsel bir bireysel terör olayı, Marcus Iunius Brutus ve arkadaşlarının Roma imparatoru Julius Sezar'ı öldürmeleridir. Siyasal nitelik taşımaktadır. Brutus cumhuriyetçidir. Sezar'ı rejimi yıkmak ve Cumhuriyeti kurmak için öldürmüştür. Bu olay Roma İmparatorluğu'nu derinden sarsmıştır.

Terör, İslam tarihinde de çok önemli bir yere sahiptir. İkinci Halife Hz.Ömer, üçüncü Halife Hz. Osman ve dördüncü Halife Hz. Ali terör kurbanı olmuş olan liderlerdir.

Selçuklu Sultanı Alparslan'ın öldürülmeleri ve Osmanlı Sultanı Birinci Murad'ın öldürülmeleri, başlarında buldukları ülkelerdeki rejimlerin genel durumlarını etkilemeyen terör eylemleridir. Din kökenli siyasal terörü kurumlaştıran kişi ise Hassan Sabbah'tır.²⁴

Laqueur'a göre tarihin ilk terör örgütlerinden biri M.Ö. 73-66 yıllarında yaşayan "Sicarii"lerdir. Geri kalmış bölgelerden erkeklerin oluşturduğu, çok sıkı organize olmuş dini hüviyetli bir mezhep (Sekte) olan bir örgütün üyeleri alışılmamış taktikler kullanmışlardır. Düşmanlarına gündüz, tatil günlerinde insan yığınlarının olduğu zamanlarda kalabalık yerlerde habersizce ve arkadan saldırmışlardır. Başlıca silahları, elbiselerinin altında sakladıkları kısa kılıçlardır. Örgüt militanları, düşmanlarını işlek yerlerde öldürerek kalabalığa karışıp kaybolmaktaydılar. Romalılara karşı mücadele eden 'Sicarii'ler, Ananias rahiplerinin manastırlarını, Herodes Sülalesi'nin saraylarını tahrip etmiş, borçların tahsil edilmesini önlemek için tefecilerin senetlerini ve devlet arşivlerini ortadan kaldırmış, buğday ambarlarını yakmış ve Kudüs'ün su kanallarını yıkmışlardır.

'Sicarii'lerden yaklaşık bin sene sonra 11. yüzyılda Ortadoğu'da ortaya çıkan ve Hasan bin Sabbah'ın kurucusu ve önderi olduğu dini kökenli 'Haşşaşin'ler en eski terör örgütlerinden birisidir. Tarihi açıdan bakıldığında Haşşaşinler oldukça küçük bir mezheptir. Kendilerini baskı altında tutan Selçuklulara karşı dini bağımsızlıklarını ve

²³ Zafer, Hamide, a.g.e., s.12.

²⁴ Kongar, Emre, **Küresel Terör ve Türkiye, Küreselleşme**, Huntington, 11 Eylül, Remzi Kitapevi, 2001, s.77-78.

yaşam tarzlarını terör eylemleri ile sürdürülen mücadelenin yardımıyla savunmaya çalışmışlardır. İsmailiye mezhebine bağlı bu örgütle çağdaş terör örgütleri arasında önemli benzerlikler vardır.

16. yüzyıldan 18. yüzyılın sonlarına kadar Avrupa'daki bazı devletler, dış siyasi hedeflerine ulaşabilmek amacıyla denizlerde terör estiren korsanları ve onların gemilerini kullanmışlardır. Daha sonraki dönemlerde de dünyanın değişik yerlerinde terör eylemleri ortaya çıkmıştır. Fransız ihtilali ile terörizm, sadece siyasal baskıya bir tepki olarak kalmamış ayrıca çatışmasız, ahenkli mutlu bir gelecek yaratmak için, amaca hizmet eden bir araca dönüşmüştür. Fransız ihtilaliyle ortaya çıkan modern terörizm kavramı, totaliter rejimlerde refah, huzur beklentilerinin başlangıcını ifade etmiştir.

Terörizm, ihtilal öncesi ve ihtilal esnasında hem monarşinin hem de halkın elinde bir silah olmuştur²⁵. Ayrıca, Hindistan da Thuglar ve Hür Kardeşlik Örgütü, Çin'deki Dernekler, Rusya'daki Narodnikler ve Sosyalist İhtilalciler, Makedonya'da IMRO, İspanya'da ETA tarihteki önemli terör örgütleridir.²⁶

1.3. Terörizm Tanımları ve Tanımlama Çabaları.²⁷

Bu gün ve gelecekte terörizmle mücadelenin başarıya ulaşabilmesi için her şeyden çok kendisiyle mücadele edilecek 'terör'ün tanımının yapılmış olması gerekmektedir. Ne var ki şu ana kadar küresel düzeyde üzerinde uzlaşmış bir terör tanımı yapılamamıştır. Küresel düzeyde bir terör tanımı yapılmadığı gibi, terörü tümünden yasaklayan evrensel bir uluslararası anlaşma yapmakta mümkün olmamıştır. Bununla birlikte bazı spesifik terör eylemlerini ele alan sektörel uluslararası anlaşmalar bulunmaktadır.²⁸

Günümüz dünyası terörizm ile ilgili olarak ortak tarif yapabilme konusunda büyük bir zorluk içerisinde. Bu tanımlama, ideolojik anlayışa, kültürel, etnik ve dini yapıya, siyasal bağlantılara göre değişiklik göstermektedir. Bu değişik tanımlama o derece farklı olabilmektedir ki; bir ülkenin terörist diye tanımladığı bazı kişilerin diğer ülkelere 'özgürlük ve insan hakları savunucuları' olarak tanımlanması sıkça rastlanan bir durumu oluşturmaktadır.²⁹

²⁵ Zafer, Hamide, **a.g.e.**, s.12.

²⁶ Tarihte var olan önemli terör örgütleri hakkında geniş bilgi için bkz. Altuğ, Yılmaz, **a.g.e.**, s.27-43.

²⁷ Milletlerarası Belge ve Konferanslarda geçen terörizm tanımları için bkn. Zafer, Hamide, **a.g.e.**, s.17-33.

²⁸ Kaya, İbrahim, **Terörle Mücadele ve Uluslar arası Hukuk**, Uşak yayınları.1. Baskı, Ankara, s.4.

²⁹ Yıldırım, A. Gani, **a.g.e.**, s. 681.

Terör ve terörizm konusunda farklı yaklaşımlar vardır. Kavramlar zihinlerde berrak değildir. Aynı kişinin aynı fiilden dolayı bir ülkede özgürlük savaşçısı, bir kahraman, sınır ötesinde affedilmez suç işleyen hain olarak görülmesi, terör ve terörizm konusunda ortak kabulü olanaksız hale getirmektedir. Fiilin niteliğini ve nedenini dikkate alanların yanında, dikkate almayanlar, kavramlara farklı yaklaşım içinde olmaktadır.³⁰

İnsan hayatında şiddetin varlığı değişmez nitelikte olmakla birlikte; şiddetin kendisini ifade tarzı ve kendisine yüklenen anlam farklı olabilmektedir. Şiddetin bütün şekilleri, sosyal ve yasal kontrol modellerinin formüle edilmesine esas teşkil edecek olan sosyo-politik değerlendirme temelinde, kriminal boyutu açısından benzer nitelikleri, fakat amaçları, araçları, failleri ve kurbanları bakımından farklılıklar gösterebilir. Dolayısıyla, 'siyasal şiddet' ve onun en yaygın şekli olan 'terörizm' de kavramsal olarak evrensel değildir. Çünkü, 'siyasal şiddet' kavramını oluşturan 'şiddet olgusu ve siyasal' olma, zamandan zamana ve bir yerden diğerine değiştirmektedir. Böylece, terörizmi oluşturan tanımlama, toplumdaki topluma, devletten devlete ve hatta bir akademik yazardan diğerine farklılık arz etmektedir.³¹

Terörizmin genel olarak şiddet mi, yoksa şiddetin özel bir biçimi mi olduğu; vurgulamanın onun siyasal karakterine ve savaş yöntemlerini mi, yoksa sahip olduğu stratejinin normal dışı karakterlerine mi yapılması gerektiği; belli bir amaca yönelik sistematik karakterlerinin mi, yoksa tahmin edilmezliği ile simgesel yönlerinin mi ya da belki de kurbanlarının pek çoğunun masum insanlar olması gerçeğinin mi seçilip ayrılması gerektiği üzerinde bir anlaşma yoktur.³²

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisinde; terörizm; bireylerin ya da azınlıkların şiddete dayanan ve kişilere mallara ya da kurumlara yönelik siyasal eylemi; bu şiddet eylemlerinin tümü, bireysel yada ortaklaşa terörizmin çeşitli biçimleri (cinayet, rehine alma, patlayıcı yerleştirme, sabotaj vb.) olabildiği gibi çeşitli ereklere (ülkenin bağımsızlığı, bir siyasal rejimin devrilmesi, devlet siyasetinin bazı yönlerine itiraz vb.) de olabilir.³³ Dolayısıyla terörizmin pek çok tezahürünün hepsini tek bir teoriyle açıklamak mümkün olmamakta, tek eksenli indirgemeci yaklaşımlar da fazlasıyla muğlak ya da yanıltıcı olmaktadır. Zaten her örnek ve uygulamasında ortak bir takım özelliklere

³⁰ Purver, R., **Chemical and biological Terrorism, New Threat to Public Safety**. London Research institute, LONDON, 1996/ 1997, s.5-6.

³¹ Beşe, Ertan, **Terörizm, Avrupa Birliği ve İnsan Hakları**, Seçkin Kitapevi, Ankara, 2002 , s. 1.

³² Laqueur, Walter, **Terörizmin Yorumlanması**, Silinen Yüzler Karşısında Terör, Ayraç Yayınevi, Ankara, 2002, s. 95.

³³ **Büyük Larousse sözlük ve Ansiklopedisi**, 22. cilt, İnterpress Basın ve Yayıncılık A.Ş., Libraire Larousse 1986. s. 11445.

rağmen, her örneğe uygun, değişmez tek bir terörizm yoktur, ‘terörizmler’ vardır. Bu nedenle de global ya da bölgesel nitelikli 19 civarı uluslararası sözleşme olmasına rağmen, hala standart bir tanım yapılamamıştır. Terörizmi ifade amaçlı akademik ya da günlük spesifik tanımlamalar, bir takım paradoksları bünyesinde barındırdığından dolayı daima bir takım itirazlara sebep olmakta, dolayısıyla kusurlu addedilmektedir.³⁴

Terör (Tedhiş), dehşete düşürmek, korkutmak, korkutup kaçırmak anlamına gelen, Latince kökenli ‘Terror’ ‘Terrere’ den üretilen bir sözcük olup dilimizde de yabancı dillerde, aşırı korkuyu; aşırı korkuya neden olan yol açan durum, yakmaya, yıkmaya, yok etmeye yönelik, şiddetli bir kızgınlık ve öfke durumunu anlatmak için de kullanılmaktadır.³⁵

Meydan Larousse’da Terörizm; *ihtilalci grupların giriştiği şiddet eylemlerinin tümü, tedhişçilik, bir hükümet tarafından uygulanan şiddet rejimi* .³⁶ Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisinde; ‘Terör,(fr.terreur; la,terror) bir gücü, bir iktidarı zorla kabul ettirmek amacıyla şiddetli bir biçimde şiddet kullanma,yıldırma, tedhiş;’ ‘(Beyaz) Terör, Fransa da Kralcılarının hasımlarına karşı başlattıkları karşı devrimci hareketlere verilen ad’

‘Terörist, terörizmle ilgili, terör yaratan, terörizm yanlısı, terör eylemlerine katılan, tedhişçi,’³⁷ olarak tanımlanmıştır.

Hukukçu Dönmezer, terörü; şiddetin sosyal, ulusal, ırksal, dinsel, fesat çıkarıcı ve benzer diğer maksatlarla ve diğer sosyal sınıflar arasında çatışma, savaşa tahrik etmek üzere planlı ve hukuk dışı olarak kullanılması olarak tanımlamaktadır.³⁸

Bassioni’ye göre terörizm; terörizm iktidarı etkilemeye yönelik bir sonuç elde etmek veya belirli bir davanın veya sorunun propagandasını yapmak için, suçu işleyenlerin kendileri veya bir devlet adına hareket edip etmediklerine bakılmaksızın, toplumun belli bir bölümünde korku oluşturmak üzere tasarlanmış uluslararası düzeyde yasaklanmış şiddetin ideolojik olarak saiklenen stratejisidir.

Birçok terör tanımını inceleyen Tiefenburn, terörizmin unsurlarını öne çıkararak semiotik bir tanım geliştirmiştir. Şu temel yapısal unsurların varlığı terörizm suçunu oluşturmaktadır. Hangi şekilde olursa olsun şiddete başvurulması, masum sivillerin hedef alınması, şiddete sebep olma kasnının bulunması, düşmanı korkutma, zorlama veya

³⁴ Beşe, Ertan, “Terörizmin Literatürü Üzerine”, Polis Dergisi, Terörle Mücadele Özel Sayısı. Ankara- 2004. s. 39.

³⁵ Köknel, Özcan, Polis Dergisi , 159. yıl özel, sayı 39, Ankara, 2004, s. 375.

³⁶ Meydan Larousse,12. cilt, Meydan Yayınevi, Milliyet Gazetecilik A.Ş, 1993-1994, s. 83.

³⁷ Çakmak, Hurşit, “Teröri,Teröristi, Terörizmi Doğru Anlamak,” Polis Dergisi. Sayı. 40, Ankara, 2004, s.206.

³⁸ Dönmezer, Sulhi, Kriminoloji, İstanbul Üniversitesi Yayını, İstanbul, 1989, s.12.

bastırma amacının olması, siyasi, askeri, etnik, ideolojik veya dinsel amaçların başarılmasının hedeflenmesi.³⁹

Keleş-Ünsal ikilisine göre terörizm; başlıca amacı siyasi iktidarı ele geçirmek isteyen güçlerin onu yıpratmak ve bu arada sindirdikleri yığınları da sahipsiz kaldıkları inancına yöneltmek için şiddet eylemlerinden yararlanmaktır. Bunun yanı sıra, düzenin korunmasından yana olan güçlerinde, çeşitli çevreleri kışkırtarak, onları ‘güçlü bir yönetime çağrı’ çıkarttıracak şiddet eylemlerine itmeleride, kanımızca, madalyonun öbür yüzüdür.⁴⁰

İngiliz uzman Wardlaw ise, terörün tarif ve tanımının önemini; ‘terörizmin kontrol altına alınmasındaki en önemli sorun bu olgunun tanımlanmasıdır’ değerlendirmesiyle dile getirirken; İtalyan Prof. Ferracuti, ‘terörizmin nispiyeti ve ex post facto tabiatı yüzünden bir tanım yapılamamaktadır’ der.

Gunter’e göre ise; terörizm, bir suçtur. İkinci olarak bir strateji kullanımıdır. Çünkü savaştır. Son derece politik bir yaklaşım benimsenmelidir. Çünkü, terörizm, aynı zamanda bir ideolojidir. Terörizm, genellikle failerin davalarını normal yoldan sunabilecek politik ve askeri güce erişmeyi başaramamalarından kaynaklanan bir olgudur.⁴¹

1936 ile 1981 yılları arasında, uluslararası düzeyde 109 terörizm tanımının ortaya konulduğu tespit edilmiştir. Bilimsel alanda, terörizmin tanımının unsurları üzerinde tam bir ittifak yoktur⁴². Walter Laqueur, bu sorun üzerinde durarak bu konuda şu tespitte bulunmuştur. ‘*Terörizmin detaylı ve kapsayıcı bir tanımını yapmak için sürdürülen tartışmalar uzun bir süre boyunca devam edecek, uzlaşmayla sonuçlanmayacaktır*’. demiştir. 1977 yılında yapılan bu tespit sorunun uzun süreden beri devam ettiğinin bir göstergesidir.⁴³

Kimlerin terörist kimlerin adalet savaşçısı olduğunun ve terörizmin ne olduğunun kaliteli olarak tanımının yapılması gerekir. Ünlü bir tanım yapılmaya bile spesifik konularda bir konsensüs’ün çerçevesi çizilebilir.

Yirminci yüzyılın başlangıcında terörist denince akla gelen sakallı, siyah paltolu, siyah şapkalı ve elinde yuvarlak bir bomba tutan bir anarşistin karikatürüydü. Günümüzde de sakallı ama illa ki esmer tenli ve hafif orta doğu aksanıyla İngilizce konuşan bir görüntü var insanların kafasında. İsim ve görüntü değişiklikleri tesadüf değildir. Bunu

³⁹ Kaya, İbrahim, a.g.e., s.19.

⁴⁰ Keleş, Ruşen, Artun ÜNSAL, **Kent ve Siyasal Şiddet**, Turhan Kitapevi, Ankara, 1982, s.3.

⁴¹ Bal, M.Ali, **Savaş Stratejilerinde Terör**, IQ Kültürsanat Yayıncılık, İstanbul,2003,s.29.

⁴² Jenkins, Brain Michael, Foreword, Countering The New terrorism, RAND, 1999, s.51.

⁴³ Öktem, Emre, **Uluslararası Hukukun Terörizmi Tanımlama Sorunu**, Yayımlanmamış Makale, Ankara, 2003, s.2.

daha iyi anlamak niçin, Laquer'in kehanetine rağmen kerteriz olarak alabileceğimiz bir terörizm tanımı yapılmalı ve bu tanıma bağlı olarak terörün hangi koşullar altında ortaya çıktığının tespit edilmesi gerekir.

1.4. Ülke Mevzuatlarında Terörizm⁴⁴

2000 tarihli İngiliz Terörizm Kanunu ve 2001 tarihli **Terörle Mücadele Suç ve Güvenlik Kanunu** terörizmi, siyasi, dinsel veya ideolojik amaçlarla devleti etkilemek halkı yada halkın bir bölümünü korkuya sevk etmek için bir kişiye karşı ciddi şiddet ya da mülke karşı ciddi tahribat içeren, kişinin yaşamını tehlikeye sokan, halkın sağlık ya da güvenliğini tehdit eden veya elektronik sistemleri ciddi şekilde bozan eylemler terörizm olarak tanımlanmış, siyasi, ideolojik ve dinsel amaçlarla yapılan her türlü eylem silah ya da patlayıcıların kullanılmasını içeriyorsa yapılan eylemler terörizm olarak kabul edilmektedir.⁴⁵

Terörizm kavramı Fransız kanunlarında resmi olarak ilk kez 9 Eylül 1986 tarihinde 'Devletin Güvenliği Aleyhinde Saldırıları ve Terörizmle Mücadele Kanunu'nun başlığında yer almıştır. Yürürlükte olan 1994 tarihli Fransız Ceza Kanunu, terör fiillerini dört grupta toplamıştır. Kanun koyucu iştirak iradesini değil de eylemi cezalandırmak istemiştir.

Bu nedenle, Fransız Terörle Mücadele kanununda terörizmi şu şekilde tanımlamıştır; baskı veya tehdit yoluyla mevcut kamu düzeninin ciddi olarak bozulması amacıyla bireysel veya toplu olarak bulunulan herhangi bir faaliyettir.⁴⁶

Amerikan Federal Kanunlarına göre terörizm ; genellikle siyasi veya sosyal amaçların geliştirilmesi için , insanlara ya da mülke karşı, devleti, toplumu veya bunların bir bölümünü baskı altına ya da zorla belli bir şekilde hareket ettirme (me)ye yönelik olarak yasadışı güç veya şiddet uygulanmasıdır.⁴⁷1996 tarihli Terörle Mücadele ve Etkin Ölüm Cezası Kanunu'yla ABD uluslararası terörizmi şöyle tanımlamıştır; 'siyasi ve sosyal amaçlar doğrultusunda görünüşe göre bir sivil halkı korkuya sevk etmek ve ya zorlamak, devlet politikasını etkilemek ve ya devletin işleyişini etkilemek amacıyla Birleşik devletlere, Birleşik Devletler ve ya başka ulusların yurttaşlarına karşı Birleşik devletler

---

⁴⁴ Uluslar arası Hukuk Metinlerindeki terörizm tanımları için bkz. Kaya, İbrahim, **a.g.e.**, s.11-25 ve ZAFER, Hamide, **a.g.e.**, s.35-51.

⁴⁵ Kaya, İbrahim, **a.g.e.**, s.14.

⁴⁶ Zafer, Hamide, **a.g.e.**, s.38-41.

⁴⁷ Alkan, Necati, **Gençlik ve Terörizm**, TEMÜH Daire Başkanlığı yayınları No:9, Ankara, 2000, s. 13.

sınırları dışında hukuka aykırı olarak şiddet kullanılmasıdır. 2001 tarihli PATRIOT yasası ile ise idarenin terör tanımındaki yetkisi daha da genişletilmiştir.⁴⁸

Uzun ve başarılı bir terörle mücadele deneyimi bulunan Türkiye’de 12/04/1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, terörü şöyle tanımlamaktadır: ‘Terör, cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, anayasada belirtilen cumhuriyet niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk devletinin ve cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığını bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi ve kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.’

Arıca, terör suçlarının tespitinde; Terörle Mücadele Kanunu, TCK’na atıfta, bulunmuştur.⁴⁹

Özetle terörizm sorunu, karmaşık bir sorundur. Bir ülkedeki terörist grup hakkında çelişkiye düşme korkusu olmaksızın söylenebilecek şeyler başka zamanda, başka toplumlardaki başka teröristler için hiçbir şekilde geçerli olmamaktadır.

Değerlerden bağımsız, nesnel bir terörizm tanımı tüm önemli yönleri ve özellikleriyle karşımıza çıkarılsa bile, kimilerince ideolojik nedenlerle gene red edilecektir. Terörizme sempati duyanlar, tanım ne olursa olsun, böyle davranmaya devam edeceklerdir.

Terörizm hakkında bir kuram oluşturmayla geçirilen yirmi yıldan sonra elimizde, belli bir değeri olan analitik çerçevelerle genel kontrol listeleri olmasına rağmen, kapsamlı bir kuram yoktur. Siyasal şiddetin doğasını ve kökenini araştırmaya yönelik niceliksel çalışmaların terörizmi anlamaya pek katkısı olmamaktadır.⁵⁰

Tanımlar, amaç değil düşünceye yardımcı olan araçlardır ve terörizm sorununu çözmek için tanımlamada yeterli değildir. Birçok sözleşmede olduğu gibi terör eylemlerinin tek tek sayılması yerine genel bir tanım ortaya koyulmaya çalışılsa idi büyük bir ihtimalle terörle mücadele sözleşmeleri olmayacaktı. 1936 ile 1981 yılları arasında terörizmi anlatmak için 109 ayrı tanım yapılmıştır. Her tanımda terör değişik bir bakış

---

⁴⁸ Kaya, İbrahim, **a.g.e.**, s.15.

⁴⁹ 3713 Sayılı.TMK.

⁵⁰ Laqueur, Walter, **a.g.e.**, s.106-138.

açısında ele alınmıştır.⁵¹Bu tanımlar yapılırken de ampirik yaklaşım ve tarihsel açıdan tanımlama yaklaşımlarında bulunulmuştur.⁵²

1.5.Uluslararası Sözleşmelerde Terörizm⁵³

Hemen belirtmek gerekir ki, terörle ve etnik ayrılıkçı şiddet hareketleriyle mücadele etme, ister kabul edilsin, ister edilmesin, beraberinde uluslararası gözetimi ve denetimi de getirmiştir. Söz konusu denetim ve gözetime ilişkin esas ve usuller, eleştiriye açık olmalarına rağmen, uluslararası hukuk tarafında büyük ölçüde düzenlenmiştir.

BM Antlaşması'nı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini, İnsan Hakları ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Avrupa Sözleşmesini ve bu Sözleşmeye Ek Protokolleri, Kişisel ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslar arası Sözleşme'yi, 1989 AGİK Viyana Kapanış Belgesi'ni, Yeni Bir Avrupa İçin Paris Anlaşması'nı, 1992 Helsinki Bildirisini, 1993 Viyana İnsan Hakları Dünya Konferansı Deklarasyonu'nu ve hatta, NATO' nun Terörle mücadeleyi içeren yeni Stratejik Konseptini konuya ilişkin Uluslararası hukuka vücut veren belgeler olarak belirtmek mümkündür.⁵⁴

Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam), 1935 yılında Kopenhag konferansında 'Terörün Önlenmesi ve Cezalandırılması' ve 'Uluslararası Ceza Mahkemesi Kurulması' konularında iki sözleşme hazırlamış ve bunlar 16 Kasım 1937 de Cenevre'de imzalanmıştır.

1937 tarihli Birleşmiş Milletler sözleşmesinde terörizm; bir devlete karşı ve belli kişi ya da gruplar veya toplumun bütünü üzerinde belli bir niyetle ve planlı olarak terör durumu yaratılmasına yönelik bütün suçlar olarak tanımlanmıştır. Terörün Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin 8. Maddesine göre, 'teröristi ya iade et veya cezalandır' ilkesi benimsenmiştir.⁵⁵

BM Antlaşması'nın 2/4 maddesi gereğince: 'Tüm üye ülkelerin, uluslararası ilişkilerde, birbirlerinin toprak bütünlüğüne ve siyasal bağımsızlığına saygı gösterecekleri' öngörülmüştür.⁵⁶

⁵¹ Zafer, Hamide, **a.g.e.**, s.52-53.

⁵² Bu konuda bkz. ZAFER, Hamide, **a.g.e.**,s.53-55.

⁵³ Uluslar arası Terörizm Anlaşmaları ve Kapsamları konusunda bkz. KAYA, İbrahim, **a.g.e.**, s.26-130

⁵⁴ Öztürk, Osman, "**Avrupa ve Ortadoğu Ülkelerinin Terör Karşısındaki Konumları**", içinde, Ü.Özdağ ve O.M. Öztürk, Terörizm İncelemeleri, Jeopolitik-Strateji-Terör Yayınlar Dizisi:3, ASAM, Ankara, 2000, s.135-36.

⁵⁵ Gündüz, Aslan, **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Teşkilatlar Hakkında Temel Belgeler**, Beta Yayınları, İstanbul, 1994, s.52.

⁵⁶ http://www.un.org.tr/doc_pdf/chart_turkce.pdf. E.T. 11.05.2005.

⁵⁷ Şafak, Ali, **Polisin El Kitabı**, Başkent Matbaacılık, Ankara, 2002, s.125-131.

⁵⁸ <http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm7.htm>.E.T.05.01.2006.

BM'in ilgili maddelerine aykırı olarak ; bir devletin, bir başka devletin egemenliğini, ülke bütünlüğünü, siyasal bağımsızlığını hedef alan silahlı terör örgütlerine doğrudan veya dolaylı olarak destek vermesi, uluslararası hukuk ve uluslar arası ilişkiler açısından, o devlete yapılmış bir saldırı sayılmaktadır. Günümüzde, hedef devletin yaşamsal çıkarları açısından ağır sonuçlar doğurabilecek silahlı bir saldırı ihtimali karşısında bile, bir devletin kendini savunma amacıyla kuvvet kullanabileceği kabul edilmektedir.

BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 30. maddesi ve Avrupa Konseyi Temel İnsan Hakları ve Özgürlüklerine dair Avrupa Sözleşmesi'nin 17. Maddesi gereğince : BM kapsamındaki Medeni ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'sinin 5. maddesinin '*özgürlükleri yok etme özgürlüğünün tanınmayacağı*' şeklinde yorumlanması gerektiği açıkça belirtilmiştir.⁵⁷

Birleşmiş Milletler kurulduğu günden bugüne kadar, terör eylemlerine karşı uluslararası sözleşmeler ya da bildirimler hazırlayarak, üye ülkelerin imza ve onayına sunmaktadır.⁵⁸

Milletlerarası teşkilatların terörle mücadeleye başlamaları çok eskilere dayanmasına rağmen terörizmi konu alan belgelerin bu kelimenin tanımlanması konusunda hiçbir yenilik getirmemesi şaşırtıcı olmuştur. Bunu şu şekilde açıklamak mümkündür. Siyasal sistemlerdeki farklılıklardan dolayı bu kavramın anlamı ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Batılı devletlere göre Milletlerarası terör, şahısların yabancılara uyguladığı siyasi saikli, askeri olmayan şiddet kullanımı veya bir devletin menfaatlerine zarar veren veya bir devlet veya bir milletlerarası kuruluşu, teşkilatı belirli bir davranışa zorlayan şiddet hareketidir.

Buna karşılık, Üçüncü Dünya Devletleri, bir taraftan milli özgürlük hareketlerini ve yabancı egemenliğinin her türüne karşı uyguladıkları şiddet hareketlerini terör kavramı dışına çıkarmak isterken, kolonial, ırkçı yabancı rejimlerin halklara uyguladıkları baskı hareketlerini yani devlet terörünü terör kavramı içine sokmaya çalışmaktadırlar⁵⁹.

Terörün tanımlanmasında karşılaşılan en önemli sorunların başında self determinasyon hakkının kullanıldığı düşünülen ulusal kurtuluş hareketlerinin konumunun

---

⁵⁹ Zafer, Hamide, a.g.e, s.52.

belirlenmesi gerekmektedir. Güney Afrika Cumhuriyeti, Siyonistler, İngiltere ve Filistin Kurtuluş örgütü önderleri İsrail tarafından bir zamanlar terörist ilan edilmişken, bu gün bu örgüt liderleri yönetim kadrosunda bulunmaktadır.

Tanımla ilgili sorun teşkil eden diğer nokta ise devlet aktörlerinin terörizmle ilişkisidir. Küçük bir örgütün terörist yöntemleri uygulaması ile büyük bir örgütün veya devletlerin uygulaması arasında fark yoktur. Sonuçta kimden ve hangi gerekçeden kaynaklanırsa kaynaklansın terör gayrı meşrudur⁶⁰.

Ortak bir terörizm tanımının kabul edilememesindeki en büyük neden, terörizm ile özgürlük mücadelesi arasındaki fark üzerinde ülkeler arasında anlayış birliğine varılamamış olmasıdır. Bu durum ise günümüzde bu alanda tanık olduğumuz pek çok çifte standardın nedenini oluşturmaktadır.⁶¹

1.6. Terörizmin Unsurları

Terörizmin unsurları, terör örgütü kavramının belirlenmesinde önem taşıdığı gibi, terör suçunun belirlenmesinde de hukuki açıdan önem kazanmaktadır. Devlete veya siyasal rejime yönelik bir faaliyetin terör örgütü kapsamında değerlendirilebilmesi için belirli unsurların varlığı gereklidir.⁶²

Kaya'ya göre farklı yaklaşımlar ve amaçlar dikkate alındığında, tartışmaya açık olmakla birlikte terörizmin dört temel unsuru vardır. Mağdur, motif, kast ve yöntemdir. Terörün mağdurları doğrudan ondan zarar görenlerdir ve mesajın hedefe taşınmasında birer aracı durumundadır. Saldırının motifi politiktir. Kastı suçu bilerek ve isteyerek işlemektir ve en belirgin motifidir. Yöntemi ise şiddet ve cebir kullanmasıdır. Bu unsurlar arasında suçun maddi unsurları olan fiiller ve işleyenler sayılmamıştır.⁶³

Zafer ise terörizmin unsurlarını, terörizmi, insanlara belli bir davranış ve düşünceyi benimsetmek için zor kullanma ya da tehdit etme eylemi ve siyasi amaçlar için, örgütlü, sistemli ve sürekli terör kullanma olarak tanımlayarak, terör eylemlerinin unsurlarını açıkça ortaya koymuştur. Şiddet, siyasi amaç(idoloji) ve örgütsel faaliyetler terör eylemlerinin karakteristik özelliklerindedir.⁶⁴

---

⁶⁰ Kaya, İbrahim, **a.g.e.**, s.22-23.

⁶¹ <http://www.egm.gov.tr>.Erişim Tarihi.08.05.2003

⁶² Dilmaç, Sabri, **Terörizm sorunu ve Türkiye**, E.G.M, İ.D.B Yayınları 55.Ankara, 1997, s. 65.

⁶³ Kaya, İbrahim, **a.g.e.**, s.24.

⁶⁴ Zafer, Hamide, **a.g.e.**, s. 81.

12/04/1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'ndaki tanımlamaya göre, ideolojiye sahip olunması, illegal şekilde bir örgütlenmeye gidilmesi ve silahlı şiddet eylemlerine başvurulması gerekli unsurları oluşturmaktadır. Bu unsurlardan özellikle ideolojinin bulunmayışı terör örgütünü değil örgütlü suç veya organize suç kavramını gündeme getirmektedir.⁶⁵

Yapılan tanımlar incelendiğinde, tanımın içeriği konusunda görüşler ne kadar farklı olursa olsun terörizmin şu ortak unsurları içerdiği görülür.

Kişilere ve şahıslara karşı şiddet kullanılması ve ya şiddet kullanılacağına dair güncel tehdit. Bu gün terörizmden bahsedildiğinde genellikle akla bir teşkilat, bir grup gelmektedir.

Siyasi bir amaca dayanma: Siyasi bir amaca dayanmanın diğerlerinin gözünde meşru olup olmaması önem taşımaz.

Suçsuz, olayla ilgili olmayan kişilere zarar verilmesi veya bu kişilerin tehlikeye maruz bırakılması.

Toplum korkutup sindirme.⁶⁶

Milletlerarası ilişkilerin alabildiğince arttığı, teknolojik gelişmelerin dünyayı alabildiğince küçülttüğü, globalleşme girişimlerinin yoğunlaştığı çağımızda tamamen saf, yerli nitelikte bir terör eyleminin olmasını beklemek boşunadır. Sınırların açılması milletlerarası terörizmin hareketliliğini artırmaktadır ve gelişmesine uygun zemin hazırlamaktadır. Opermann' a göre milletlerarası terörizm, küçük gurupların ve şahısların siyasi, dini veya etnik saiklerle bir ülkede ihtilalci devrim hazırlamak veya milletlerarası bir durumda değişiklik sağlamak amacıyla bir devletin sınırlarını aşan operasyonlarla kişilere ve şeylere karşı sınırsız ve tereddütsüz şiddet uygulamalarıdır

ABD'nin 1972 tarihinde BM Genel Kuruluna sunduğu, 'Belirli Bazı Milletlerarası Terör Eylemlerinin Cezalandırılması ve Önlenmesine Dair Sözleşme Taslağı' Terörün 'milletlerarası olma' unsurunu tam olarak ortaya koymuştur.⁶⁷

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen tanımları incelediğimizde, terörizm kavramı hangi şekilde ele alınıralsa alınsın, şiddet unsuru üzerinde müştereklik sağlandığı, genellikle ideolojik bir yönünün bulunduğu, halkı korkutmayı ve sindirmeyi hedeflemenin yanında,

---

⁶⁵ Dilmaç, Sabri, a.g.e, s. 65.

⁶⁶ Zafer, Hamide, **Sosyolojik Boyutuyla Terörizm**, Beta, İstanbul, 1999, s. 8.

⁶⁷ Zafer, Hamide, a.g.e, s. 71.

devlet otoritesini yıpratmayı amaçladığı, sosyal yapıyı tahrip etmeyi ve hedef aldığı toplum içerisinde karşıt kutupların oluşmasını arzuladığı anlaşılmaktadır.⁶⁸

1.6.1.Uluslararası Olma Unsuru

Terörizmi, faaliyette bulunduğu/etkilediği coğrafi alan, açığa vurulmuş somut amacı ve yabancı bir unsur içerip içermemesi gibi bazı unsurlardan yola çıkarak, ülke içi terör, uluslar ötesi terör ve uluslararası terör diye adlandırmak mümkündür⁶⁹. Yabancı unsurun bir şekilde irtibatlı olmadığı bir terörün günümüz koşullarında düşünülmeceği kabul edilmelidir. Başka bir ifadeyle, her terör eyleminde, oranlar değişmese bile, iç ve dış dinamiklerle birlikte yer alır. Bireylerin grupların, çok uluslu şirketlerin, uluslardan bağımsız olarak neden oldukları terör eylemleri ise günümüzde fazla ön plana çıkmamıştır.⁷⁰

Teknoloji, haberleşme, ulaşım ve ticaret alanında yoğun gelişmelerin yaşandığı günümüz dünyasında, herhangi bir ülkede olan iç sorun kısa sürede uluslararası boyutlara ulaşabilmekte ve birçok ülkenin ortak sorunu haline gelebilmektedir.⁷¹

Terörizm; farklı amaçlara, hemen her zaman aynı yıkıcı yöntemleri kullanarak ulaşmayı hedefleyen, dünya uluslarını, kalkınmakta olan ve kalkınmış ülke ayrımı yapmadan aynı ölçüde tehdit eden uluslararası boyutları da olabilen bir fenomendir.⁷²

Daha öncede ifade edildiği gibi, terörün başarısı büyük ölçüde dış desteğe bağlıdır. Dış desteği olmayan terörün, başarı şansı yoktur. Ülkeler iç hukuk kurallarıyla terörü önlemeye çalışırken, sorunun uluslararası boyutu nedeniyle uluslararası alanda terörü önlemek amacıyla yapılan çalışmalara destek veya onay vermek zorundadırlar.

Buna rağmen uluslararası topluluğun beklenen hedefe ulaştığını söylemek mümkün değildir. Çünkü kimi ülkelere terör olarak görülen bir olgu başka ülkeler tarafından şiddet, isyan veya gerilla savaşı, bir etnik grubun kurtuluş mücadelesi, düşük yoğunlukta savaş olarak algılanmaktadır.

---

⁶⁸ Aksin, Selim , **Terörizmin Uluslararası Tanım Sorunu**, Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi , Ankara, 2004, s. 16.

⁶⁹ Zafer, Terör Eylemlerinin Gerçekleştirildiği Yer, Eylemleri Gerçekleştirenlerin Tabiyeti, Faili, Failin Amacı, Terörizmin Sebepleri Gibi Kısıtları Dikkate Alarak Terörizm Olgusunu Belirli Bir Tipoloji İçinde Sınıflandırmıştır. Adi, Sosyal Ve Siyasi Terörizm, Dahili Terörizm-Milletlerarası Terörizm, Doğrudan Terörizm-Dolaylı Terörizm, Devlet Terörizmi-Bireysel Terörizm, İdeolojik Terörizm-Ayrılcı Terörizm Konusunda Daha Kapsamlı Bir Terör Tasnifi Konusunda Bkz. ZAFER, Hamide, **a.g.e.**, s. 57-75.

⁷⁰ Öztürk, Osman, **a.g.e.**, s.140.

⁷¹ **Terörizm Ve Türkiye**, 1. Milletlerarası Doğu Ve Güneydoğu Anadolu Güvenlik Ve Huzur Sempozyumu Bildirileri, Fırat Üniversitesi Yayınları, Elazığ, 2000, s. 681.

⁷² www.msb.gov.tr. E.T, 18.03.2003.

Ayrıca, ‘terör’le ‘siyasi suç’ kavramları da iç içe girmiş kavramlar olduğundan, ülkeler farklı teşhis koymaktadırlar. Bu teşhiste ülkelerin, ekonomik, siyasi ve askeri çıkarları önemli rol oynamaktadır. Bir terörist, suç işledikten sonra yurtdışına kaçmakta, gidilen ülke, suç kendi ülkesinde işlenmediği için, suçu, ‘siyasi suç’ olarak kabul ederek, herhangi bir yargılama yapmamakta ve suçluyu iade etmemektedir. Çünkü, uluslararası hukuka göre, ‘siyasi suçlarda iade yoktur’.⁷³ Bu gün bu anlayış değişmeye başlamıştır.

11 Eylül’de ABD’nde meydana gelen saldırılar sonucunda, uluslararası terörizmin ulaşılabileceği boyutlar ile terörizmle savaşta uluslararası işbirliğinin önemi ve gerekliliği açıkça ortaya çıkmıştır. Amaçlarına ulaşmada her yolu geçerli sayan, bu nedenle da karşı önlem alınması çok zor olan terörist örgüt ve gruplara karşı savaşında ülkeleri birleştirmek amacıyla hukuki, adli ve güvenlikle ilgili düzenlemelere gidilmesi, öncelikle ortak bir terörizm ve terörist örgüt tanımına ulaşılmasına bağlıdır. Birleşmiş Milletler bünyesinde bugüne kadar terörizmle ilgili 12 Sözleşme imzalanmış olmasına rağmen, tüm ülkeler tarafından kabul edilen bir terörizm ve terörist örgüt tanımı bulunmamaktadır. Müzakereleri yıllardan beri devam etmekte olan ve ülkemizin de aktif olarak katıldığı BM Kapsamlı Terörizm Sözleşmesi hazırlık çalışmalarında da bu sorun önemli bir engel teşkil etmiş ve halen aşlamamıştır.

1.6.2. İdeoloji Unsuru

Dictionnaire Larousse ansiklopedik sözlüğünde ideoloji; siyasi veya toplumsal bir öğreti oluşturan ve bireysel veya kolektif hareketlere yön veren düşünce ve görüşler sistemi, bir topluluğa, döneme özgü, bir toplumsal durumu yansıtan düşünceler bütünü olarak tanımlanmıştır.⁷⁴

Diğer bir tanıma göre ideoloji; siyasi veya toplumsal bir doktrin meydana getiren ve bir hükümetin, bir partinin bir sosyal sınıfın v.b hareketlerine yön veren düşünce ve görüşler sistemidir.⁷⁵

Büyük Türkçe sözlükte ise ideoloji; düşünceleri ve bu düşüncelerin kaynağını incelemeyi amaçlayan ideologların öğretisi olarak tanımlanmıştır.⁷⁶

⁷³ <http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm7.htm>.E.T.05.01.2006

⁷⁴ **Dictionnaire Larousse Ansiklopedisi**, Milliyet Gazetecilik A.Ş, 1993-1994, s. 1124.

⁷⁵ **Meydan Larousse**, Meydan Yayınevi, 1986, s.213.

⁷⁶ **En Yeni Büyük Türkçe Sözlük**, Rafet Zaimler Kitapevi, İstanbul, s. 579.

İdeolojiler yüklendiği anlam ne olursa olsun, toplumlarda önemli bir fonksiyonu icra etmektedir. İdeoloji, toplumdaki hayat tarzını ve ilişkileri belli bir zemine oturtmak suretiyle insanların niçin yaşadıklarını, hedef ve amaçlarının ne olduğuna açıklık getirmeye çalışır. Özellikle toplumların buhranlı zamanlarında onlara bir hedef göstererek karamsarlığa düşmemelerini, hayata küsmemelerini ve zor hayat şartları karşısında dayanmalarını sağlayan itici bir güçtür. Bu nedenle, toplumlar sürekli bir ideolojiye sahip olma, toplumu yönetenlerde topluma sahiplenebilecekleri bir ideoloji göstermek zorundadırlar.⁷⁷

Terörizm kapsamı içerisinde ideolojileri ele alırken, ideolojileri terörle özdeş kabul etmek büyük bir değerlendirme hatası olacaktır. İdeolojilerin gereklerinin ve isteklerin normal yollardan gerçekleşmemesi, siyasal katılım içerisinde yerini bulamaması ve önünün tıkanması gibi nedenler bu ideolojilerin takipçilerini teröre itmektir.⁷⁸

Örgüt için en basit anlamıyla ideoloji; bir hedefe varılabilmesi için takip edilecek yol anlamındadır.⁷⁹ İdeoloji, terörist yapılanmaların dayanak ve hareket noktasını oluşturduğundan ‘olmazsa olmaz’ bir unsur olarak kabul edilmektedir. İdeoloji hareketin rehberidir. Uygulanacak şiddet olaylarının tip ve hedefleri grubun üye temin ve şiddet kampanyalarında işleyeceği konular hep bu unsura göre belirlenir.⁸⁰

Bowyer’e göre silahlı bir terörist örgütünün en önemli zenginliği, sermayesi o örgütün sahip olduğu ‘hayal’dir (ideoloji, düş). Bu hayal, örgüt adına geçmişi, yaşanılan anı ve geleceği açıklar, teröristlerin düşüncelerini ve anlayışlarını şekillendirir, kendileri için ters düşünülen yasalara karşı silahlı mücadeleyi fısıldar, teşvik eder ve bu mücadeleyi devam ettirir.⁸¹

Bir ideolojinin esiri olan fertler için dava her şeydir ve her şey davaya göre tanzim edilir. Bu insanların hayattaki tüm amaç ve gayeleri inandıkları davaya hizmet etmektir. Bir örgütsel yapı içerisinde kişinin öz benliği, ailesi, yakınları, özgürlüğü, istikbali yok edilerek tüm sosyal yaşantısı örgüt ideolojisine endekslenir. Böylece o kişinin hayatının,

---

⁷⁷ Alkan, Necati, **Gençlik ve Terörizm**, TEMÜH Daire Başkanlığı yayınları No:9, Ankara, 2000, s.29.

⁷⁸ Dilmaç, Sabri, **a.g.e.**, s. 72.

⁷⁹ Kuyaksil, Ali, “**Türkiyede Terör ve Terörün Kaynakları**”, Polis Dergisi, sayı 40, Ankara, 2004, s.94.

⁸⁰ Dilmaç, Sabri, **a.g.e.**, s. 360.

⁸¹ İleri, AYTEKİN, “**Teröristin Sosyo-Psikolojik Profilinin Terörle Mücadeledeki Yeri ve Önemi**”, 1. Milletlerarası Doğu ve Güneydoğu Anadolu Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri, Fırat Üniversitesi Yayınları, Elazığ, 2000, s.353.

yaşamının merkezine ideoloji yerleşir ve bütün ilişkileri inandığı ideoloji çerçevesinde şekillenir.⁸²

Teröristlerin ölümü göze alabilmek ve göz kırpmadan masum insanları öldürebilmek için bir ideolojiye ihtiyaçları vardır. İnanmış bir terörist için uğruna mücadele ettiği dava, hiçbir fedakarlıktan kaçınılmaması gereken en yüce kavramdır. Kendisi bir mücadelede ölse bile davası yaşayacaktır.

Bir Hizbullah üyesi bu durumu şöyle belirtmektedir: ‘Bazı siyasi düzenleri değiştirme amacı güden Müslümanlar vardır ve bunlar ölseler dahi davaları ilerlemektedir. Böyle bir ölüm ne trajedi ne de zihinsel bir bozukluğun neticesidir. Düşünülp taşınarak canlı bir amaca hizmet için karar verilmiş bir ölüm, umutsuzluk hissinden uzak, davasına hizmet amacı güden bir eylemdir. İntihar kamyonlarının sürücüleri ölüme gülerek gidiyorlar ve basının dediği gibi düş görmüyorlar. Onlar davalarını bir adım daha ileri götürebilmenin dayanılmaz sevincini kalplerinde yaşıyorlar’.⁸³

Dünyada ve Türkiye de şimdiye kadar teröre kaynak oluşturduğu görülen ideolojileri genel olarak 3 ana başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar Marksist – Leninist ideoloji, Milliyetçilik (etnik), dini kaynaklı ideolojilerdir.⁸⁴

1.6.3. Şiddet Unsuru

İnsanların var olduğu yerde şiddet de var olmuştur. Baskı, eziyet, korku, sindirme, öldürme, cezalandırma ve bunların yanı sıra başkaldırı, her toplumda derece derece, ama sürekli bir biçimde günlük yaşamın bir parçası olma özelliğini korumaktadır. Ne var ki, farklı olan durum günümüz insanının, Jacques Ellul’ün vurguladığı gibi, ‘şiddet bilincine’ varmış olmasıdır.⁸⁵

Şiddet; terör sürecinin hem mantıklı hem de kronolojik bakımdan ön şartıdır. Kendine özgü bir şiddet eylemi sayılan öldürme, yaralama, yakma, bombalama ve toplum içinde can güvenliğinin olmadığı ilişkiler endişeler, genel korku hali, dehşet yaratır. Siyasal örgütlenme ve onun en gelişmiş şekli olan devlete atfedilen en önemli işlevlerden biri, toplumu ve onun alt birimlerini şiddetten korumak ve arındırmaktır. Çoğunlukla şiddete dayalı sistemlerin başarılı olmadığı iddia edilir. Oysa tarihte şiddetin egemen

⁸² Korkusuz, Hakan, **Öğrenci Olaylarının Perde Arkası**, Polis Dergisi, Sayı 18, Nisan 1999, s 123-137

⁸³ Tavas, Taner, **“İntihar Saldırıları”, Terörizm İncelemeleri**, Jeopolitik-Strateji-Terör Yayınlar Dizisi:3 , Asam, Ankara, 2000, s.119.

⁸⁴ Dilmaç, Sabri, **“Global Tehdit, Terörizm Ve Türkiye Ye Etkisi”** , Polis Dergisi, Sayı 40, 2004, s.360.

⁸⁵ Keleş, Ruşen, Artun Ünsal, **a.g.e.**, s.3.

olduğu rejimler on yıllar hatta yüzyıllarca sürüp gitmiştir. Sonu gelmiş bir toplumun kurallarına karşı gelmeyi simgeleyen şiddet, 20. yüzyılın başında olduğu gibi, 1960 lı yıllarda da alkışlanmıştır.⁸⁶ Denker, ayrıca, şiddeti doğuran sebepleri şu şekilde sıralamıştır; savaşlar,terörist gruplar, sosyo-ekonomik sebepler, baskı grupları ve iktidar arasındaki çatışmalar, azınlıklardır.⁸⁷

H.L .Nieburg'un geniş tanımıyla siyasal şiddet, amacı, hedefler ve kurbanların seçimi, çevreleyen koşullar ve uygulamaya koyuluşları ve etkileri siyasal amaçlar taşıyan veya taşıyabilecek yani toplumsal sistemler üzerinde sonuçlar doğurabilecek bir uzlaşma durumunda ötekilerin davranışlarını değiştirmeye yönelik, karıştırıcı, yıkıcı, zarar verici eylemlerdir.

Şiddeti, insanların kamu politikalarını etkilemeye çalışırken yeğleyecekleri çeşitli seçeneklerden biri olarak tanımlayan ABD li siyasal bilimci Joseph LaPalombara'ya göre, şiddet politikası, hükümet kararlarını ve kamu politikalarını uygulamaya ve mala yönelik fiziki bakımdan zarar verici ve yıkıcı eylemler veya böyle eylemlerde bulunma tehdididir⁸⁸.

Terör eylemleri mevcut sisteme yönelik, bu sistemi şiddet unsuru kullanarak değiştirmeyi hedefleyen, bu hedefe ulaşmak için her türlü şiddet ve benzeri eylemleri onaylayıcı özellikleri ile karşımıza çıkmaktadır. Amaca ulaşmak için terör dahil her türlü girişimin mubah görülmesi, şiddet kullanan örgütleri sadece devlete yöneltmekle kalmayıp, aynı zamanda suçsuz insanların büyük ölçüde bu eylemlerden zarar görmesine yol açmaktadır.⁸⁹

Terörizm, bir ideoloji, bir doktrin hatta sistematik bir fikir değildir. Terörizm bir yöntem, taktik, strateji bir bakıma da savaş biçimidir. Bu noktada terörizm ile savaş ve savaşın türleri arasında bir ayırım yapılmalıdır. Terörizm, örgütlü ve kurlsız şiddet hareketidir. Terörizmin içerdiği şiddet savaş çağrısını yapıyor olsa da; terörizmin kurlsız oluşu savaştan en önemli ayrıcalığını teşkil etmektedir. Zira savaşın hiçbir türünde kurlsızlık yoktur. Savaşın uluslararası ve ulusal kurumları teşekkül etmiş, hukuku belirlenmiştir. Terörizm barış döneminde varolan ekonomik, sosyal veya politik

---

⁸⁶ Denker, M.Sami, **a.g.e.**, s.15-17.

⁸⁷ Bu konuda geniş bilgi için bkz.DENKER, M.Sami, **a.g.e.**, s. 18-20.

⁸⁸ Keleş, Ruşen, Artun Ünsal, **a.g.e.**, s.1-2,

⁸⁹ Dilmaç, Sabri, **Terörizm sorunu ve Türkiye**, E.G.M, İ.D.B Yayınları 55.Ankara,1997. s. 104.

mücadeleye değişik bir yöntemle silahlı ve şiddetli sokmaktadır. Yıpratma stratejisi ile güç dengesini terörizmi de destekleyen merkezlerin yararına çevirmeye çalışmaktadır.⁹⁰

Terör ile şiddet arasında da kesin bir fark vardır. Şiddet evrensel bir olaydır, şiddet kendini doğuran hüsrân ve endişe hissinin yarattığı insani durumdan ayrılmaz. Şiddeti haklı göstermek için, çoğu kez zarar vermek istediğimiz kişinin yaptığı kötülüklerden ötürü cezalandırılması gerektiği ileri sürülür. Terörü haklı göstermek için çok değişik bir mantık gereklidir. Kurbanlar açıkça bizi tehdit etmezler, göreneksel moral standartlara göre masumdurlar. Bundan ötürü teröristler sıradan kavram ve tecrübeleri terk ederler ve kurbanlarından kişiler diye bahsetmezler. Konuya göre kurbanlar, simgeler, hayvanlar ve ahlaksız kişiler olmaktadır.⁹¹

Terör eylemi adi suçluların eylemlerinden de farklılık göstermektedir. Adi suçluların eylemi, genellikle kişisel çıkar veya hazza dayalı bir amaca yönelik olurken İdeolojik olarak motive olmuş faillerin eylemleri, çeşitli düzeydeki amaçları gerçekleştirilmeye yönelik olabilir. Burada önemli olan terörist eylemin niteliğidir.

Terörizm en azından üç temel öğesi olan özel bir şiddet tarzı ya da işlemdir. Teröristik şiddet aşağıdaki belirgin özelliklere sahiptir:

1-Teröristik şiddet etkileri itibarıyla, doğası gereği, rast geledir. Hiç kimse sıradaki kurbanın kendisi olmayacağından emin olamaz.

2- Bireyler ve toplum üzerinde yarattığı etkiler keyfidir ve önceden tahmin edilemez.

3-Terörizm örtük olarak tüm savaş kural ve teamüllerini tanımayı reddeder. Hiçbir insani sınırlama ve yükümlülük tanımazlar. Kadınlar ve çocuklar dahil herkesin hayatı davaları uğruna harcanabilir.⁹²

Terörizm, belli amaçlara ulaşmak için şiddet kullanılmasını meşru gören bir anlayışın aracıdır. Terörizm insanları en savunmasız anlarında yakalar. Kurbanlarına savunma hakkı tanımaz. Bu yönüyle terörizm zalimane kıyııcıdır.

Terörizm, azınlığın iradesini çoğunluğa zorla kabul ettirmeyi içerdiğinden, özgürlüğü ve özgürlükçü düşüncüyü hiçe sayar. Bu bağlamda, antidemokratik ve dayatmacıdır.

⁹⁰ Tavas, Taner, **Terörizm, Psikolojisi ve Hedefleri**, Terörizm İncelemeleri, Jeopolitik-Strateji-Terör Yayınlar Dizisi:3 , ASAM,Ankara, 2000, s. 17.

⁹¹ Altuğ, Yılmaz, **a.g.e.**, s.20-21.

⁹² Wilkinson, Paul, **Terör ve Terörizm**, Silinen Yüzler Karşısında Terör, Ayraç Yayınevi, Ankara, 2002, s.148-150.

Terörizmin kural tanımaz yapısı içinde ise en kutsal, en değerli ve en temel hak olan yaşam hakkı dahi yok edilmekte, insan araçlaştırılmakta; günümüz uygarlığını ayakta tutan tüm insani, ahlaki ve siyasal değerler hedef alınmaktadır. Terörizm, insanı eşyalaştırdığı için gayri ahlakidir.⁹³

Kısaca, terörizmin başlıca amacı siyasal iktidarı ele geçirmek isteyen güçlerin onu yıpratmak ve bu arada sindirdikleri yığınları da sahipsiz kaldıkları inancına yöneltmek için, şiddet eylemlerinden yararlanmaktadır. Bunun yanı sıra, düzenin korunmasından yana olan güçlerin de, çeşitli çevreleri kışkırtarak, onları güçlü bir yönetime çağrı çıkarttıracak şiddet eylemine itmeleri de, madalyonun öbür yüzüdür.⁹⁴

Terörizm, stratejilerinin başarılı olması için, her şeyden önce kendi içinde itaati ve baş eğmeyi sağlamış olması gerekir. Bu maksatla, öldürme dahil, her türlü işkence ve baskı yöntemi örgüt içerisinde yoğun bir şekilde kullanılır.⁹⁵

Terörist eylemler aniden ortaya çıkmaz. Terörizm, önce çeşitli yasal ve meşru protesto şeklinde ortaya çıkar; toplantılar ve gösteriler şeklinde kendisini hissettirir; daha sonra, yasaların sınırlarını zorlayan ve toplumun hoşgörüsünü istismar eden hafif şiddet eylemlerine dönüşür ve en nihayet, genelde masum insanların hayatlarını hedef alan yoğun ve yaygın sabotaj ve suikast gibi eylemler şeklini alır.⁹⁶

1.6.4. Örgüt Unsuru

Özel bir amaç ve görev için varolan terörist örgüt sosyal bir topluluktur. Bu sosyal topluluk, belirli siyasal amaçları gerçekleştirmek için, siyasal amaçlara şiddet yoluyla ulaşmayı hedefleyen bir işbirliği oluşturmaktadır.⁹⁷

Büyük Türkçe Sözlükte örgüt; geniş bir işin bir takım yerlerde de yürütülmesini sağlamak için kurulan kollardan her biri, kuruluş, teşkilat anlamındadır.⁹⁸ Diğer bir anlamıyla örgüt; genellikle amaçları belirlenmiş oldukça geniş kapsamlı birlik, teşkilat veya bir örgütlenmede birbirine bağlı birimlerden her biridir.⁹⁹

⁹³ Tavas, Taner, **İntihar Saldırıları**, içinde, Ü.Özdağ ve O.M. Öztürk, Terörizm İncelemeleri, Jeopolitik-Strateji-Terör Yayınlar Dizisi:3, ASAM, Ankara, 2000, s. 19.

⁹⁴ Keleş, Ruşen, Artun ÜNSAL a.g.e., s.3.

⁹⁵ Hazır, Hayati, **Siyasal Şiddet ve Terörizm**, Nobel, Ankara, 2001, s. 63.

⁹⁶ Öztürk, Osman., a.g.e., s.134.

⁹⁷ Hafizoğlu, Diçer, “**Terörist Grupların Örgütlenmesi ve Yönetimi**”, içinde, Ü.Özdağ ve O.M. Öztürk, Terörizm İncelemeleri, Ankara: ASAM,2000, s.29.

⁹⁸ **En Büyük Türkçe Sözlük**, Rafet Zaimler Kitabevi, İstanbul. s. 934.

⁹⁹ **Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi**, İnterpress Basın ve Yayıncılık A.Ş, Librairie Larousse, 1986. s. 9049.

3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na bakıldığında ise örgüt; iki veya daha fazla kişinin aynı amaç etrafında birleşmesi olarak görülmektedir. Esasen bu tanım geniş şekli ile Türk Ceza Kanunu ile ceza hükümlerini içeren özel kanunlarda geçen örgüt, topluluk, çete, veya silahlı çeteyi de kapsamına almaktadır. Ayrıca burada kullanılan örgüt tanımları daha ziyade illegal örgütlenmeler anlamında kullanılmaktadır.¹⁰⁰

Terör örgütleri, belli bir örgütsel yapılanma içerisinde, aynı amaç etrafında toplanan ve aynı hedefe yönelmiş kişilerin organize bir şekilde eylem ve şiddet hareketlerini gerçekleştirmeleri sonucu ortaya çıkmakta ve eylemin planlanmasından gerçekleştirilmesine kadar geçen sürede, örgütlenmenin her aşamasında bir çok kişi görev almaktadır. Teröristlerce kullanılan karmaşık örgütlenme etkili ve yeterli silahlı eylemin gizlilik içerisinde yürütülebilmesine yöneliktir. Bu tür gizlilik içerisinde faaliyet yürüten örgütlerin hepsinde hiyerarşik bir emir komuta sistemi bulunur.¹⁰¹

Silahlı mücadele yürüten kent teröristleri, kendilerini hücresele birimlerle organize ederler ve örgütün temel yapı taşlarıdır. Hücrelerin çekirdeğini, arkadaşlık evlilik, iş gibi ilişkilerin içinde iyi tanıyan bir grup insan oluşturur. Bu nedenle terörist hücreler başlangıçta, sosyal, mesleki, dinsel ve politik düşünceler açısından homojen bir yapı gösterirler. Belli görevleri gerçekleştirmek üzere oluşturulurlar. Günümüzde teröristler kaçma ve gizlenme taktikleri konusunda da bilgilidirler ve bir yandan örgütsel faaliyetleri yürütürken, diğer yandan normal bir yaşam sürdürece kadar iyi bir şekilde disipline edilmişlerdir. Örneğin IRA'nın pek çok elamanı günlük işte çalışmaktadır.

Terör örgütlerinin hücreleri kendi lojistik görevlerini yaparken, gizliliklerini devam ettirmekte zorlanırlar. Bu dezavantajla başa çıkabilmek için dikey bir örgütlenme oluştururlar. Bu amaçla destek kolu denen bir yapılanma içerisine girdikleri görülmektedir. Destek kolu sözcüğü, İspanya iç savaşı sırasında çalışmalar yapan '5.kol' sabotaj birimlerinden gelmektedir.

Destek kolları Ayrıca, Fidel Castro' nun gerilla ordusunun alt birimleri içinde kullanılmıştır. Bu örgütlenme tipi örgütün üyelerinin konuşmaları halinde, örgütün en az zarar görmesini sağlama amacına yöneliktir. Ölü nokta sistemi teröristlerin birbirlerinin gerçek kimliklerini bilmemelerini sağlayarak ve hücreler arası iletişimi en aza indirerek hareketin hızını önemli ölçüde düşürür. Bu hiyerarşik yapı oldukça hantal olmasına rağmen

¹⁰⁰ Terörle Mücadele Kanunu, Kanun no 3713, s. 1

¹⁰¹ Çağlar, Ali, "Türkiye'deki Terör Örgütlerinin Yapısal Özellikleri", Strateji Dergisi, Ankara, Sayı. 9, 1995, s.124.

örgüt üyesi sayısının yüz kişiden fazla olduğu örgütlerde tutarlı bir yapılanma olarak kabul edilmektedir.¹⁰²

Teröristlerce kullanılan karmaşık örgütsel yapılanma,¹⁰³ etkili ve yeterli silahlı eylemin gizlilik içinde yürütülmesine yöneliktir. Bu tür yapılanmalarda hiyerarşik bir komuta sistemi vardır. Uzmanlaşmış destek kolları bulunmaktadır. Bu temel ihtiyaçlar arasında, yeni katılımların sağlanması, silahlar, araçlar, levazimat, enformasyon, ve diğer ihtiyaçlar sayılabilir. İç disiplini sağlayabilmek için bir zorlama mekanizması vardır.

Bir terör örgütünün alt yapısını merkezkaç bir yapı olarak tanımlamak mümkündür. Bu merkezkaç yapı güneş sistemine benzetilebilir. Liderler güneştir, üyelere güneşin doğrudan etki alanı içinde yer alan gezegenlerdir. Hiyerarşik sistemde lider en tepededir.¹⁰⁴

Terör örgütleri, örgütlenme aşamasında, belirli bir alt yapı oluşturduktan sonra, artık sıra kamuoyuna kendilerini duyurma ve dikkatleri, yürüttükleri mücadelenin üzerine çekmeye gelmiştir. Bu aşamada örgütler, savundukları amaçlarını en iyi vurgulayacak bir hedef tespiti ile eylem safhasına giriş yaparlar.

Ülkemizde P.K.K/KONGRA-GEL Terör örgütü örneğinde görüldüğü üzere, P.K.K/KONGRA-GEL örgütlenme aşamasını belirli bir seviyeye getirdikten sonra ilk defa 1984 yılında; Erüh ve Şemdinli İlçelerindeki köy baskınları ile iç ve dış kamuoyunun dikkatlerini çekmeye çalışmıştır.¹⁰⁵

1.7. Terörizmin Birincil Hedefi

Terör, uzun dönemde siyasi düzeni yıkmaya yönelik bir araç olduğuna göre, onun kısa dönemde bazı amaçlarının bulunması doğaldır. Fransız sosyolog-psikologu Rogur Mucchielli terörizmi daha çok düzene karşı olma boyutuyla ele alıyor ve onu 'yıkıcılık' olarak tanımlıyor. Bu yazara göre yıkıcılık ilk aşamada kamuoyunu etkilemeyi amaçlamaktadır.¹⁰⁶

Gerçekte, terörizmin demokratik toplumları istikrarsızlığa sürükleyerek, hükümetin zayıflığını göstermek gibi kurbanların sayısını artırmaktan daha ileri hedefi vardır. Siyasal

¹⁰² Hafızoğlu, Dinçer, a.g.e., s.30-31.

¹⁰³ **Örgütlenme modelleri ve Örnekleri hakkında daha fazla bilgi için bkz. Hafızoğlu, Dinçer, a.g.e., s. 30-40.**

¹⁰⁴ Hafızoğlu, Dinçer, a.g.e., s.40.

¹⁰⁵ Dilmaç, Sabri, "Global Tehdit :Terörizm ve Türkiye ye etkisi", Polis Dergisi, sayı 40, Ankara, 2004, s. 360.

¹⁰⁶ Keleş, Ruşen, Artun ÜNSAL, a.g.e., s.6-7.

terörizmin demokrasileri boy hedefi seçmesinin sebebi, bu rejimler üzerinde siyasal bir takım beklentilerinin bulunmasından dolayıdır.¹⁰⁷

Terörizmin amaçları esas alınan açılara göre değişmektedir. Ama asıl amaç hedef kitleyi yıldırma, yönlendirmek ve yönetmektir. Bir davayı ve anlaşmazlığı, yerel, bölgesel ya da küresel alanda sorun haline getirmek ve çözümünü sağlamaktır. Şiddet içeren fiil mutlaka işlenmelidir. Hedef baskı, korku ve yılgınlık yaratmaktır. Dehşet ve korkuyu ifade eden terör örgütlerinin benimsediği amaçlar farklılık gösterir.¹⁰⁸

Geniş anlamıyla örgütün amaçları: hedefleri, görevleri varılmak istenen son noktayı içermektedir. Bu nedenle, terörist propaganda ve silahlı eylemlerle ulaşılabilecek sonuçlar, örgütün amaçları olarak ifade edilebilir. Amaçlar iradi birliktelik için bir temel sağlayarak, kişilerin motivasyonuna yol açarak ve denetim işlerine temel teşkil ederek, terörist bir örgütlenmenin yönetiminde yaşamsal bir önem taşır.¹⁰⁹

Siyasi terör ve terörizmin temel bir topolojisi olarak (makro) hedefler aşağıdaki şekilde değişebilir: Devletleri siyasi ya da yasa değişikliklerine zorlamak, devlet görevlilerini görevden aldırma veya cezalandırma, rakip gruplar ile siyasi savaşa tutuşma(Devrimci Denebilecek Tip). Devrim ya da yöntemli bir biçimde devrimci amaçlara ulaşma(Devrimci Tip). Baskıcıların istenmeyen olarak tasarladığı davranış biçimlerini, bireyleri ya da grupları baskı altına alma veya keyfi olarak seçilmişleri tasfiye etmek(Bastırıcı Tip). Hiçbir belli hedefi yoktur; geniş ölçekli bir şiddetten kaynaklanan bir yan üründür(İkincil Tip).¹¹⁰

Terörist eylem; kullanılan araçlar, hedef ve zamanın seçimi, eylem biçimi ve eylemin büyüklüğü çerçevesinde anlam ve nitelik kazanır. Bu yönüyle orta ve uzun vadeli stratejik bir amaç ve politikanın taktiksel bir parçası olabilir. Örneğin; taktiksel amaç doğrudan kendisine saldırılan hedefin elimine edilmesi olurken; stratejik amaç ise, örgütün ideolojik yaklaşımlarının ve temsil ettiğini iddia ettiği kitle ya da grupların problemlerinin medya aracılığı ile yayılması ve duyurulması olabilir. Bazen de amaçların hem stratejik hem de taktiksel olması mümkündür.¹¹¹

---

¹⁰⁷ Hazır, Hayati, **a.g.e.**, s. 44-57.

¹⁰⁸ Aydın, Nurullah, “**Terör, Terörizm ve Terörle Mücadelede Stratejik Yaklaşımlar**”, Polis Dergisi Terör Özel Sayısı, EGM Yayınları, Ankara, 2004, s.310.

¹⁰⁹ Hafızoğlu, Dinçer, **a.g.e.**, s.29.

¹¹⁰ Wilkinson, Paul, **a.g.e.**, s.152.

¹¹¹ Beşe, Ertan, “**Terörizm Litaretürü Üzerine**”, Polis Dergisi, Sayı 40, Ankara. 2004, s. 40.

Eylemlerinde, şiddete başvurmaya zorunlu oldukları, rakip sistem veya kurumun kendilerine başka seçenek bırakmadığı görüşünü işleyerek haklı çıkarmaya çalışırlar. Böyle bir davranış bilinçli olarak yapılır. Belirtildiği gibi temel amaç, hedef kitlesi ile devletin yanında yer alan kitleye, şiddet ve teröre son vermek için elinden geleni yaptığını ancak karşı tarafın buna yanaşmadığını ve neticede zorunlu olarak şiddete başvurmaktan başka seçeneği kalmadığını kabul ettirerek halkın gözünde eylemlerine ve kendisine meşruiyet kazandırmaktır. Bununla birlikte eylemleri ile, karşı mücadele verdikleri siyasal otoriteyi (devleti) daha sert eylemler almaya zorlarlar. Bundaki temel amaç kurunun yanında yaşında yanmasını sağlayarak ilgili kamuoyunun zaman içerisinde siyasal otoriteye tepki, kendilerine ise sempati duymalarını sağlamaktır.¹¹²

1.8. Terörizmin İkincil Hedefleri ve Taktikleri

1.8.1. Propaganda

Propaganda; bir doktrini yaymak, hedef veya kitleyi fikren kazanmak, karşı tarafın zihin ve psikolojisini etkileyebilmek için, devamlı surette telkinlerde bulunmak şeklinde veya kısaca bir fikrin her çeşit vasıttan istifade etmek suretiyle hedef kitleye telkin olarak tanımlanabilir.¹¹³

İlk elverişli taktik, halk arasında bir korku psikolojisinin yayılmasıdır. Hükümetlerin emniyet ve düzeni sağlayamayacağını göstermek için halkın zihnini bulandırıcı bir eylemli ve sözlü propagandaya girişir. Günümüzde terörizm bir psikolojik savaş silahı olarak kullanılmaktadır. Çağımızda terörizm bu silahı savaş zamanında kullanılan bu taktiği gibi en geniş şekliyle kullandığını görüyoruz. Gerçektende, bütün terör örgütleri gerçek askeri güçleri ile tamamen orantısız olarak, sadece yarattıkları panik ve korku ortamı ile başarıya ulaşmayı ümit ederler.¹¹⁴

Teröristler bir eylemde bulunmadan önce, belirli bir kitle üzerinde etkili olabilecek propagandayı yaparlar. Eylemin ön hazırlıklarını ve hedef analizlerini iyice yapmadan eyleme kalkmazlar. Bu hazırlıklar, yapılan eylem sonucunda meydana gelebilecek olan

---

¹¹² Çağlar, Ali, “**Terör ve Türkiye, Genel Durum**”, 1.Milletlerarası Doğu ve Güneydoğu Anadolu Güvenlik ve huzur sempozyumu Bildirileri, Fırat Üniversitesi Yayınları, Elazığ, 2000, s. 916.

¹¹³ Özsoy, Osman, **Propaganda ve Kamuoyu Oluşturma**, Alfa Dağıtım, İstanbul, 1998, s.6.

¹¹⁴ Hazır, Hayati, **a.g.e.**, s. 63.

ölüm ve yaralanmaları örgütsel amaçlara uygun olarak açıklayabilmek için ve bu eylem nedeniyle vahşi kan dökücüler olarak suçlanmalarını önlemek için yapılmaktadır.¹¹⁵

En baştaki amaç davadır ve halkın dikkatini bu davaya çekmektir. Teröristler iletişim araçlarına erişim konusunda öylesine isteklidirler ki, bazen kendi yayın organlarını kurmaya çalışırlar ya da kaçırdıkları kurbanları serbest bırakma koşulu olarak bildirilerin mutlaka yayınlanmasını talep ederler. Otokrasiye karşı savaş açmış teröristler için eylem propagandasının ana hedefleri, yabancı iletişim araçları ve bunların vasıtasıyla yabancı devletler ve uluslararası kamuoyudur.¹¹⁶

Terör örgütlerinin düzenledikleri eylemlerin temelinde örgüt propagandasını yapma ağırlık kazanmaktadır. Dünyadaki bütün terör örgütlerinin kamuoyuna ilk çıkışları ve kendilerini duyurmaları çoğunlukla bir şiddet eylemine dayanmaktadır. Terör örgütleri propaganda amaçlı eylemlerin duyurulmasında kitle iletişim araçlarını başarılı bir şekilde kullanmaktadırlar. Silahlı propagandayı bir mücadele biçimi olarak benimseyen örgütler, çeşitli ve çaplı eylemlere başvurumaktadırlar. Silahlı propaganda ile ulaşmak istedikleri hedefleri genel olarak aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- 1-Yürütülen politik propagandanın etkinliğini artırmak.
- 2-Örgütün başa çıkılması imkansız güç olduğu kanaatini toplum üzerinde oluşturmak.
- 3-Mücadeleye karşı olan kuruluş ve kişileri etkisizleştirmek ve ortadan kaldırmak.
- 4- Halkın örgüte olan sempatisini ve aktif desteğini artırmak.
5. Bir yerde eylem yapmak suretiyle, başka yerlerde de eylem yapmış gibi netice uyanmasını sağlamak.

Propaganda ile zafer kazanılmak istenir. Yine eylem sonrası medyayı arayarak yaptığı faaliyeti bildirmek, bildiri bırakmak, propaganda faaliyetinde önemli bir açılım yoludur. Kişi ve kuruluşlara yönelik eylemlerin ses getirme derecesine göre örgüt, propaganda faaliyetini şekillendirir. Propaganda eylemlerle birlikte yürütülür.¹¹⁷

Terör eylemi her şeyden önce medyanın dikkatini çekmek ve hedef bir kitleyi etkilemek amacıyla yapılır. Ancak, iyi düzenlenmiş bir terörist örgütte eylemler, kitleye ulaşmak için yapılır. Bir teröristin birincil amacı, örgütün amacına ulaşmasında yardımcı

---

¹¹⁵ Hafızoğlu, Dinçer, **a.g.e.**, s.30.

¹¹⁶ Wilkinson, Paul, **a.g.e.**, s.156

¹¹⁷ Aydın, Nurullah, **a.g.e.**, s.312.

olabilecek insan sayısını artırmaktır. Örneğin, FALN (Porto Rico Ulusal Kurtuluş Silahlı Kuvvetleri) ABD emperyalizmine olan nefretlerini vurgulamak için New York ve Şikago'daki hükümet binalarını bombalamışlardır. Amaçları bu şehirlerde yaşayan Porto Rico'luları özgürlük düşüncesi yönünde etkilemektir. Bombalanan yerler hedef kitlenin gözü önünde kapitalist sömürünün sembolleri olmalıydı. FALN terörizminin stratejik amacı, Porto Rico'nun bağımsızlığını gerçekleştirmek ve adada yapılan resmi yatırımları engellemektir.¹¹⁸

1.8.2. Otoriteyi Sarsmak

Örgütler otoriteleri ve stratejileri gereği, mücadele ettikleri sistemin koruyucusu ve yöneticisi olan makamları yıpratmayı her zaman göz önünde bulundururlar. Devlet otoritesini temsil eden kişi ve kurumlara yönelik eylemlere öncelikle halkın nazarında otoriteye karşı güvensizlik duygusunu yerleştirme amaçlanır. Özellikle askeri ve polis karakolları öncelik verilen eylem türleridir. Netice olarak vatandaşa 'devlet kendini koruyamıyor, beni nasıl koruyacak' anlayışı hakim olmakta ve devlete yardımcı olmaktan kaçınılmaktadır.¹¹⁹

Terörizm, Otoriteye ve düzene karşı olan güçleri harekete geçirerek, yerleşik otoritenin güçlerini ve kurumlarını etkisizleştirmek ve işlemez kılmayı amaçlar.¹²⁰ Terör örgütlerinin bu aşamadaki temel amaçları, halkın gözünde siyasal iktidarları yıpratmak ve giderek, devletin manevi otoritesinin zayıflamasını sağlamaktır. Öyle ki, bu otoritenin bunalımı bu kez de yöneticilerin yeteneksizliklerinin bir kanıtı olarak ileri sürülecek ve yığınlar mevcut iktidara karşı başkaldırıya itilecektir. Kısaca siyasal terörün kısa dönemde birincil amacı, merkezi iktidarı felce uğratmak ve kamuoyunu yıldırma'yı gerçekleştirmektir.¹²¹

1.8.3. Otoriteyi Şiddete Yöneltmek

Otoriteyi şiddete yöneltmekte maksat, terörist faaliyetlerin önlenmesi ve imha edilmesi amacıyla yürütülen faaliyetler sırasında halkında mecburen tedirgin edilmesi ve huzursuz edilmelerine yol açmaktadır. Böylece halk içerisinde sistemden memnun

¹¹⁸ Hafızoğlu, Dinçer, a.g.e., s.40.

¹¹⁹ Aydın, Nurullah, a.g.e., s.311.

¹²⁰ Öztürk, Osmana.g.e., s.141.

¹²¹ Keleş, Ruşen, Artun Ünsal, a.g.e., s.7.

olmayan kitlelerin çoğalması, örgütlere propaganda malzemesi teşkil etmektedir. Böylece kendilerine taban bulmada uygun ortamı elde ederler.¹²²

Büyük terör vahşetleri karşısında toplumda gerilim artar, başta halk olmak üzere çeşitli kesimlerden hızlı ve devletin gücünü gösterici güvenlik politikalarının uygulanması istenir.¹²³

Yerleşik otoriteyi tahrip ederek, otoritenin terörist ile masum kitle arasında ayırım yapmadan baskı yöntemlerine baş vurmasını sağlamaktır.¹²⁴ Hükümetlere ve masum sivillere karşı sistematik ve ayırım gözetmeyen şiddet stratejisi uygulayarak, bir ülkede siyasî istikrarsızlığı ve iç gerginliği arttırmak suretiyle, hükümetin baskıcı yöntemlere başvurmadan terörizmi alt edemeyeceği inancını yerleştirerek, devlet ve halk arasındaki geleneksel güven ve korunma duygusunu kırmayı hedefler.¹²⁵

Terörist tahriklerin ileri amacı, yetkilileri şiddet ve zor kullanmaya mecbur bırakmaktır. Zaten teröristlerin amacı da, demokratik hükümetleri, mümkün merteye fazla olağanüstü yetkiler kullanmaya zorlayarak, masum vatandaşların aşırı derecede rahatsız edilmelerini ve giderek rejimden soğumalarını sağlamaktır. Böylece yaygın desteği kaybeden demokrasinin şekil ve nicelik değiştirmesi kolay olacaktır.¹²⁶

1.8.4. Örgüt Mensuplarının Moralini Yükseltme.

Terör örgütleri kadrolarına güç kazandırma ve moral verme bakımından şiddet eylemlerini bir yol olarak benimserler. Özellikle güvenlik kuvvetlerinin başarılı çalışmaları sonucu faaliyetlerine önemli darbeler vurulan örgütler, bunun sonucunda mensuplarında başlayan ümitsizlik ve çöküntüyü önleme açısından eylemi bir çare olarak kabul ederler.¹²⁷ Eğer eylem yoksa terör örgütü de yoktur. Bu nedenle terör örgütleri eylem koymakta yarışır. Eğer örgütte durağanlık başlamışsa, örgüt liderleri, örgütleri amitoz bölünmeye tabii tutarlar.¹²⁸

Terörizmin bütünlüğü içinde, terör eylemlerinin yöneldiği bir amaç da yitirilen grup üyelerinin ya da örgüt açısından travma niteliğindeki kimi olayların intikamını

¹²² Aydın, Nurullah, **a.g.e.**, s.311.

¹²³ Aydın, Gökhan, “**Dünya da ve Türkiye de Terör**”, Polis Dergisi. Özel Sayı. Ankara, 2004. s.7.

¹²⁴ Öztürk, Osman, **a.g.e.**, s.141.

¹²⁵ Doğan, Suat, **Küresel Dünyada Terörizm Konsepti**, Temüh Yayınları, Ankara, 2004, s.125.

¹²⁶ Hazır, Hayati, **a.g.e.**, s.58.

¹²⁷ Aydın, Nurullah, **a.g.e.**, s.311.

¹²⁸ Aydın, Gökhan, **a.g.e.**, s.7.

almaktır. Böylece, grup içi birlik ve davaya olan inanç dökülen kanla pekiştirilmektedir. Özellikle , büyük örgütler açısından intikam alma amacı, bu örgütler zaten belli bir desteğin ürünü oldukları için önemini yitirebilmektedir.¹²⁹

1.8.5. Yıldırma ve Sindirme

Terör örgütlerinin eylemlerinin önemli bir amacı da, hedef alınan kitlenin ve ya kamuoyunun yıldırılması ve sindirilmesidir. Böylece kalabalıklar tepki göstermez hale getirilerek, örgütün yapmış olduklarına karşılık duyarsızlık içine girerler. Böyle bir ortam ise propaganda ve alt yapı kurma açısından terör örgütlerine avantaj sağlar. Toplumun direncini zayıflatmak, baş eğdirmek, örgüt üyelerine ve etkilemek istedikleri kesime uygulanan bir yöntemdir. Amaç, yandaş ve seyircilerin itirazsız baş eğmelerini sağlamaktır.¹³⁰

Halkı ve hedef topluluğu korkutarak ve dehşete düşürerek, kendi lehine, düzene ve otoriteye karşı etkilemek ve yönlendirmektir.¹³¹

Terörist guruplar resmi örgütler karşısında çok daha güçsüz olduklarından giriştikleri eylemleri daha dramatik sesli ve korku salıcı bir tarzda gerçekleştirirler. Böylece resmi örgütlerin onlarla rekabet edemeyecekleri inancı ve korkusu yayıldıkça, vatandaşın rejime ve rejimin temel partilerine verdikleri destek zayıflayacaktır.¹³²

1.8.6. Halkın Moralini Bozmak

Yapılan eylemlerle halkın günlük yaşantısına olumsuz etkide bulunarak moralleri bozulmaya çalışılır. Toplu alışveriş ve iş merkezlerine, tren, uçak, gemi, otobüs gibi ulaşım vasıtalarına bomba yerleştirmek, yangın çıkarmak, silahla taramak gibi eylemler hep bu amaca yöneliktir. Bu durum devlete karşı dolaylı tepkiyi de beraberinde getirecektir.¹³³ Amaç taraf olma çağrısıdır. Güven duygusunu yıkmak tepkisizliğe yol

---

¹²⁹ Tavas, Taner., **a.g.e.**, s.23.

¹³⁰ Aydın, Nurullah, **a.g.e.**, s.311.

¹³¹ Öztürk, Osman, **a.g.e.**, s.141.

¹³² Hazır, Hayati, **a.g.e.**, s.59.

¹³³ Kuyaksıl, Ali, “**Uluslar arası Sistem ve Terör**”, 1.Milletler arası Doğu ve Güneydoğu Anadolu güvenlik ve huzur sempozyumu Bildirileri, Elazığ: Fırat Üniversitesi Yayınları ,Ankara, 2000, s 607.

açmaktır. Otorite ile halk arasında uçurum meydana getirmek suretiyle halkın can derdine düşmesi ve olaylara tepkisiz kalması sağlanmak istenmektedir.¹³⁴

Hedef alınan ulusun moral gücünü yıkmak ve onu oluşturan grupları parçalamak, yığınları etkisizleştirmek ve herkesi ‘kendi başına çaresine bakmayı’ arar duruma düşürmektir.¹³⁵

Öncelikli hedef, vatandaşların demokratik değerlere olan inançlarını ve demokratik hükümetlere verdikleri desteği sarsmaktır. Bunu yapmak üzere örgütlenmiş siyasal şiddetin bir yanda kendi lehine halk desteğini artırmaya gayret ederken, öte yandan da vatandaşlarının güvenliklerinin demokratik rejim içerisinde sağlanmasının mümkün olmadığını göstermeye çalışmaktadır.¹³⁶

---

¹³⁴ Aydın, Nurullah, **a.g.e.**, s.311.

¹³⁵ Keleş, Ruşen, Artun Ünsal, **a.g.e.**, s.7.

¹³⁶ Hazır, Hayati, **a.g.e.**, s. 58.

Suç kartelleri gökten düşmediler her birinin kendine özgü bir tarihçesi, gerekçesi, onu yasal kılan 'değerleri' ve oluşumunu belirleyen toplu davranış kuralları vardır.

Jean ZIEGLER

2. ORGANİZE SUÇLAR

2.1. Organize Suç Kavramı

Örgütlü suçlar, ekonomik suçlar ve beyaz yakalı suçlar, kavramları adı altında ilgili literatürde yer alan olaylar günümüz dünyasında karşımıza çıkan en önemli sorunlardan bir tanesi olmaktadır. Bilindiği üzere, NATO, OECD gibi önemli uluslararası örgütlerin amaçlarından biri de bu suçlara karşı savaş halinde olmaktır. Öte yandan dünya geneli gözetildiğinde, adi suçlarda durağanlık ve/veya azalma görülürken, ekonomik suçlar ve/veya beyaz yakalı suç oluşumlarında bir ölçüde çekici anlamda artışlar görülmektedir. Örgütlü suç gruplarının yıllık cirosu en az 1100 milyar ABD doları olarak tahmin edilmektedir. Dünyanın en zengin ülkesi ABD'nin GSMH' sının 10 trilyon ABD doları olduğu gözetildiğinde, bu rakamın küçümsenecek bir rakam olmadığı ortaya çıkmış olur. Ayrıca, İngiltere, İtalya ve Fransa gibi her birinin GSMH sının yaklaşık 1.2 trilyon ABD doları olduğunu hatırlayacak olursak, yukarıda ifade edilen husus daha bir anlam kazanmış olur. Örgütlü suç ekonomisi, dünyanın sayılı devletleri kadar güçlü bir ekonomi ortaya koymaktadır.¹³⁷

Amerikalı sosyolog Robert K. Merton'un ünlü cümlesi şöyledir; resmi yapının işlevsel yetersizlikleri, mevcut ihtiyaçlara etkin bir şekilde yanıt vermek için alternatif (resmi olmayan) yapılar ortaya çıkmıştır. Tipik olan, ekonomik büyümenin çalkantılı yürüdüğü ve devletin, bu yüzden ortaya çıkan problemlere karşı mücadelede yetersiz kalabildiği koşullarda mafyanın etkili olmaya başlamasıdır. Mafya bu tür problemleri kısa sürede çözme iddiasıyla ortaya çıkar. Bir yandan ortaya çıkan tekil sorunları çözerken,

---

¹³⁷ Mutlu, Kayhan, *Uluslararası Polislik ve İç Güvenlik, Örgütlü Suçlar, Sosyolojik Analiz.*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2003, s.404.

diğer yandan kazançların devamı için mevcut problemlerin devamından yanadır. Problemlerin varlığı onun kazanç kapısıdır.¹³⁸

Hemen hemen hiçbir suç türü, organize suçlar kadar geniş boyutluluk, karmaşıklık ve zıtlık içermez. Organize suç olgusu; sosyolojik, siyasal, ekonomik, psikolojik ve hukuki boyutları olan bir fenomen olarak ortaya çıkmakta, lokal ve günümüzde global toplumun bütününe ilgilendiren bir niteliğe bürünmektedir. Bu nedenle ‘Organize Suç’ olgusunun çok boyutlu niteliği, konuyu son zamanlarda kriminoloji biliminin en ilgi çekici alanlarından birisi haline getirmektedir.¹³⁹

Organize suçun tanımı çeşitli şekillerde yapılmakla birlikte, konunun uzmanlarınca varılan ortak anlatımlar da söz konusudur. Burada dikkat edilmesi gereken, tehdit boyutları bakımından benzerlikler gösteren ‘organize suç örgütleri’ ile ‘terör örgütlerinin’, işlenen suçların tanımları bakımından önemli farklılıklara sahip olmasıdır. En belirgin fark, suçun işleniş motivasyonu (birinde ideolojik diğerinde ise ekonomiktir) olmakla birlikte, terörün tanımlanmasında karşılaşılan bir kısım güçlükler organize suçun tarifinde olmamaktadır. Örneğin, terör suçu siyasal içerikli olduğundan yapılan tanımlamalara bu örgütlere destek veren ulusal ve uluslararası topluluklar veya devletler çoğu kez bir ülkenin terör tanımlamasını siyasal gerekçeler veya kendi çıkarları bakımından kabul etmemektedirler¹⁴⁰

2.2. Organize Suçların Tanımı ve Tanımlama Çabaları

Organize suçun tanımlanmasına yönelik, bugüne kadar yapılan tüm çalışmalar, büyük ölçüde başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Ancak, yine de ‘organize suç’ kavramı kullanılmadan önce, bu kavramı oluşturan birkaç unsurun bir araya gelmesi gerekmektedir.¹⁴¹

Organize suçların yeni bir suç türü olarak ortaya çıkması, kaçınılmaz olarak yeni mücadele yöntemlerinin araştırılmasını gerektirmiştir. Ancak organize suçların niteliği süreç içerisinde belirginlik kazansa da, uzmanların üzerinde anlaşabildikleri bir tanıma ulaşılabilmiş değildir. Çeşitli tanımlarda, yasa dışı faaliyetlerde yer alan şahısların sayısı, örgüt içi disiplin üzerinde durulmaktadır. Genelde organize suç örgütlerinin varlığını

¹³⁸ Bovenkerk, Frank, Yücel Yeşilgöz, **Türkiye’nin Mafyası**, çev. N. AYKANAT, H. TUNA, İletişim Yayınları, İstanbul, 2000, s.54.

¹³⁹ Beşe, Ertan, “**Polis ve Organize Suç, Kapsam Ve Özellikleri**”, Türkiye de Devlet Toplum ve Polis, Seçkin Yayıncılık Aş, Ankara,2002, s.155.

¹⁴⁰ Özcan, Mehmet, İhsan BAL, **Suç ve Polislik, Türkiyede Organize Suçlarla Mücadelede Yöntem Arayışları**, Güner Matbaacılık. Ankara, 2000, s.43.

¹⁴¹ <http://www.teror.gen.tr/turkce/organize/nedir/kavram.html>, E.T. 01.02.2006.

sürdürmek için yasal kurumları istismar etme gücüne sahip bulunduğu üzerinde görüş birliği bulunmaktadır.¹⁴²

Organize Suçlar konusundaki araştırma ve çalışmalarıyla ünlü Howard Abadinsky'nin tanımıyla, organize suç; birbirleriyle çok yakın karşılıklı sosyal etkileşim içerisinde olan belirli sayıda kişi tarafından, yasal ve yasa dışı faaliyetlerle meşgul olarak kazanç ve güç elde etmeyi amaçlayan, hiyerarşik yapıda organize olmuş ideolojik olmayan bir teşebbüstür. Organize suç örgütünün içerisinde fonksiyonel uzmanlaşmayı kapsayan hiyerarşi, mevki ve görevler; akrabalık, arkadaşlık ya da yeteneğin belirlediği rasyonaliteye bağlı olarak belirlenir. Süreklilik, amaçların gerçekleşmesi için teşebbüsü bir bütün ve aktif olarak tutmak isteyen üyeler tarafından sağlanır. Teşebbüs, rekabetten uzak durur ve belirli endüstriyel faaliyetler ya da bölgeler üzerinde monopol oluşturmaya çalışır.

Sonuca ulaşmak ya da örgüt içi disiplini sürdürmek için, şiddet kullanmaya ve rüşvete başvurmaya yönelik bir eğilim vardır. Zaman zaman, beklenmedik durumlarda örgüt dışı elemanlar da kullanılmasına rağmen, teşebbüse üyelik sınırlıdır.

Bununla birlikte; Abadinsky'nin tanımlaması oldukça kapsamlı olmasına rağmen; gerçekte organize suçun niteliği artan bir şekilde değişmektedir. Bu nedenle Abadinsky'nin yukarıda vermiş olduğumuz tanımlaması, organize suçlar konusundaki geleneksel yaklaşımı yansıttığından, yeniden gözden geçirilmesi ve aktüaliteye uygun hale getirilmesi gerekmektedir.¹⁴³

İsviçre Ulusal Bilimsel Araştırma Fonu uzmanlarına göre: 'Çalışma biçimi uluslararası şirketlere benzeyen bir örgüt, yasal ekonomiden yararlanarak, ama kuralları çiğneyerek, mümkün olan en yüksek karlara ulaşabilmek için kişilerin görevleri en küçük ayrıntısına kadar belirlenmiş uzun süre yerinde kalmak üzere ve tamamen kapalı olarak düşünülmüş küçük hücrelerden oluşan bir yapıdaysa örgütlü (uluslararası) suç var demektir'. Böyle örgüt en yüksek kara ulaşabilmek için şiddete ve tehdide başvurur, iktisat ve politikayı etkilemeye çalışır. Genellikle çok hiyerarşik bir düzene sahip olan örgütün elinde düzenini korumaya yarayan gerekli mekanizma da mevcuttur, başroldeki aktörler ise kolaylıkla yer değiştirebilir.

---

¹⁴² Ruggiero, Vincenzo, "The Camorra Clan Capital and Organized Crime", içinde, Frank Pearce ve Michael Woodiwiss, *Global Crime Connections, Dynamics and Control*, The Macmillan Pres. London. 1993. s. 141-144.

¹⁴³ Beşe, Ertan, a.g.e., s. 155

Birleşmiş Milletler daha da kötümserdir. Napoli Konferansında tartışılan ve kabul edilen ‘Kıtalararası Organize Suçla Mücadelede Evrensel Plan’ adlı raporu hazırlamakla görevli uzmanlar topluluğu aşağıda sıralanan özellikleri belirledi: Suç amaçlı grupların oluşturulması; bazı kişilere gurupları yönetme imkanı veren hiyerarşik bağlar veya kişisel ilişkiler; şiddete, tehdide ya da rüşvete başvurma, karaparanın aklanması.

1920 yılında James-D. Rock tarafından Cenevre’de kurulan Milletler Sarayı Kütüphanesi, Avrupa’daki en önemli sosyal bilimler kütüphanesidir. Bu kurumun ana bilgisayarını ‘uluslararası örgütlü suç’un karşılığı olarak 27 ayrı tanım vermektedir¹⁴⁴.

Bir diğer belgesel tanımlama, Birleşmiş Milletler *Convention Against Transnational Organised Crime*’ın ‘suç grubu’ tanımlamasıdır. Bu tanımda, ‘organize suç’ grubu. ‘en az üç kişinin finanssal ve maddi bir kazanç elde etme güdüsüyle, uyum içinde suç üretmek için belirli bir zaman periyodunda bir araya gelmesiyle oluşmuş yapısal bir grup’ biçiminde tanımlanmaktadır.

Ulusal hukuk uygulama ve istihbarat birimlerinin bir grubun ‘organize suç’ grubu olup olmadığını anlamaya yönelik ‘organize suç’ tanımların da AB ve Birleşmiş Milletler tanımlarında belirtilen özelliklere uygun karakteristikler içermektedir. Örneğin Türk Ceza hukukunda “iki veya daha fazla kişinin cürüm işlemek için bir araya gelmesi” ‘organize suç’ olarak kabul edilmektedir. İngiltere’de ve Avustralya’da da ‘aynı’ tanım benimsenmiştir. Alman tanımına göre de “organize suç’, *kar ya da güç elde etmeye yönelik* olarak iki ya da daha fazla katılımcının uzun zamandır (ya da belirsiz bir zamandır) (a) bir işletme ya da işletme benzeri bir yapı aracılığıyla (b) şiddet ya da diğer gözdağı araçlarını kullanarak veya (c) politik nüfuz, medya, kamu yönetimi, adalet sistemi ya da ekonomi aracılığıyla iş bölümü içinde işbirliği yaptıkları planlı bir eylemdir. Hollanda’da da benzer tanımlar yapılmaktadır. Belgelere dayanan bazı akademik çalışmalarda da organize suçun başlıca özellikleri olarak suç aktivitesinin ekonomik amaçlı olduğu, grupların en az ki kişi olduğu ve doğası gereği dayanıklı olduğu öngörülmektedir¹⁴⁵.

4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun 1’inci maddesi ise konuya tam bir hukuk mantığıyla yaklaşmak suretiyle organize suçların faaliyet alanlarını

¹⁴⁴ Ziegler, Jean, **Suçun Derebeyleri**, Demokrasilere Karşı Yeni Mafyalar, Çev. Ali Cevat Akkoyunlu, Şefik Matbası, İstanbul, 1998, s.45-46.

¹⁴⁵ Güvel, E. Alper, **Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması**, Roma Yayınları, Ankara, 2004, s.11-12.

esas alan, hangi tür suçların organize suç ve bu kanun kapsamında değerlendirileceğine açıklık getiren bir düzenleme yapmıştır. Bu kanun, çıkar amaçlı suç örgütü ile ilgili olarak şöyle bir tanımlama ve açıklama getirmektedir:

Doğrudan veya dolaylı biçimde bir kurumun, kuruluşun veya teşebbüsün yönetim veya denetimini ele geçirmek, kamu hizmetlerinde, basın ve yayın kuruluşları üzerinde, ihale imtiyaz ve ruhsat işlemlerinde nüfuz ve denetim elde etmek, ekonomik faaliyetlerde kartel ve tröst yaratmak, madde ve eşyanın azalmasını ve darlığını, fiyatların düşmesini veya artmasını temin etmek, kendilerine veya başkalarına haksız çıkar sağlamak, seçimlerde oy elde etmek veya seçimleri engellemek maksadıyla zor veya tehdit uygulamak veya kişileri kendilerine tabi kılmaya zorlamak veya mensupları arasında her ne suretle olursa olsun açık veya gizli işbirliği yapmak suretiyle yıldırma veya korkutma veya sindirme gücünü kullanarak suç işlemek için örgüt kuranlara veya örgütü yönetenlere veya örgüt adına faaliyette bulunanlara veya bilerek hizmet yüklenenlere sadece bu nedenle üç yıldan altı yıla kadar; örgüte üye olanlara iki yıldan dört yıla kadar ağır hapis cezası verilir¹⁴⁶.

Organize suçların sonuçları arasında sadece yasa dışı gelir elde etmek değil, yasa dışı siyasi güç oluşturmak da bulunmaktadır. Mevcut tanımların ortak noktalarını içeren aşağıdaki tanım, organize suçlar kavramı hakkında bir fikir verebilecektir:

‘Organize suçluluk geniş kapsamlı suçların örgütlü olarak belirli bir plana göre, bir çok kişi tarafından, uzun veya belirsiz bir süreyle, mesleki veya ticari benzeri yasal yapıların kullanılması veya zor ya da tehditkar araçların kullanılması ya da siyaset, basın, kamu yönetimi, yargı ve ekonomi üzerinde etkide bulunulması suretiyle, yasa dışı kazanç ve güç elde edilmesidir’.¹⁴⁷

Yukarıda belirtildiği üzere, Örgütlü Suç Grupları’nın operasyonel tanımları incelendiğinde; iki önemli tespit yapabiliriz. Bu suçlar ya ekonominin değişmez kuralı olan arz ve talep yasaları içinde ortaya çıkmakta, veya diğer bir tespit olarak; ekonomi prensiplerinin hukuk ile entegre edilebilmesinde yetersiz kalınması ve bu şekilde ortaya

¹⁴⁶ Geleri, AYTEKİN, “Organize Suçların Ortaya Çıkışı ve Gelişimi, İtalyan-Amerikan Mafyası Üzerine Bir Çalışma”, Der. AYTEKİN, GELERİ, H. Hüseyin ÇEVİK, Seçkin, Ankara, 2003, s.131.

¹⁴⁷ Woodiwiss, Michael, *Crime's Global Reach*, Frank Pearce ve Michael Woodiwiss, Global Crime Connections, Dynamics and Control, The Macmillan Press, London, 1993, s. 8-12.

çıkan boşlukların bazı uyanıklar, açığözler ve fırsatçılar tarafından kendi lehleri veya çıkarlarına göre değerlendirmekte olduğu ortaya çıkmaktadır.

Diğer bir ifade ile, Organize Suç Gruplarının oluşumu, toplumun ortaya koyduğu değerler içinde ortaya çıkan tüketim talebinin yasal yollardan karşılanamamasının bir sonucu olmakta ve/veya serbest piyasa ekonomi sisteminin en temel özelliklerinden biri olan teşebbüsçülüğün yasal yollardan kontrol edilmesinde devletin yetersiz kalmasının bir sonucu olmaktadır. Bu nedenle, söz konusu talep yaratan toplumsal değerler yok edilmedikçe o faaliyetin yok edilmesi mümkün değil veya serbest piyasa ekonomisinin kendi içinde ortaya koyduğu rasyonellik, hukuk içinde kendi doğal açılımını yapamadıkça o faaliyetin kendisinin ortadan kalkması mümkün olamamaktadır.¹⁴⁸

2.3. Organize Suç Olgusunun Niteliği

Organize suç, örgüt ve faaliyetlerinin karmaşık niteliği, bu konuda basit genellemeler yapmaya engel teşkil etmektedir. Bu nedenle; organize suçü bütün unsurlarıyla kapsayan tek tip (prototip) bir suç örgütü yoktur. Bununla birlikte; günümüzde organize suçlar; yasal ya da yasa dışı ticari sektörlerin, yasal olmayan kazançlar elde etmek amacıyla kullanılması ile özdeşleşmiştir. Organize suç şekillerinin hemen hemen tamamının ortak özelliği, ticari teşebbüslerin yasal olmayan kazançlar için kullanılmasıdır.

Bu tip suçların failleri, suç işleme yöntemlerini sürekli geliştirmekte, böylece polis soruşturmasından rahatlıkla kurtulabilmekteydiler. ‘Organize’ nitelikteki bu suçları işleyenler, serbest piyasa ekonomisinin sağladığı imkanlardan, yasal çerçevede faaliyet gösteren iş adamları gibi yararlanmaktaydılar. Bu şekilde gelişmiş bir örgütlenme ve profesyonellekle, ekonomik sistemin imkanlarını istismar ederek işlenen suçlar, ‘organize suçlar’ olarak adlandırılmaya başlandı.¹⁴⁹

Yakın zamana kadar ‘organize suç’ ve suç organizasyonları ile ilgili genel kabul görmüş bir tanım ve belirlenmiş ortak özellikler söz konusu değildi. Örneğin AB üyesi ülkeler arasında ‘organize suç’u tanımlamaya ve buna karşı polis çok yakınlarda, 1993 yılında başlamıştır: Bu yöndeki ilk adım AB üyesi ülkelerin içişleri ve Adalet Bakanları’nın ortak bir tanıma ulaşabilmek amacıyla bir araya gelmeleridir. Öncelikle üye ülkelerdeki durumu belirlemek amacıyla 1994 yılında yapılan bir anket uygulaması da’,

---

¹⁴⁸ Mutlu, Kayhan, **a.g.e.**, s.407.

¹⁴⁹ Beşe, Ertan, **a.g.e.**, s.159-160.

İtalya'da dört ana grubun (Mafia, Camorra, N'drangeta and Sacra Corona Unita); İrlanda 'da dört ana grubun, Fransa 'da İtalya kökenli üç grubun (Mafia, Camorra and N'dran gala) ve çok sayıda Çinli grubun, Hollanda'da ise 987 yüksek derecede organize olmuş 321 grubun aktif olarak faaliyet gösterdiği belirtilmiştir. Bu ankete verilen cevaplardaki farklılıkların, başlangıçta AB ülkelerindeki 'organize suç'la ilgili enformasyon kanallarının ve analitik değerlendirme birimlerinin son derece yetersiz ve dağınık olduğunu, bu ülkelerde 'organize suçun açık bir tanımının bulunmadığını ortaya koymaktadır. Bu eksikliği giderebilmek amacıyla öncelik, ulus ötesi suç organizasyonlarına nasıl yaklaşılacağıyla ilgili değerlendirme mekanizmasına verilmiştir. Sonuçta 'organize suç' ile ilgili onbir özellik belirlenmiştir. Bu özellikler şunlardır

- 1-En az iki kişinin iş birliği,
- 2- Her birinin görevinin belirlenmiş olması (iş bölümü).
- 3- Uzun zamandır ya da bilinmeyen bir zamandır süregelmesi,
- 4- Bir disiplin ve kontrol biçimine sahip olması,
- 5- Ciddi suçlar işlemelerinden şüphe edilmesi
- 6-Uluslararası düzeyde çalışması,
- 7-Gözdağı vermek için şiddet ve başka araçlar kullanması
- 8-Ticari ve işletme benzeri yapılar kullanması,
- 9- Para aklama işlerine girişmesi,
- 10- Politika, medya, kamu yönetimi, yargı otoriteleri ve ekonomi üzerinde etki göstermeye çalışması,
- 11- Kar ve/veya güç arayışında olması.

Bu özelliklerden en az altısına sahip olan ve sahip olduğu özelliklerden de üçü; 1., 5., ve 11. maddeler olan kriminal gruplar, ‘organize suç’ olarak nitelendirilmektedir.¹⁵⁰

‘Avrupa Organize Suçlarla Mücadele Çalışma Grubu’, 28-31 Mart 1996 tarihinde Almanya’nın Leipzig şehrinde yapmış olduğu toplantıda, organize suçun oluşması için bazı kriterler tespit etmiştir. Buna göre;

- Haksız kazanç temin üzere bir araya gelmiş ve aralarında iş bölümü ilişkisi bulunan hiyerarşik bir yapının varlığı,

1-Suç ile elde edilen bir kazancın bulunması,

2-Suç işleme konusunda bir sürekliliğin olması,

3- Mevcut organize yapı içerisinde uygulanan bir yaptırım sisteminin olması,

4- Şiddet, tehdit gibi yöntemlerin kullanılması,

5- Kamuya ve özel sektöre nüfuz edilmesi,

6- Elde edilen kara paranın aklanması,

7- Paravan firmaların kurulması gereklidir,¹⁵¹

Organize suç kavramının ayırt edici unsuru, organize suç örgütlerinin görünüşte yasal bir çerçeve içerisinde hareket etmeleridir. Yasadışı faaliyetler, yasal çerçevede faaliyet gösteren paravan kuruluşlar vasıtasıyla yürütülmektedir. Bu kuruluşlar, yasa dışı faaliyetlerinin ortaya çıkmasını engelleyecek mekanizmalar geliştirmiştir.

Ayrıca paravan yasal kuruluşlar olarak faaliyet gösteren organize suç örgütleri, hiyerarşik dikey ve yatay örgütlenme modeliyle, ulusal ve uluslararası pazarlarda birbiriyle bağlantı ağları oluşturmuştur. Bu bağlamda organize suç örgütlerinin en karmaşık modeline ABD'deki "La Cosa Nostra" örnek olarak gösterilmektedir.¹⁵²

Kazanç sağlamayı mümkün kılan her tür suç, organize suçluluk kapsamında değerlendirilebilir. Resmi belgelerdeki ‘organize suç’ tanımlamalarından, suç

¹⁵⁰ Güvel, E. Alper, **a.g.e.**, s.11-12.

¹⁵¹ Beşe, Ertan, **a.g.e.**, s.159-160.

¹⁵² Bu konuda bkz. Geleri, Aytakin, **Organize Suçların Ortaya Çıkışı ve Gelişimi**, İtalya-Amerika Mafyası Üzerine Bir Çalışma, Seçkin, Ankara, 2003 ve Falcone, Giovanni ve Marcelle Padovani, Cosa Nostra, Bir Hukuk Adamının Mafyayla Mücadelesi, İstanbul, Cep Kitapları, 1993.

organizasyonlarının son derece geniş bir suç aktivitesi portföyüne sahip olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Nitekim, organize suçun sektörler ve faaliyet türleri itibarıyla büyük bir çeşitlilik içerdiği görülmektedir. Suç organizasyonları, kendilerini belirli aktivitelerle sınırlamamakta; bir girişimci gibi kar getiren çok sayıda faaliyette bulunmaktadır. Suç organizasyonlarının faaliyet gösterdikleri ‘Organize suç,’ bir suç türü değil bir, suç üretme yöntemidir. Nitekim ‘organize suç’ kapsamında yer alan bir çok suç aktivitesi, genel suç aktiviteleri içinde de yer almaktadır. Örneğin, koruma ödemeleri, genel olarak ‘haraç’ kategorisi içinde; organize araç hırsızlığı ise genel araç hırsızlığı kategorisi içinde yer almaktadır başlıca alanlar turizm, inşaat, emlakçılık, ihaleler, oto kiralama, otoparkçılık, at yarışları, dernekler, vakıflar, şirketler ve otelcilik, bankacılık ve finansal sektör vb. olarak sayılmaktadır. ‘Organize suç’, yasal ekonomideki işlemleri de içermekte, ancak belirli alanlarda hukuksal ve yönetsel kuralları çiğnemektedir. Bu alanlar mülkiyet ilişkileri, ticari lisanslar, iş sözleşmeleri, haksız fiil hukuku, finansal kredilendirme ve sosyal güvenlik olarak belirtilmektedir. Bu çerçevede içerisinde ‘organize suç’un suç portföyünde yer alan başlıca suç türleri şunlardır:

Tablo 1.1 Organize Suç’un Suç Portföyü

Yasak av ve egzotik hayvan ticareti	Uluslararası bankalara ve finansal kurumlara fesat sokma
Koruma parası adı altında haraç toplama	Denizcilik suçları
Şantajcılık Çek-senet tahsilatı	Uyuşturucu, silah, cephane ticareti
Karaborsa	Uyuşturucu imalatı
Çek ve kredi kartı sahteciliği	İnsan kaçakçılığı ve ticareti
Çalıntı mal ticareti	Fidyeye karşılığı adam kaçırma
Kalpazanlık	Suçluların saklanması
Sahtecilik ve dolandırıcılık	Kara para aklama
Rüşvet ve yolsuzluk	Silah ticareti

Vergi kaçakçılığı	Silahla yaralama
Hileli iflas	Para karşılığı cinayet
Şirket suçları	Arsa spekülasyonu ve gecekondular ticareti
Entelektüel mülkiyet suçları	Kültür varlıklarının yağmalanması
	Organ ya da insan ticareti

-Bunlara ek olarak, ‘organize suç’, kısa sürede kolay ve büyük kazanç getirmeye uygun her alanda ortaya çıkabilmektedir. Organize suç, suç aktivitelerine göre sınıflandıran akademik çalışmalar da söz konusudur. Bunlardan birinde Abadinsky suç organizasyonlarını, suç aktivitelerine dayanarak şöylece sınıflandırmaktadır:

-Şantaj ve haraç (racketeering): Bireylerin kendi işlerini iyileştirmek

-Ahlaken bozuk (vice) operasyonlar: Bireylerin illegal mallar sağlamak için suç organizasyonları kurmalarınıdır.

-Çalıntı mal zincirleri: Bireyler, çalıntı malları satın almak ve yeniden satmak işinde sürekliliği olan bir ağı yapı geliştirmektedir.

- Çete (gangs): Bireyler gruplarını ve etkilerini artırmak için bir araya gelmektedir.¹⁵³

2.4. Organize Suçların Tarihsel Süreci

‘Organize suç’ terimi, ilk kez 1920’li yıllarda ABD’de sosyal, ekonomik, hukuki ve siyasi açıdan yeni bir fenomeni tanımlamak için kullanılmıştır: 1960’lı yıllardan itibaren ise ‘mafya’ ve ‘organize suç örgütleri’ terimleri, eş anlamlı olarak kullanılmaya başlanmıştır.

154

Organize suçlar, tarihsel kökenleri çok daha gerilere uzansa da, modern bir fenomen niteliğindedir. Batı ülkelerindeki güvenlik kuruluşları ve adli makamlar, 1970’ li

¹⁵³ Güvel, E.Alper, a.g.e., s.15-16

¹⁵⁴ Woodiwiss, Michael, *Crime's Global Reach*, Frank Pearce ve Michael Woodiwiss, *Global Crime Connections, Dynamics and Control*, The Macmillan Press, London, 1993, s. 8-12.

yılların başından itibaren o zamana kadar niteliği tam olarak belirlenemeyen bir suç türüyle mücadele yöntemleri konusunda yeni arayışlara girdiler¹⁵⁵.

Aslında Organize Suç'un modern bir olgumu olduğu yok sa geleneksel bir olgumu olduğu konusundaki tartışmalar devam etmektedir. Almanya'da 'organize suçun geleneksel ve tarihsel bir arka planı yoktur. Almanya açısından 'organize suç' son derece modern bir olgudur. Ancak Çin, Rusya, Japonya, Tayland ve bazı Ortadoğu ülkelerinde 'organize suçun modern bir olgu olmadığı, geleneklere ve tarihsel derinliklere uzanan kökleri olduğu belirtilmektedir.

Örneğin Orta Avrupa'da, 17. ve 18. yüzyıllarda günümüzdeki suç organizasyonlarının özelliklerine sahip suç çeteleri, para aklama hariç her tür suç aktivitesinde bulunmaktadır. Fransız Devrimi ile birlikte, bu suç çeteleri, daha az kontrol edilen diğer bölgelere, Balkanlara ve Sicilya Mafyasının tohumlarının atıldığı Güney İtalya'ya göç etmiştir. 'Organize suç', İtalya'da coğrafi olarak büyük farklılıklar sergilemekte, özellikle de Güney İtalya'daki belirli bölgelerde tarihsel ve kültürel derinliklere kök salmaktadır. Güney İtalya, Mafya, Camorra, 'Ndrangheta gibi tarihsel geçmişleri de oldukça eski ve Sacra Corona Unita gibi daha yeni olan öncü (archetypal) suç organizasyonlarının anavatanıdır. İtalya'daki suç aktiviteleri, günümüzde de büyük ölçüde suç organizasyonları tarafından gerçekleştirilmektedir.

Suç organizasyonlarının tarihsel kökenlerinin de bir suç organizasyonu olması da zorunlu değildir. Çok farklı amaçlar ve değerler etrafında oluşmuş topluluklar, zaman içinde suç organizasyonlarına dönüşebilmektedir. Buna en tipik örnek, suç organizasyonlarına isim veren 'mafya'dır. Mafya, 600 yıl kadar önce İtalya'nın Sicilya adasında kurulmuş olan bir yurtsever derneğidir. Ancak zaman içerisinde politik amaçlarından kopmuş, amaç ve şekil değiştirerek 'koruma hizmeti' sunan kiralık silah gruplarına dönüşmüşlerdir. Siyasi nüfuzun mafya organizasyonunun genişlemesi ve sürekli beslenmesi yönünde kullanıldığı Güneydoğu Asya kökenli olan *Triadar* da, Mafya gibi, yüzyıllar önce Çin'de, devrimci siyasal organizasyonlar olarak ortaya çıkmış, üyelerinin sosyal kariyer ya da girişimcilik yardımı edindiği önemli sosyal ağyapılar olarak varlığını sürdürmüştür. Aslında suç organizasyonu olmamakla birlikte, bazı Triad üyelerinin, ağyapının gizliliğinden ve bağlantılarından yararlanarak katıldığı girişim tiplerinin bir kısmının suç niteliğinde olması nedeniyle suç organizasyonu olarak tanımlanmaktadır.

---

¹⁵⁵ Woodiwiss, Michael, a.g.e., s. 8-12.

Günümüzde Triadlar, Çin'den New York'a kadar uzanan suç organizasyonu niteliğindedir. Triadların kriminal girişimlerinin evriminin ve operasyonlarının odağında Antik Çin kültüründeki *guanxi* kavramı yer almaktadır. *Guanxi*, bir kimsenin bağlı olduğu kişilerle yaşamı boyunca kurduğu çok sayıda karşılıklı ilişkiler ve yükümlülükler aracılığıyla geliştirdiği sürekli genişleyen ve hiyerarşik bir ağ yapısıdır.

Suç organizasyonlarının en önemli tarihsel örneklerinden biri de şüphesiz Hasan Sabbah ve Haşhaşin'lerdir. İngilizce suikast anlamına gelen *assasination* kelimesine de kaynaklık eden Haşhaşin'ler, temelinde dinsel motiveler de yer almakla birlikte, tarihsel olarak uyuşturucu ile şiddeti bütünleştirmiş belki de ilk sistemli 'organize suç' odaklarından biridir. Günümüzde de kökeni itibarıyla idealist, devrimci ve/veya yurtsever olan bir çok politik hareket, çeşitli ülkelerde zaman içerisinde suç organizasyonlarına dönüşebilmektedir.

Ancak tarihsel bir arka planın varlığı 'organize suç'un sadece bu geleneksel temellere dayanılarak açıklanabileceği anlamına gelmeyecektir. 'Organize suçun oluşumunu, gücünü ve yaygınlığını belirleyen çok sayıda diğer faktörler de söz konusudur. Bu faktörlerden başlıcaları organize suç'un temelindeki psikolojik ve sosyolojik faktörler, hukuksal yapı, politiko ekonomik yapı, küreselleşme ve teknolojik ilerlemedir¹⁵⁶.

2.5. Mafya Kavramı ve Gelişimi¹⁵⁷

Aslında, bütün organize suç örgütleri için 'mafya' tanımlaması da 'doğru değil' gibi gözükmektedir. Zira 'mafya', İtalya'da, daha doğrusu Sicilya'daki suç örgütü geleneğinin adıdır. İtalya'nın tarihsel, sosyolojik, siyasal ve hukuki nitelikli mafya deneyimi, organize suç alanında, gerek bu olgunun karakterize edilmesi ve gerekse mücadele boyutuyla, tüm dünyada en çarpıcı örnek kabul edilmekte ve bu alanda başta İtalyanca'da ve Amerika'daki İtalyan organize suç örgütleri nedeniyle de bir ölçüde İngilizce'de olmak üzere, uluslararası düzeyde bir mafya terminolojisi ve bir mafya jargonu oluşmuştur.¹⁵⁸

Arapça'daki Mahias'ın fiyakacı; hiç kimseden korkmayan, cesur adam anlamına gelmesi 'Mafia' kavramının Arapça kökenden türediğini ileri sürenlerin tezini desteklemektedir. Önceki dönemlerde isyankar Arapların, daha sonraları da eşkıyaların ve ihtilal yanlılarının saklandıkları yerlere 'Mafie' deniliyordu, 1860 yılında İtalya'da

¹⁵⁶ Güvel, E. Alper, **a.g.e.**, s.61-63.

¹⁵⁷ Mafya, Mafios Toplum Yapısı, Sicilya ve Amerikan Mafyası konusunda daha geniş bilgi için Bkz. Geleri, Aytekin, **a.g.e.**, s 28-40.

¹⁵⁸ Beşe, Ertan, **a.g.e.**, s.154-155.

gerçekleştirilen ihtilal sonrası, isyankarların bir kısmının bu yerlerde (Mafielerde) saklanması ve Palermo'ya geldiklerinde 'Yaşasın Mafiosi' sloganı ile karşılanmaları, Mafia-Mafie ve Mafiosi kelimelerinin birbirleriyle özdeşleştiğini göstermektedir. Mafiosi, Mafie'den gelen kişilere verilen bir lakaptı.

Bir diğer görüş ise, Mafya'nın 1282 yılında Sicilya'yı yöneten Normanlara karşı gerçekleştirilen ayaklanmanın doğal bir sonucu olarak ortaya çıktığını savunulmaktadır. Bir ayaklanmadaki muhaberelede sıkça kullanılan 'Morte Alla Francia Italia Anda' (Fransızlara ölüm, İtalya kükrüyor) sloganını oluşturan kelimelerin baş haflerinin yan yana birleştirilmesi ile 'MAFIA' sözcüğünün ortaya çıktığı ifade edilmektedir. Mafya burada, cesaret, haksızlığa karşı mücadele, önemli değerler uğruna savaşma ve özgürlük adına ölüme gidiş gibi özellikleri yansıtmak üzere kullanılmıştır.¹⁵⁹

Prof. Dr. Hess, Mafia'yı; 'merkezi otoriteye karşı yerel güç odaklarının direnişi' olarak tanımlıyor. Bu tanımlama bilimsel bazda en geniş alanı kapsıyor. Her şeyden önce 'yasadışı' olgusu vurgulanarak hem hukuk, hem de kriminal boyutlar ortaya konuyor. Merkezi otorite, çağdaş devlet otoritesinin siyasi, ahlaki ve hukuki erk'ni ifade ediyor. Yerel güç ise, geleneksel yaşam tarzı ile onun alt yapısını oluşturan örfi ahlak, örfi hukuk oluşumlarını ifade ediyor. Bu durum tanımın sosyolojik boyutlarını ortaya koyuyor.¹⁶⁰

Arapça kökenli bir sözcük olan mafya ilk kez karşımıza XVI yüzyılın sonlarına doğru. Sicilya'nın güney bölgelerinde çıkmaktadır. Sözcük anlamı 'kahramanlık', 'cesaret' olduğu kadar 'kendine güven' ve 'kibir'dir. Sicilya'nın Normanlardan kalma tarım yapısı 1812'de Napoli kralının bir kararnamesiyle alt üst olur bu kararnameyle Sicilya, Calabria. Basilicata, gibi çok değişik uygarlık ve toplumlardan oluşan krallığın merkez dışı güçlerini zayıflatma, derebeylerinin ayrıcalıklarını azaltma ve özellikle Sicilya'da prenslerin iktidarına set çekme amaçlanır. Bu karara karşı birleşen derebeyleri gizli topluluklar oluşturur ve Napoli kralıyla mücadele amacıyla 'onurlu insanlar' görevlendirirler. Bu gizli topluluklar *mafya* adını alır.

Mafya bu süreç içinde değişim geçirir, prenslerin hizmetindeki gizli topluluk niteliğinden çıkar, işgalciye karşı direniş örgütü olur ve yurtseverliğiyle, en azından Sicilya'da popüler bir inanılrlık kazanır. 1893 yılında 100 000'i aşkın Sicilya köylüsü

---

¹⁵⁹ Geleri, Aytekin, a.g.e., s.21-22.

¹⁶⁰ Çulcu, Murat, **Türkiyede Mafia'laşmanın Kökenleri**, HER SAKALDAN BİR KIL, Kitap Deyince E yayınları, İstanbul, 2001, s.28.

Roma'ya karşı ayaklandığından, Roma belgeleri Sicilyalı bu asileri mafya olarak adlandırır.

Amerikan ordusu ve donanması Sicilya çıkarmasına hazırlanmaktadır. Stratejik Hizmetler Bürosu (OSS, CIA'nın atası) beşinci gücü oluşturmakla görevlendirilir. Bu güç çıkarma kuvvetlerini karşılayacak ve hedeflerine varmalarında rehberlik yapacaktır. OSS başta Lucky Luciano olmak üzere New York'ta yerleşik Sicilya asıllı mafya babalarıyla görüşür. Sonuçta hatasız haber almaya dayalı, Alman garnizonlarının tam yerini gösteren ve yerel mafya tarafından hazırlanan mükemmel haritalarla donanmış çıkarına güçleri büyük bir başarı elde ederler. Amerikan ordularını karşılayan ve Sicilya'nın başlıca babası olan küçük ve zayıf Calogero Vizzini, komutana "onurlu insanları" belirten bir liste verir. Amerikan karargahı listede adı geçen 'mafiosoları' adanın çeşitli kent ve kasabalarına belediye başkanı olarak atar ve Don Calogero'ya Amerikan ordusunun 'onursal albayı' rütbesini verir.

Mafya kültürü dört ayrı coğrafi bölgede gelişmiştir. Bunlardan Cosa Nostra bir kubbe (belli başlı aile reislerinin bir araya geldiği toplantı) tarafından yönetilir ve şemsiyesi altında topladığı 130 aile, 5500 'onurlu insan' ve 3500 tetikçiyle bütün toplulukların en güçlüsüdür. Camorra, Campania bölgesini, diğer bir deyişle Napoli hinterlandını oluşturan geniş sanayi ve tarım toprakların denetlerken, 145 kabile içinde örgütlenmiş 7000 üyeden yararlanır. Adriyatik Denizi kıyısında Puglia bölgesi Sacra Corona Unita tarafından kontrol edilir. XIX yüzyılda Sicilya ve Campania ailelerinin kaçaklarınca kurulan bu topluluğun 1000 üyesi vardır. Calabria'ya *geline*, önce Napoli Krallığı, daha sonra da birleşik İtalya tarafından en uzun süre ihmal edilmiş olan bu bölgenin geçit vermez, ama muhteşem dağlarında yüzyıllar boyu gizlenen topluluklar arasından Osmanlı işgalinden kaçan Arnavutların, Hıristiyan dinine geçmiş kuzey Afrika Müslümanlarını, Sefarad Musevileri, Kuzey'in zulmünden kaçan Protestanları sayabiliriz. Kuzeyden güneye ya da güneyden kuzeye giden yolcuların soyulmasına dayanan ve atalarından miras kalan haydutluk bugün 80 ailede örgütlenmiş 5000 üyeli N'Dranghetta'yı doğurmuştur.

'Mafia' kavramının dünya çapında yayılması son yıllarda gerçekleşmiştir. Sovyetler Birliği'nin kalıntılarından doğan çeteler kendilerini *mafya*, üyelerini ise *mafiozniki* olarak adlandırıyor. Resmi belgelerde de bu çete ve insanlar için aynı ad kullanıldığından çetelerle mücadele eden batı polisleri de mafya adını benimsemişlerdir.

Bugün artık ‘mafia’ kavramı bütün dünyada ‘örgütlü suç’la eşanlamlıdır. Kesin kanı sahibi olmak için ilginç bir belge olan *Krim-Dok* adlı CD-Rom’u incelemek yeterlidir. 1997 yapımı bu belge Uluslararası Cinayet Masaları Örgütü (OPİC, ya da daha popüler adıyla, Interpol) üyesi 177 ülkeden derlenen 100 000 aşkın kaydı içermektedir.¹⁶¹

Teknik olarak Mafya, Sicilya kaynaklı suç örgütleri geleneğini yansıtır ve ilk başta ortaya çıkışında gizli bir suç örgütü olma amacı yoktur, organize suçlarda ise yasa dışılık bu tür örgütlenmelerin başından itibaren mevcuttur. Organize suçlar çok geniş kapsamlıdır. Bir anlamda organize suçlar, mafyayı da içine alan mafyadan çok daha geniş bir anlam ve içeriği bulunan bir olgudur. Kimilerine göre ise mafya sosyolojik bir kavram, organize suç ve suçluluk ise daha çok hukuki bir olgudur.¹⁶²

2.6. Organize Suç Örgütlerinin Temel Unsurları

2.6.1. Uluslararası Nitelik Taşınması

Günümüzde organize suçlarla ilgili en çarpıcı nokta; bunların transnasyonel, yani ulusal sınırları aşan, sınır ötesi ya da uluslararası nitelikleridir. Bugün ‘organize suçlar’ denildiğinde, gerek akademik literatürde ve gerekse güvenlik bilimleri terminolojisinde büyük ölçüde transnasyonel nitelikli suç örgütleri kastedilmektedir. Transnasyonel suç grupları, genellikle belirli bir ülkede üslenerek, yasa dışı faaliyetlerini, piyasa şartları ile siyasi ve hukuki yapısına uygun olan ve özellikle yakalanma, tutuklanma ve mahkum olma riski düşük olan bir kaç farklı ülkede yürütürler.¹⁶³

1. Liderler tarafından yayınlanan amaçların birden çok ülkeyi etkilemesi,
2. İşlenen suçların bir ülkede başlayıp, diğer bir ülkede sona ermesi,
3. Faal bir grubun lojistiğinin ve/veya kaynaklarının yurt dışından gelmesi,
4. Mağdurlarının değişik ülkenin vatandaşları ya da uluslararası bir topluma ait olması,
5. Verilen hasarların ve kayıpların değişik ülkeleri veya milletler arası teşkilatları etkilemesi gerekmektedir.

Bu temel unsurlar üzerinde genel olarak mutabakata varılmıştır.¹⁶⁴

¹⁶¹ Ziegler, Jean, **a.g.e.**, s.46-49.

¹⁶² Geleri, Aytekin, **a.g.e.**, s.21-22.

¹⁶³ Beşe, Ertan **a.g.e.**, s.154.

¹⁶⁴ <http://www.teror.gen.tr/turkce/organize/nedir/kavram.html>, E.T.01.02.2006.

Geleceğe yönelik olarak konuya baktığımızda ise; organize suçlar, gittikçe ön plana çıkan transnasyonal karakteri nedeniyle, geniş bir perspektiften görülmeyi gerekmektedir. INTERPOL organize suçları, 1988 yılında Ste. Cloud'daki (Fransa) karargahında düzenlediği ve 46 ülkenin katıldığı 1. Uluslararası Sempozyumu'nda; 'esas amacı, süreklilik arz eden bir şekilde; gelir elde etmek ve ulusal sınırlara bakılmaksızın teşebbüsü devam ettirmek olan ve bu nedenle yasa dışı faaliyetlerle meşgul bulunan şahısların teşekkül ettirmiş olduğu herhangi bir teşebbüs ya da grup' olarak tanımlamaktadır.¹⁶⁵

Küreselleşme sürecinde sınırların açılması, engellerin kalkması ve enformasyonun hızlanması, uluslararası ticaretin ve turizmin büyümesi, polisler arasında belirsizliğin artması, kriminal grupların yapılarının belirli ve açık kalıpları sergilememesi, daha yok gevşek ağyapılar şeklinde çalışmalarını ve kolayca adaptasyon sağlamaları, devletin tepkilerinin yavaş ve etkisiz kalması 'organize suç'un küresel ölçekte gelişmesi için uygun bir çevre sağlamaktadır. Küreselleşme suç organizasyonlarına çok uluslu şirketlerinkine benzer faydalar sunmaktadır. Hatta suç organizasyonları ile uluslararası şirketler arasında *simbiyotik* bir ilişki vardır.¹⁶⁶

2.6.2. Partito İlişkiler

Ulusal ve uluslararası ölçekteki sosyo-ekonomik yapılar, organize suçluluğun doğmasını sağlamakta ve onu beslemektedir. Organize suçlar, bir yandan hukuk devletini tahrip ederken, diğer yandan demokrasilerin imkanlarını istismar etmektedir. Yasa dışı yollardan elde edilen paralar, organize suç örgütlerince politik sisteme, basına ve kamu yönetimine nüfuz edilmesinde ve onların yönlendirilmesinde bir güç unsuru olarak kullanılmaktadır.

Organize suç örgütlerinin profesyonelleşmesi ve aralarındaki ağların gelişmesi, demokratik hukuk devleti içindeki güçler dengesini yönlendirebilmesi imkanını yaratmış ve kendisine karşı mücadele eden güçlerin etkisizleştirilmesi yönündeki hukuki girişimleri de zorlaştırmıştır. Bu konuda İtalya, ilk akla gelen örnektir. Bu ülkede demokratik sistem içine sızmış organize suç unsurlarıyla mücadele eden hukuk çevreleri ve siyasi çevreler,

---

¹⁶⁵ Beşe, Ertan, **a.g.e.**, s.155.

¹⁶⁶ Güvel, E. Alper, **a.g.e.**, s.86.

uzun süre büyük zorluklarla karşılaşmış, özellikle savcılarının bir çoğu mafya tarafından öldürülerek bertaraf edilmiştir.¹⁶⁷

Organize suç örgütleri, oluşumlarını tamamladıktan sonraki aşamada; güçlerini artırmak için, yüksek bürokrasi, güvenlik güçleri ve siyasal çevreye yakınlık anlamında, partito ilişki geliştirme çabasına girer. Organize suç örgütleri, özellikle değişik ülkelerde, başta yasama organı olmak üzere, devletin önemli kurumlarına kendi çıkarlarını koruyup kollayacak elemanlarını yerleştirmek suretiyle, devlet aygıtını ele geçirme eğilimi içerisine girerler. Diğer bir ifadeyle; organize suç örgütleri, üslendikleri ve faaliyet göstermekte oldukları, gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkelerde yüksek düzeydeki bürokrat ve yetkilileri rüşvet vererek kendi çıkarlarına hizmet ettirmek üzere baştan çıkarma arayışı içerisindeyler. Buna literatürde ve mafya terminolojisinde partito ilişkisi denir. Yani 'partito' ilişkisi denildiği zaman politikacılar, bürokratlar, güvenlik görevlileri finans sektörlerinin yöneticileri adalet mekanizmasının her kademesinde yer alan zevat, sanayiciler, basın-yayın organlarının mensupları ya da bunların yakınları veya aile fertleri yer alır.

Mafya, bu tür üst düzey ilişkileri vasıtasıyla, o boyutta önüne çıkan problemleri çözümlenmeye çalışır. Bu duruma, biri diğerini besleyen bir süreçtir denilebilir. Mafyanın gücündeki artış, partito ilişkilerini kolaylaştırmakta ve aynı zamanda ve bu gücün ulaştığı düzey, partito ilişkilerinin niteliğini belirlemektedir. Yani mafya, üst makamlarla gücü ölçüsünde partito ilişkisi kurabilmektedir. Böylece yasalar ve rakipleri karşısında elini güçlendirerek etkinliğini arttırmaktadır.

Partito ilişkileri, organize suçları ya da diğer bir tabirle mafya tipi örgüt ve suçları, diğer örgüt ve suç tiplerinden ayıran önemli bir özelliktir. Bu tür ilişkiler, mafyaya yasal sisteme karşı koruma sağlamanın yanı sıra, aynı zamanda meşruiyet, legalite ve saygınlık da kazandırmaktadır.

2.6.3. Hiyerarşik Yapı, Örgüt ve Süreklilik Unsuru

Organize suçları her şeyden önce- global anlamda genel geçer bir iç yapılanması vardır. Bu nazarla, örgütlü suçları askeri yapıya benzetirsek, en başta bir lider 'boss' vardır. Onun altına teşkilatın çalışma alanlarına göre 'underboss' yani şef yardımcıları

¹⁶⁷ Alain, Minc, *Le Nouveau Moyen Age*, Paris, 1993, çev. Mehmet Ali Agaogulları, *Yeni Ortaçağ*. İmge Yayınları. Ankara, 1995. Raufer, *Les Superpuissances du Crime*, s. 33-41.

bulunur. Bunların da altında tim komutanları yer alır. Günlük işlerin yürütülmesi ise ‘askerlerin’ görevidir. Örgütün dış dünya ile bağlantısında hukuksal konularda yardım etmek üzere genellikle ‘boss’un yanında bir danışmanlar heyeti görülür ki, bu örgütsel stilin tümü ‘consigliere’ terimiyle ifade edilir.

Suç karteli aynı zamanda askeri bir hiyerarşidir, kapitalist anlamda ekonomik ve mali bir örgüttür.¹⁶⁸Organize Suç Örgütleri’nin genellikle *piramit* modeline göre yapılandıkları gözleniyor. Yine de davranış kodlarında farklılıklar vardır, Çin ‘traiden’lerinin Japon ‘yakuza’larından değişik olduğu. İtalyan mafyasında egemen olan aile yapısının, Kolombiya’nın ‘business’ kartellerinden çok farklı olduğu ve Rus mafyasının, çete görünümü ile Nijeryalıların oluşturduğu şebekelerden daha değişik bir yapıda olduğu biliniyor. Benzerliklerin başında ise hiyerarşik yönetimle bir arada tutulan bir örgütlenme modelinin hemen her yerde egemen olması gelir.¹⁶⁹

Genelde, organize suç gruplarında hiyerarşik ve üçgen şeklinde ifade edilecek bir idari yapı vardır. En tepede gerçek patronlar en altta da, sokak işinde kullanılan elamanlar yer alır. Tehdit ve şiddet, bu sokak elamanları vasıtası ile kullanılır.¹⁷⁰

Suç örgütlerinin boyutu ve yapılanmasına yönelik birçok husus üzerinde halen tartışmalar sürmektedir. Bir görüş, bu tip örgütlerin hiyerarşik ve geleneksel bir yapı arz ettiğini savunurken, çoğunluğun savunduğu diğer bir görüş ise, bu örgütlerin esnek olduğu, katı bir yapılanma biçimi olmadığı hususunda birleşmektedir.¹⁷¹ Smith, Haller, Block ve Albini gibi Amerikalı kriminologların 1970’li yıllarda yaptıkları itinalı tarihsel araştırmalar mafya üyeleri arasındaki işbirliğinin değişken ve esnek olduğunu gösteriyor. Bunlar da değişen ekonomik yapıda durumlarını yeniden gözden geçiriyor, polis ve adli makamların politikalarına göre yeni stratejiler çiziyorlar.¹⁷²

Genellikle çok hiyerarşik bir düzene sahip olan örgütün, elinde iç düzenini korumaya yarayan gerekli mekanizma da mevcuttur. Katı disiplin ve ağır cezalandırma yöntemleri gibi. Başroldeki aktörler ise kolaylıkla yer değiştirebilir.

Burada sadece yer değiştirme değil, aynı zamanda örgüt hiyerarşisinde veya ekonomik amaçlı suç örgütlerinde yukarıdaki kişilere ulaşmak her hiyerarşik basamak

¹⁶⁸ Ziegler, Jean, *a.g.e.*, s. 21.

¹⁶⁹ Cinoğlu, Hüseyin, İ. Dinçer Güneş, “**Organize Suçla Mücadelede Temel Noktalar ve Polisin Rolü**”, der. Aytekin Galeri, H. Hüseyin Çevik, Seçkin, Ankara, 2003, s.135.

¹⁷⁰ Mutlu, Kayhan, *a.g.e.*, s.430.

¹⁷¹ <http://www.teror.gen.tr/turkce/organize/nedir/kavram.html>. E.T. 01.02.2006

¹⁷² Cinoğlu, Hüseyin, İ. Dinçer GÜNEŞ, *a.g.e.*, s.35.

bakımından zorluk derecesi artış göstermektedir. Bu alandaki en güzel örneklerden biri Ziegler'den aktarılabilir: 'Bir bankanın hile yapan veznedarı polise ihbar edilir. Aynı bankanın bölüm şefi bu ihbara konu olmaz, ancak gizlice işine son verilir. Suçlunun yüksek yönetim kademelerine üye olması durumunda, hiyerarşi, yaptığı pazarlıkla sessiz kalmasının karşılığını alır ve suçluya istifa etmesi telkin edilir, tazminat ve yüksek emekli maaşı karşılığında işten el çekmesi sağlanır. Ekonomik suç söz konusu olduğunda, bu suçun kurbanı kuruluşlar ekonomik itibarlarını ve halk gözündeki inanırlık ve güvenlerini yitirmemeyi tercih eder

Hiyerarşik sıralamadaki yerler bireyin örgüt üyeliğindeki performansına göre belirlenmesinin yanı sıra, örgüt içerisindeki akrabalık, aynı soydan ve boydan gelme ve yakın arkadaşlık gibi durumlarında belirleyici olduğu ifade edilebilir.¹⁷³ Ailesel organizasyonların önemli özelliği, üyelerin birbirlerine olan güven ve dayanışmasıdır. Bu da iletişim ve dışarıya bilgi sızdırılmaması için yararlı bir özelliktir. Karşı düşüncedekiler suç örgütlerinde aile kavramına yer verilemeyeceğine, sonuçta aralarında kan bağı olsa da, organizasyon mensuplarının baba-oğul, dayı-yeğen ilişkisinden ziyade, hiyerarşik bir şekilde şef-yönetilen ilişki ağı içinde yönetildiklerine ve suç işlediklerine dikkat çekiyorlar.¹⁷⁴

Kriminal grup' metaforu, 'organize suç'u değerlendirmede yaygın olarak kullanılmaktadır. 'Organize suç'la ilgili yerleşik anlayışların büyük çoğunluğu kriminal grup metaforuna dayanmaktadır. Kriminal grup metaforu çerçevesinde 'organize suç', üyelerinden ve suç türlerinden soyutlanmakta; dikey bütünleşik bir yapı olarak modellenmektedir. Dikey bütünleşik 'organize suç' paradigması, büyük ölçüde Donald Cressey'in 1967 yılında hazırladığı bir rapora dayanmaktadır. ABD'deki *La Costra Nostra* esas alınarak hazırlanan ve Batı dünyasındaki geleneksel 'organize suç' modelini biçimlendiren bu raporda 'organize suç', 'ulusal ölçekli yasa dışı bir kartel ve konfederasyon' ya da 'rasyonel yapıya sahip bir şirket' yapısı olarak açıklanmakta; ulusal komisyonun yönetici rolü, hiyerarşik yapı ve yerel 'kol'lar arasındaki katı işbölümü üzerinde durulmaktadır.¹⁷⁵

¹⁷³ BAL, İhsan, "Türkiye'de Organize Suçlar ve Terörizm Üzerine," Polis Bilimleri dergisi, Polis Akademisi Başkanlığı, Cilt 2 , Sayı.7-8, Ankara, 2000, s.55.

¹⁷⁴ Cinoğlu, Hüseyin, İ. Dinçer Güneş, a.g.e., s.135.

¹⁷⁵ Güvel, E. Alper, a.g.e., s.23.

Ancak, Birleşmiş Milletler Uluslararası Suç Önleme Merkezi tarafından 16 farklı ülkede toplam 40 organize suç grubunun yapıları ve tiyolojileri üzerinde yapılan araştırma sonucunda, suç gruplarının 2/3 'ünün belirli bir hiyerarşiye sahip olduğu, geri kalan 1/3 'ünün ise gevşek biçimde yapılandığını ortaya çıkmıştır.¹⁷⁶

2.6.4. Şiddet ve Metodoloji

Her suç örgütünün temelinde şiddet yatar. Burada sözü edilen şiddet genellikle en uç aşamaya varır ve tümüyle parasal varlığın, bölgesel hakimiyetin artırılması ya da Pazar kazanılması amacına hizmet eder.¹⁷⁷

Örgüt en yüksek kara ulaşmak için şiddete ve tehdide başvurur, iktisat ve politikayı etkilemeye çalışır. Organize suç örgütleri yaptıkları işleri gizlilik içerisinde gerçekleştirirler ve kesinlikle üstlenmezler. Organize suç örgütleri faaliyetlerini gerçekleştirmek ve örgüt içi disiplini sağlamak için şiddet kullanmayı ve rüşvet vermeyi yaygın bir yöntem olarak benimsemişlerdir. Örgüt üyeliği sınırlanmış ve gizlidir.¹⁷⁸

Organize suç olgusunun önemli niteliklerinden birisi de şiddet uygulamasıdır. Mafya; ihale takibinde rakip firmaları yıldırarak ya da çek-senet tahsilinde borçlu kişiyi zorlamak, haraç için korku salmak, fuhuş ve kumar sektörü nü denetlemek, uyuşturucu ve diğer her türlü kaçakçılığı organize etmek için, bir yaptırım ögesi olarak, cinayet, yaralama, tehdit ve benzeri şiddet sergilemek durumunda sayılır. 'Şiddet Ögesi' mafyanın karakterinin ve baskın gücünün önemli bir unsuru olmaktadır.¹⁷⁹

Organize Suç Örgütlerinin yazılı ve sözlü olarak çok açık, kati, ve net ifadelerle yer alan özellikle gizlilikle ilgili kuralları mevcuttur. Bu kurallar bazen öldürmeye varan ağırlıktaki yaptırımlarla bireyler üzerinde uygulanmaktadır.¹⁸⁰ Organize suç örgütleri olarak tanımlanan çeteler, kendini kabul ettirmek amacıyla başvurduğu baskı ve şiddet yöntemlerini, iç disiplininin sağlanmasında da kullanmaktadırlar. Belli kriterlere göre kurulan çeteler, "anayasa" olarak adlandırdıkları, kesinlikle uyulması gereken kurallarla yönetilirler. Lidere mutlak itaatin şart koşulduğu anayasada, çete mensuplarının suç işlemesi ve cezaevine girmesi hiyerarşik yapının biz gereği görülmekte böylece bir güç haline gelen yapılanma liderin emri altında çalışmak isteyen, korunma talebinde bulunan

¹⁷⁶Sınırşan Organize Suç Değerlendirmesi, s 76, (http://www.unodc.org/pdt/publications/pilot_survey.pdf, E.T. 17.09 2005).

¹⁷⁷ Ziegler, Jean, **a.g.e.**, s, 21.

¹⁷⁸ Bal, İhsan, **a.g.e.**, s.55.

¹⁷⁹ Beşe, Ertan, **a.g.e.**, s.165-166.

¹⁸⁰ Bal, İhsan, **a.g.e.**, s.55.

ve kendi güç ve yeteneğini bu güçle birleştirmek isteyenleri zamanla çevresinde bulmaktadır.¹⁸¹

Mafyanın temel kural ve niteliklerinden birisi de 'Omerta'dır.¹⁸² Omerta, Onorata Societa'nın yani onur topluluğunun yani mafyanın yasalarından biri sessiz kalmaya, bir olayı gördüyse bile gerçekleştireni asla ele vermemeye dayalı bir yasa. Kelime anlamı 'uomo', erkek olma anlamına gelen Omerta, mafyanın düşünce sistematığı olan 'Ndranghetista'nın anahtarıydı. Ndranghetista, Yunanca büyük kahramanlık ve erdem düzeyini ifade eden 'ndrangheta'dan geliyordu. Ndranghetista, 'onurlu bir topluluğun üyesi olmak' demek, ancak daha genel olarak, Klasik Yunan'da olduğu gibi tehlikeleri hafife alan, cesur, gururlu, endişe ve gurur nedir bilmeyen ve her durumu hazırlıklı, yürekli insanları anlatıyordu.

Omertayı somut olarak anlatmak için bir örnek verelim. Cinayetle suçlanan bir adam suçsuzluğunu haykırıyor. Davası görülürken hiçbir tanık onun aleyhine konuşmamış. Hiç kimse hiçbir şey görmemiş. Kısaca suçlu bulunması için delil yok. Bir başka dönemde olsa serbest bırakılacak adam, 20'li yıllarda, Mussolini zamanında yaşadığından serbest bırakılmıyor. Mussolini, *mafya* yok etmek için savaş açmış biri çünkü. Dava sonuçlanmak üzereyken salonda bir hareketlenme yaşanıyor. Bir rahip ayağa kalkıp yargıçlara sesleniyor: 'Bu adam suçsuzdur ve ben katilin kim olduğunu biliyorum. Bana günah çıkarırken anlattı. o, sadece suça tanıklık etmiş biri. Bunu suçladığımız insandan öğrendim.' diyor. Şaşkın ve şüphe içindeki yargıçlar dalga geçiyorlar. Daha fazla konuşmak istemediğini belirten papaz suçlanan kişiye konuşması için baskı yapmaya başlıyor. Yaşamını kurtaracak adı vermesi için yalvarıyor. Kendisi, günah çıkarma sırasında onun söylemesini ve kurtulmasını istiyor. Mahkum ise sessizliğini koruyor. Yargıçlar, ölüm cezası verdiklerini açıklayarak davayı kapatıyorlar.

Suçlanan kişi, 'omerta'ya ihanet etmek istememişti. Eğer konuşsaydı, özgür yaşamı muhtemelen bir 'lupara'nın ucunda sona erecekti. Üstelik her ne olursa olsun, herkes tarafından hor görülecek ve onursuz bir şekilde yaşayacaktı. Çünkü mafya onu, (çok

---

¹⁸¹ Cinoğlu, Hüseyin, İ. Dinçer GÜNEŞ, **a.g.e.**, s.141.

¹⁸² Beşe, Ertan, **a.g.e.**, Seçkin Yayıncılık Aş. Ankara, 2002, s.165-166.

geveze adam) olarak sınıflandıracaktı. Bu yüzden omerta'ya sadık kalarak onursuz bir insan olarak yaşamak ya da ölmektense, onurlu bir adam ölmeyi tercih etti.¹⁸³

Baskı-şiddet ve tehdit unsurlarının başarılı olması için, hukuk sisteminin zayıf ve ağır işlemesi, demokrasi anlayışının itibarlı olmaması gerekir. Bu asgari koşullar ne kadar çok ise, orada şiddet ve tehdit ile sade vatandaşı veya hedef yetkilileri sindirme o kadar başarılı olmaktadır.

Günümüz Rusya'sında hukuk sisteminin zayıflığı ve ekonomik model olarak pazar ekonomisi modelinin kabul edilmesi ile ortaya çıkan yapısal değişim ve bu değişimin sonuçları olarak ortaya çıkan uyum problemleri nedenleri ile şiddet ve tehdit uygulaması ile ilgili çok örnekler karşımıza çıkmaktadır. Bankalarda hesabı olan zenginlerin isimlerini ve adreslerini tespit ederek onlardan tehdit ile haraç almak isteyen mafya, kendilerine bu bilgileri vermeyen banka müdürlerini öldürebilmektedir. Öte yandan, iş adamlarının yaptıkları yatırımlar için gerekli olan iş güvencesi de, mafya tarafından karşılanmaktadır. Mesela, eski Sovyet Cumhuriyetlerinin birinde, o ülke vatandaşı bir iş adamı ile ortak yaptırdığınız otele, sizi o ülkenin vatandaşı ortağınız iş bitiminde otele sokmayabilir ve bu hususta gerekli yasalar da mevcut olmadığından, siz bu durumda hakkınızı ancak mafya ile anlaşarak elde edebilme durumundasınız. Borç verme ve alma gibi bir iş adamının hayatında önemli yer tutan hususlarda da böyle durumlar olabilmektedir.¹⁸⁴

2.6.5. Süreklilik ve Kazanç Sağlama Unsuru

Belirli suçlar için örgütle işbirliği Yapan *taşeron kişilerden* yararlanılmakla birlikte örgüt olarak ortak bir amaç izlenir; bu ise, üyelerin geçimini suç işleyerek karşılamadaki sürekliliktir. Bu bakımdan suç örgütünün yasal bir işletmeden hiçbir farkı yoktur. Yasa dışı mal ve hizmetlerin dağıtımı, taşınması, üretilmesi amacıyla bir araya gelen örgütün, üyelerinden bağımsız olarak kendin özgü bir örgüt menfaati söz konusudur¹⁸⁵.

Organize suçlara karışanlar, sürekli suç işlemek amacıyla matuf olarak bir araya gelmelidir. Sonra, bu şahıslar illegal yollardan yasal malların elde edilmesi için organize suçlara karışmalıdır. Bu yüzden bu örgütler arasındaki iş birliği ve yapılanma çok büyük önem arz etmektedir. Son olarak da; suçlular kendi ekonomik faaliyetlerini daha rahat

¹⁸³ Tempo Kitapları 19, **Dünden Bu güne Değişen Yüziyle Mafya**, Hürğüç Gazetecilik A.Ş. İstanbul, 1994, s. 12-13.

¹⁸⁴ Mutlu, Kayhan, **a.g.e.**, s.427.

¹⁸⁵ Erdem, M. Ruhan, Ceza Muhakemesinde Organize Suçlulukla Mücadelede Gizli Soruşturma Tedbirleri, Seçkin, Ankara, 2001, s.43-45.

yürütebilmek için şiddet kullanımı ve düzeni çürütme yöntemini seçmektedirler. Bunun için de, bazen güvenlik güçlerine ve siyasetçilere rüşvet verme ve stratejik, güçlü noktalara ulaşma ihtiyacını hissetmektedirler.¹⁸⁶

Grup suçluluğu veya çete suçluluğundan farklı olarak organize suçlulukta, artık failer değil, müşteriler işlenen *filii* belirlir; kişisel ilişkiler burada önemli bir rol oynamaz. Daha çok, yasal alanda faaliyet gösteren firmalarla aynı prensipler çerçevesinde hareket edilir. Suçun işlenmesinden çok önce bu yolla elde edilen kazançların nasıl yasal kazanca dönüştürüleceği, örneğin paravan firma kurmak yoluyla, planlanır. Başka bir anlatımla suçun organizasyon ve icrasındaki mükemmellik bakımından organize suçluluk grup suçluluğundan ayrılır; çünkü suç faaliyetleri, önceden ayrıntılı olarak planlanır ve örgütün yapısı çetede olduğundan çok daha sıkıdır. Grup suçluluğunda, genellikle suçun işlenmesinden sonra düzenli olarak dağılıp duruma göre yeniden bir araya gelen ad-hoc bir topluluk söz konusudur. Oysa organize suçlulukta, bu tür bir suçluluk yapılanmasından farklı olarak birden fazla kişinin bir araya gelmesi *sürekli*dir. Buna karşılık *çetede* sürekli bir faaliyet yoktur; kişiler, kısa süreli olarak bir araya gelirler. Suçların önceden planlanması ve sıkı bir örgüt yapısına sahip olmaması bakımından organize suçluluktan ayrılır. Bundan, başka organize suçluluktan farklı olarak çete, suçluluğunda, kişiler kural olarak teşhis edilebilir özellik gösterir.

Bazı yazarlar, *ne pahasına olursa olsun kazanç sağlama* amacının, organize suçluluğun en önemli unsuru olduğunu söylemektedirler. Bu amaç, organize suçluluğun *güdüdür*. Gerçekten de şiddet suçları, malvarlığına yönelik suçlar, cinsel suçlar gibi sosyal ve kişisel çatışmalara dayanan veya en uygun fırsatta işlenen *klasik* suçluluğun aksine, organize suçluluk, akılcı ve planlı olarak ve az riziko karşılığı yüksek kazanç ilkesine göre suç faaliyetlerini yönlendirir. Bu bakımdan suç örgütleri, halkın tamamı tarafından kabul görmeyen yasa dışı mal ve hizmetlere yönelik gereksinimleri kötüye kullanma amacını güder.¹⁸⁷

---

¹⁸⁶ <http://www.teror.gen.tr/turkce/organize/nedir/kavram.html>, E.T.01.02.2006.

¹⁸⁷ Erdem, M. Ruhan, *a.g.e.*, s.43-45.

*Büyük 'babalar' maskeyle dolaşırlar, gün ışığına
çıkılmaktan nefret ederler; onların dünyası
alacakaranlıktır. Mahkemelerde görülmeleri
nadirdir, yalanlarını yakalayabilen yargıç yok
gibidir. Sayılı
birkaç kişi dışında gerçek adlarını bilen yoktur.
Birçok değişik kimlikle genellikle çok dürüst
görünen
bazen de çok saygın bir hayat sürerler.
Jean ZEİGLER*

BÖLÜM 2

TERÖR ÖRGÜTÜ VE ORGANİZE SUÇ ÖRGÜTÜ İLİŞKİSİ

1. İLİŞKİNİN NİTELİĞİ VE SÜRECİ

Terör örgütleri ile organize suç örgütü elemanlarının çalışma metotları (modus operandi) arasında bir takım benzerlikler ve ortak yönler olsa da yine de aralarında önemli farklar söz konusudur. Her iki hususla ilgili benzerlik ve farklılıklar bu bölümde ele alınacaktır.

'Organize suç' ile terör örgütleri ve isyancı gruplar arasında yakın bağlantılar söz konusudur. Günümüzde 'organize suç'un tam bir analizi, 'organize suç'un değişen doğasını izleme yanında 'organize suç', terörizm ve ayaklanmalar arasındaki bağlantıların izlenmesini de gerektirmektedir. Bu gruplar arasındaki ilişki uzun zamandır biliniyor olsa da; bu ilişkinin yıkıcı potansiyel etkileri özellikle 11 Eylül 2001 sonrasında daha da açığa çıkmıştır. 'Organize suç' ile terörist örgütler ve isyancılar arasındaki ilişki oldukça karmaşıktır. 'Organize suç'un ekonomik bir amaç peşinde koşmasına karşılık, terörist ve isyancı gruplar genellikle ideolojik güdülerle hareket etmektedir. Terör örgütleri ve isyancılarla 'organize suç' arasındaki 'suç ittifakı', bu yönüyle bir 'dava' ittifakı değildir; bir çıkar ittifakıdır.¹⁸⁸

20. yy da terörizmin saf diyebileceğimiz karakterini yitirdiği en önemli nokta organize suçlarla olan bağlantı ve ilişki ağıdır. Artık organize suç örgütleri ile terör örgütlerinin ideolojik olarak faaliyet alanları örtüşmese de, pratikte bir çok alanda birlikte hareket ettiği görülmektedir.

Artık bu aşamada terörizm ideolojisini ikinci plana atarak mevcut ekonomik gerçekliği ve çıkarları daha ön planda tutmaya başlamıştır. İşte bu süreç her geçen gün terörizm ve organize suç arasındaki çizgiyi günden güne bulanıklaştırmıştır. Tarih boyunca çoğu terörist grubun mali güçlerini geliştirmek için adi suçlar işledikleri bir gerçektir. 1900

¹⁸⁸ Güvel, E. Alper, **Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması**, Roma Yayınları, Ankara, 2004, s.84.

li yıllarda Rus Teröristlerin banka soyması ve Makedonyalı teröristlerinde aynı yola başvurması verilebilecek örneklerdendir.¹⁸⁹

Yukarıda sayılan suçlar ve onlardan elde edilen gelir ile yapılan mücadele yeni değildir. Organize suçluluk ile ilgili olarak 1960'lardan bu yana büyük bir mücadele verilmektedir. 11 Eylül 2001'deki terör eylemine tepki olarak ilan edilen 'terörizme karşı savaş' çerçevesinde dikkatler terörizmin finansmanına çevrilince, organize suç örgütlerinin malvarlığını yok etmeye yönelik mücadelede kazanılan tecrübelerin, uluslararası terör tehdidine karşı yönlendirilmesi gündeme gelmiştir. Gerçekten de, klasik Organize Suç Örgütleri ile Terör Örgütleri, benzer nitelikte yasal olmayan yollardan elde ettikleri karaparayı, benzer yolları kullanarak aklamaktadır. Bu noktada iki suç örgütü arasında bir farklılık bulunmamaktadır.¹⁹⁰

Organize suçlulukta söz konusu olan kazanç, kural olarak ekonomik kazançtır. Ancak, ekonomik kazancın yanında bazı siyasi kazançlarında hedeflenmesi mümkündür. Mafyada siyasi kazançların ve çevrelerin elde edilmesi ikinci derecede önemlidir. Fakat bundan bütünüyle sarfı nazar edilemez. Buna karşılık, bir terör örgütü bakımından ilk planda yer alan siyasi kazançtır. İkinci planda yer alan ise, asıl amacın finansmanını sağlamak için zaruri olan ekonomik kazançtır. Görüldüğü üzere gerek mafya ve gerekse terör örgütleri, ekonomik ve siyasi kazançlar elde etme gayreti içindedirler. Fakat öncelik sırası söz konusudur. Bu nedenle terör örgütleri ve mafya arasında önemli benzerlikler bulunmaktadır. Bu benzerlikler nedeniyle terör örgütlerinin 'SİYASİ MAFYA' olarak nitelenmesi mümkündür.¹⁹¹

Özellikle son yıllarda terörist gruplara yönelik doğrudan devlet destekleri azaldıkça teröristler, askeri organizasyonlarının finansmanını sağlayabilmek ve politik amaçlarına ulaşabilmek giderek daha çok yasa dışı aktivitelerle para kazanmaya yönelmektedir. Bu yasa dışı aktiviteler uyuşturucu ticareti, zorbalık ve haraç alma, adam kaçırmaya, soygun, sahtecilik, kumar, insan kaçakçılığı taklit mal, insan ya da silah ticareti, yasal ve yasadışı yayın ticareti para aklama ve yasal ekonomik aktivitelerden fonlar sağlama gibi suç türlerini içermektedir.¹⁹²

Terör grubu yapı itibarıyla organize bir suç grubudur. Bununla birlikte, iki suç grubunu birbirinden farklı kılan ve öte yandan yakınlaştıran çeşitli yönler bulunmaktadır

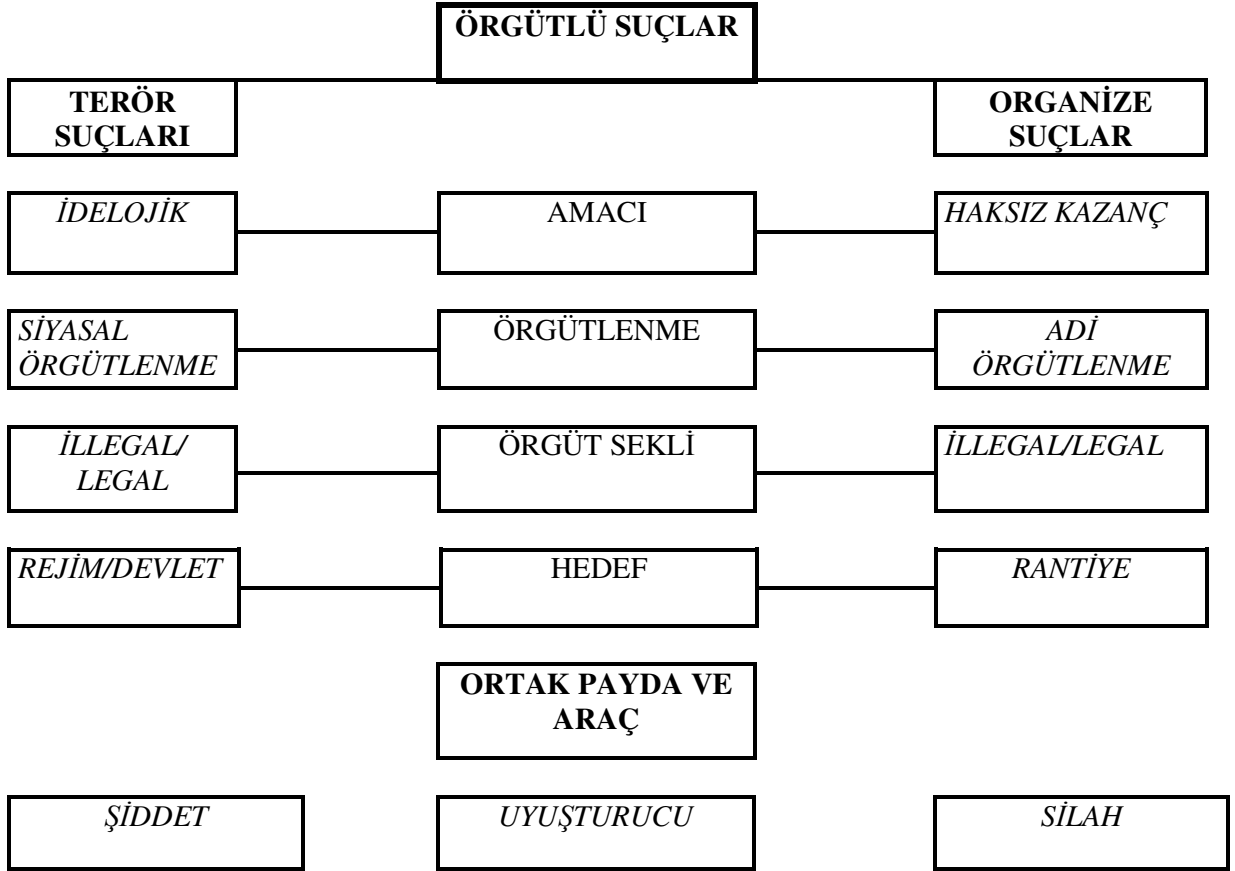
¹⁸⁹ Atar, Olcay, **Terörizmin Felsefi Argümanları**, Polis Dergisi Terör Özel Sayısı. EGM Yayınları, Ankara, 2004, s.324.

¹⁹⁰ Barry, A.K. Rider, **The Financial War on Terrorism**, Proceedings Swiss EAPC/PFP Workshop, Combating The Financing of Terrorism, Organised By The Centre For International Security Policy (CISP), Geneva, 2003, s. 41

¹⁹¹ Cinoğlu, Hüseyin, İ. Dinçer Güneş, **a.g.e.**, s.132-133.

¹⁹² Güvel, E. Alper, **a.g.e.**, s.84

Ekli tablo Terör Örgütleri ve Organize Suç Örgütleri Arasındaki karşılıklı bağımlılık, benzerlik ve farklılıklar açısından genel bir değerlendirme yapmamızı kolaylaştıracaktır.

Şekil 1-Örgütlü Suçların Yapılanması¹⁹³

¹⁹³ Gökçegöz, Fazlı, “Organize Suç Kavramı, Terör Suçları ile Bağlantısı, ve Etkin Mücadele” Yöntemleri, İçinde, Geleri, Aytekin, H. Hüseyin Çelik, Organize Suçlarla Mücadele ve Polis, Seçkin, Ankara, 2003, s.114-115.

1.1. Terör Örgütleri ve Organize Suç Örgütleri Arasındaki Farklılıklar ¹⁹⁴

1-Terör Örgütleri ideolojik amaçlı oldukları halde, Organize Suç Örgütleri kar amaçlıdır. Terörizm, politik, dini veya ideolojik hedeflere ulaşmak için korku salma, zorlama, tehdit gibi usullerle şiddetin oranlı ve birikimli kullanımudur. ¹⁹⁵

Tehdit boyutları bakımından benzerlikler gösteren ‘organize suç örgütleri’ ile ‘terör örgütleri’, işlenen suçların tanımları bakımından önemli farklılıklara sahiptirler. En belirgin fark, suçun işleniş motivasyonu (birinde ideolojik diğesinde ise ekonomiktir) olmaktadır. ¹⁹⁶ Terörist faaliyetlerin motive olma noktalarını belirgin bir ideoloji ya da politik bir amaç oluşturmaktadır. Terörist örgüt, bir bölgede şiddet kullanarak ideolojik ve politik durumu değiştirmek amacını gütmektedir. Oysa ki, suç örgütleri merkezi bir görüş ve inançtan hareket etmektense, yasal ya da yasa dışı pazarlarda daha fazla ölçüde pay sahibi olabilme çabası içerisindedir. Amaç maksimum kardır. ¹⁹⁷

Terörist örgütleri mensuplar, özellikle aşırı ideolojiye sahip olanlar, ideolojik olarak motive edilmişken, organize suç gruplarında durum böyle değildir. Organize suçlar, (yasa dışı) pazarlarda daha fazla pay sahibi olmak isterler; farklı bir ideolojik sistem ya da pazar prensiplerine dayalı bir sistem istemezler. Terörist gruplar, genelde, çoğu organize suç mensubunun yaptığığın aksine, kendilerine meta sağlamak yerine, sosyal ve politik değişikliklerle ilgilenirler. ¹⁹⁸

2- Terör Örgütleri, hükümetlere karşı yasallık kazanma mücadelesi verirken, Organize Suç Örgütleri’nin böyle bir gayesi yoktur. ¹⁹⁹

Teröristler, meşruiyet için, halkın gözünde ahlaki bir yer edinmek amacıyla hükümetlerle yarışırken, organize suç örgütleri olayın nedenine destek verecek olan toplu kitlelerden uzak dururlar. ²⁰⁰

---

¹⁹⁴ Lemay, Timothy, **Differences Between Terrorist and Organized Crime Groups**, Chief Global Programme Against Money Laundering, EAPC/PFP and NDC conference on Financial and Economic Aspects of the Fight Against Terrorism, Rome , 2004

¹⁹⁵ Tavas,Taner, “**Terörizm, Psikolojisi ve Hedefleri**”, içinde, Ü.Özdağ ve O.M. Öztürk, Terörizm İncelemeleri, Jeopolitik-Strateji-Terör Yayınlar Dizisi:3, ASAM, Ankara, 2000, s.16.

¹⁹⁶ Özcan, Mehmet, İhsan BAL, **Suç ve Polislik, Türkiye Organize Suçlarla Mücadelede Yöntem Arayışları**, Güner Matbaacılık. Ankara, 2000, s.43

¹⁹⁷ Ersoy, Ömer, “**Terör ve Organize Suçlar ile Yakınlaşma ve İşbirliğinin İncelenmesi**”, Polis Dergisi, sayı 40, 2004, s.331.

¹⁹⁸ Schmid, Alex P., **Küresel Dünyada Terörizm Konsepti**. Der. ve Çev. Suat Doğan. EGM.TEMÜH, Yayını. Ankara.2004, s.86.

¹⁹⁹ Ersoy, Ömer, **a.g.e.**, s.331.

²⁰⁰ Schmid, Alex P., **a.g.e.**, s.86-89.

Terör militanları yapmış oldukları eylemlerle övünç duyarlar ve bu eylemlerini örgüt bazında üstlenirler. Kendi örgüt propagandalarını en iyi bu şekilde yapabileceklerine inanırlar. Organize suç örgütleri ise; yapmış oldukları etkinliklerin gizlilik içerisinde kalması için çaba harcarlar.²⁰¹

3- Terörist Örgütler, siyasi kanatlara ihtiyaç duyarken, organize suç örgütleri siyasi partilere ya da kendi haklarını savunacak lobi veya baskı guruplarına ihtiyaç duyarlar.²⁰²

Organize Suç Örgütleri, faaliyetlerini yasal göstermek amacı ile ticari alanlara yönelerek, kendilerinin veya yakın adamlarının adına şirket kurmaya başlamışlardır. Bu suretle işadımı kimliğine bürünme çabasıyla, gelir seviyesi yüksek, çeşitli hayır kurumlarına, yardıma ihtiyacı olan insanlara bağış ve destekle yardımsever vatandaş görüntüsü sergilemektedirler. Bunun yanı sıra illegal faaliyetlerinin yürütülmesinde, kurulan bu şirketlerden faydalanarak, vize talepleri, otel rezervasyonları gibi ihtiyaçlarda firma ismini kullanarak maskeleyebilirler. Bu örgütün liderleri, sanat, magazin ve spor dünyası ile iç içedir. Bu ilişkiden her iki tarafında menfaati söz konusudur. Suç örgütleri; bu camia ile birliktelikleriyle, hem legal görünmeyi başarırlar, hem de bu camialara mensup insanların konumlarından dolayı elde ettikleri imtiyazlardan faydalanırlar.²⁰³

Güçlü yerel gelenekleri simgeleyen ya da büyük ölçüde halkın ilgisini uyandıran kamu etkinliklerine çoğunlukla eli açık, çıkar gözetmeyen katkılarda bulunurlar. Güney İtalya ve ABD de Camoro ve Mafya, spor kuruluşları ve festivalleri mali yönden desteklerler.²⁰⁴

4- Terör eylemi her şeyden önce medyanın dikkatini çekmek ve hedef bir kitleyi etkilemek amacıyla yapılır. Ancak, iyi düzenlenmiş bir terörist örgütte eylemler, kitleye ulaşmak için yapılır. Bir teröristin birincil amacı, örgütün amacına ulaşmasını da yardımcı olabilecek insan sayısını artırmaktır.²⁰⁵

Terörist Örgütler, Organize Suç Örgütlerinden farklı olarak medyanın dikkatini çekmeye çalışırlar. Terörist gruplar, politik taraftarlarının sayısını artırmak için uğraşırlar. Organize suç gruplarındaki durum ise farklıdır. Sonuç olarak, terörist gruplar medya

²⁰¹ Gökçegöz, Fazlı, a.g.e., s.114-115.

²⁰² Atar, Olcay, a.g.e., s. 325.

²⁰³ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Raporu**, Ankara, 2006, s.79.

²⁰⁴ Arlacchi, Pino, **Mafya Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu**, Çev. B. Sina, Şener. İletişim Yayınları, İstanbul,2000, s.246.

²⁰⁵ Hafızoğlu, Dinçer, a.g.e., s.40.

kalkanına ve desteğine (media coverage) ihtiyaç duyarlarken, organize suç grupları bu tip kalkanlardan kaçınırlar.²⁰⁶

Savaşlarda düşmanın imha edilmesi temel amaçtır. Terörizmde ise cinayetler ve diğer eylemler nihai amacın aracı konumundadırlar. Bu çerçevede, terörizm bir tiyatro oyunudur. Mesajlar seyirci kitleye ve tüm dünyaya bu sahneden verilmektedir.²⁰⁷

5-Terör Örgütü ve Organize Suç Örgütünün yaptığı eylemlerin kurbanları arasında farklılıklar vardır;

Terör eylemlerinde psikolojik sonuçlar aslında fiziksel sonuçlardan çok daha önemlidir. Bu geniş etkiyi sağlayabilmek için terörist tamamen masum kişilerin ölüm ve yaralanmalarına sebebiyet verebilmektedir. Organize Suç Grupları tarafından işlenen suçlarda ise; amaçla, meydana gelen olay arasında güçlü bir bağ bulunmaktadır. Bu tür olaylardaki psikolojik etki genellikle suç dünyası ile sınırlıdır.

Terör Örgütleri (yerel ile uluslararası örgütler) toplum üzerindeki bu psikolojik etkiyi sağlamak için kullandığı yöntemler bakımından kendi aralarında da farklılığa sahiptir. Yerel Örgütler toplum vicdanında büyük tepki çekecek vahşet içeren çok ölümlü eylemlere genellikle girmemektedirler. Uluslararası terör örgütleri ise, sivil ve askeri hedef farkı gözetmeksizin çok kanlı eylemlere başvurabilmektedir.²⁰⁸

Terörizm, genelde sembolik nitelikte asıl kurbanların ardındaki seyirci kitleyi etkilemeyi amaçlayan bir suç eylemidir. Terörizmde kurbanların masum kişiler olup olmadığı önemli değildir. Üçlü bir ilişki söz konusudur. Önce terörist mevcuttur, sonra rehin alma durumunda olduğu gibi, masum ya da önceden kararlaştırılmış kurbanlar vardır. Bu kurbanların varlığının gerekçesi teröristlerin fidye almak veya isteklerini kabul ettirmeyi amaçlayarak şantaj yaptıkları üçüncü bir şahsın, bir hükümet veya devletin mevcut olmasıdır. Bu üçlü zorbalık terörizmin temel bir özelliğini gösterir. Bu üçlü ilişki terörizmin birinci kriminolojik özelliğidir. Ve işlenen suçun bir mesaj iletmek amacı taşıması şeklindeki ikinci özelliği ile sıkı sıkıya ilişkilidir. Başka bazı suç birimleri gibi, bir bombalama eyleminde terörizmin başarısı, teröristlerin başarısından çok mesajın yerine ulaşmasına ve hedef kitlenin kendilerine biçilen rolü iyi oynamasına bağlıdır.²⁰⁹

---

²⁰⁶ Schmid, Alex P., a.g.e., s.86-89.

²⁰⁷ Tavas, Taner, a.g.e., s.18.

²⁰⁸ Ersoy, Ömer, a.g.e., s. 332.

²⁰⁹ Tavas, Taner, a.g.e., s.18.

Teröristlerin yaptıkları zulümler, organize suç grupları tarafında yapılanlara kıyasla daha az ayrımcılık gözetirler. Organize suçlarda kurban ile eylem sebebi arasındaki bağlantı daha kuvvetli iken, terörist gruplarındaki daha uzaktır.²¹⁰

1.2. Terör Örgütünün ve Organize Suç Örgütünün Benzer Yönleri²¹¹

1.2.1. Hiyerarşik Yapı

Her iki suç grubunun yapılanmasında bireyselliğin ötesinde grup kontrolü oldukça güçlüdür. İki suç grubunda da örgüt içi disiplini sağlayacak etkin mekanizmalar bulunmaktadır.²¹²

Bu tür hiyerarşik yapılar gerek iç gerekse dışa karşı korunmaya da hizmet etmektedir. Bu sıkı hiyerarşik yapıya uygun olarak hiyerarşinin en alt tabakasında yer alan üyeler, örgütün yapısı konusunda genellikle yeterli bilgiye sahip değillerdir. Örgütün büyüklüğüne göre çok aşamalı hiyerarşi de görülebilmektedir. Hiyerarşik yapı; katı ve ödünsüz bir yönetim, üyeler arasında mutlak itaat ve koşulsuz sadakat yoluyla disiplin sağlanması ve üyelerin güvenliğinden sorumlu olma biçiminde kendini gösterir.²¹³

Teröristlerce kullanılan karmaşık örgütlenme etkili ve yeterli silahlı eylemin gizlilik içerisinde yürütülebilmesine yöneliktir. Bu tür gizlilik içerisinde faaliyet yürüten örgütlerin hepsinde hiyerarşik bir emir komuta sistemi bulunur.²¹⁴

Daha önce terör vahşetinin üçgensel bir yapı arz ettiğinden bahsetmiştik. Bazı insanlar, diğerlerinin boyun eğmelerine vesile olmak için zulme maruz kalırlar. Organize suçların bazı aktiviteleri de üçgensel bir yapı arz eder.

Örneğin Batı Avrupa fuhuş sektöründe aktif olarak faaliyette bulunan Rus organize suç mensupları, Rusya'daki kadınları, batılı ülkelerde iş teklifi sunmak suretiyle kandırıp bu iş içine sokmaktadırlar. Veyahut, Rus kadınlarını, bu işi yapmaya zorlamakta aksi takdirde kadınların Rusya'da bulunan aile fertlerine şiddet uygulanacağı tehdidinde bulunmaktadır. Bazı organize suç aktiviteleri 'kurbansız suçlar (örn. gönüllü fahişe olmak gibi)' olarak adlandırılırlarken, terörizm suçları; terör hususundaki önceden

²¹⁰ Schmid, Alex, **a.g.e.**, s.86-89.

²¹¹ Uyuşturucu olayları genel değerlendirmesi, **Narko-Terörizm**, Narkotik Şube Müdürlüğü, Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları, 1995, s. 87.

²¹² Ersoy, Ömer, **a.g.e.**, s.332

²¹³ Erdem, M. Ruhan, **Ceza Muhakemesinde Organize Suçlulukla Mücadelede Gizli Soruşturma Tedbirleri**, Seçkin, Ankara, 2001, s.39.

²¹⁴ Çağlar, Ali, **Türkiye'deki Terör Örgütlerinin Yapısal Özellikleri**, Strateji Dergisi, Sayı. 9, Ankara, 1995, s.124.

kazandığı şöhretine dayanarak vahşete başvurmadan terör yapma ihtimali olmasına rağmen, asla kurbanız olarak düşünülemez. Bu durum ‘Yüzün paradoksu’ olarak da bilinmektedir. Bu durum sayesinde biz, neden organize suçların teröristlerin genel şöhretini ele geçirmek için kendilerine birer terör örgütü mensubu süsü verdiklerini rahatlıkla anlayabilmekteyiz.²¹⁵

1.2.2. Gizli, Örgütlü ve Hücre Usulü yapılanma

Her iki suç olgusu, örgütlü ve hücre yapısındadır. Organize suçlarda daha düşük oranda olmakla birlikte, hücre yapılanmasına dayanan teşkilatlanmayı kullanabilmektedir.²¹⁶

Silahlı mücadele yürüten kent teröristleri, kendilerini hücrel birimlerle organize ederler ve örgütün temel yapı taşlarıdır. Hücrelerin çekirdeğini, arkadaşlık, evlilik, iş gibi ilişkilerin içinde iyi tanıyan bir grup insan oluşturur. Bu nedenle terörist hücreler başlangıçta, sosyal, mesleki, dinsel ve politik düşünceler açısından homojen bir yapı gösterirler.²¹⁷

Her iki grupta seyahatlerinde sahte pasaport ve sahte kimlik kartları kullanmaktadır . Güvenlik ihtiyacı sonucu, genellikle gelişmiş bir istihbarat ve karşı istihbarat kapasitesine sahip bulunmaktadır. Haberleşmede, suç işlemede ya da karşı istihbarat faaliyetlerinde ileri teknolojiden yararlanmaktadır.

Her iki örgütte de sisteme karşı ihlaller için sert cezalar öngören kendine özgü bir norm sistemi gelişir. Örgütün her üyesinden mutlak itaat beklenir.²¹⁸

İki suç grubu da örgütlü yapıdadır. Gizli ve genellikle yer altı teşkilatlanmalarıyla faaliyetlerini sürdürürler.²¹⁹ Terörist organizasyonları da organize suçlarda gizli olarak ve yer altından işleri idare ederler. Her iki grup da kamunun önünde yer edinebilmek için siyasal partiler, gazinolar gibi organizasyonlara ihtiyaç duyarlar.²²⁰ Örgütlü suç her türlü şeffaflığın dışında neredeyse mükemmel bir gizlilikle çalışır. Böylelikle karın maksimum olmasını gerçekleştirir.²²¹

---

²¹⁵ Schmid, Alex P., **a.g.e.**, s.86-89.

²¹⁶ Ersoy, Ömer, **a.g.e.**, s. 332.

²¹⁷ Hafızoğlu., Dinçer, **a.g.e.**, s.30-3.

²¹⁸ Erdem, M. Ruhan, **a.g.e.**, s.39.

²¹⁹ Erdem, M. Ruhan, **a.g.e.**, s. 332.

²²⁰ Schmid, Alex P., **a.g.e.**, s.86-89.

²²¹ Ziegler, Jean, **a.g.e.**, s, 41-42.

1.2.3. Benzer Taktiklerin Kullanımı

Faaliyet alanlarına göre sorumluluk alanları vardır. Her iki grubunda güvenli bölgelere ihtiyacı vardır. Bunun için kendi diasporalarından yararlanma eğilimi içindedirler. Buldukları ülkede baskı grupları oluştururlar. Örgüt kademeleri arasında liderin deşifre edilmemesi esastır. Yurt içi ve yurt dışı bağlantılara önem verirler.

Göz korkutma, sindirme ve bastırma, her iki suç grubunun da özelliklerinin arasındadır. İki suç grubu da tam olarak örtüşmese de adam kaçırma, suikast yapma, haraç kesme, gibi benzer taktikleri uygulamaktadır.²²²

Her iki grup da, adam kaçırma, suikast, gasp gibi benzer taktikleri (tamamıyla örtüşmeyen) kullanırlar. Bununla birlikte, yukarıda ifade edildiği şekliyle, organize suçların uyguladıkları şiddet, genellikle bir amaca ya da merkeze odaklıdır. Organize suçlar tarafından işlenen bazı vahşet eylemleri, politik teröristler tarafından işlenen eylemlerden pek fazla bir farklılık göstermemiştir.

Örnek bir olay, 1989'da Kolombiya Avianca Havayolları'na ait uçaktaki 110 yolcunun, Medellin Kartelinin trilyoneri Pablo Escobar'ın üstlendiği bombalama olayında öldürülmesidir. Fidyeye için adam kaçırmak ve banka soygunları gibi her iki grubunda (organize suç grupları ve terörist gruplar, örn: Bask'daki ETA örgütü) belli düzeylerde, tamamen yağmacılık amacıyla, dahil oldukları saptanmıştır. Bazen rakip terörist gruplar, aynı organize suç olayından tehditle para elde etmekte ve elde edilen ganimetleri gizli olarak paylaşmaktadırlar. Kolombiya kartellerinin iş partnerlerinin aile üyeleri 'maddi birer teminat' vazifesi görürler. Bu insanlar; eğer yakalanıp da terör örgütleriyle olan bağlantıları polise anlattıkları takdirde öldürüleceklerine dair tehdit edilirler.²²³

Karapara Aklama konusunda her iki suç grubu da yasal ticari işletmelerden faydalanmaktadır.

Her iki grup da organizasyonlarını finanse etmek için para çalar veya gasp eder. Terörist grupların amaçları (devletin gücünü ele geçirme, devletin gücünü savunma, yeni bir devlet düzeni kurma...vs) genelde politik iken, organize suçların hedefleri (az riske girerek çok fazla gelir elde etmek gibi) genelde ekonomiktir. Her iki grup da işleri idare edebilmek için sürekli bir gelire ihtiyaç duyarlar.

R.T Naylor'un gözlemlerine göre; 'Gerilla sermayesi, tanım olarak, suç sayılacak yakın teknikler kullanarak elde edilen yasadışı gelirdir.' Küçük çaptaki terörist

---

²²² Ersoy, Ömer, a.g.e., s. 333.

²²³ Schmid, Alex P, a.g.e., s.86-89.

organizasyonlar (ele geçirilmenin önüne geçmek için küçük gruplar halinde bulunan) gelir sağlayan suçlarla ilgilendirilir, çünkü geniş çapta popüler bir destekten yoksundurlar.

1.2.4. Yasadışılık

Mevcut rejim tarafından her iki grubunda yasal olmadığı deklare edilir. Yani, yaptıkları eylemler hükümetçe kanunsuz olarak nitelendirilir.

Bununla birlikte, bazı organize suç aktivitelerinin yasadışı olarak kabul görmesi, legal olan normlar (örn: hafif uyuşturucular, pornoculuk, kumar...vs) ihlal edildiği zaman ortaya çıkar. Fakat, tanım gereği, terörist eylemler hem ahlaki hem de yasal açıdan doğru olmayan eylemlerdir.

Her iki grup da devlete karşı bir pozisyon içindedirler. Devletle suç ortağı olma veya devletin yapacağı işlere aktif olarak katılma durumları birer istisna teşkil eder. Her iki organizasyonda da, bir birey üzerinde, grubun ileri sürdüğü iddia güçlüdür ve bu iddia, grubu çıkmaza sokacak bir nitelik taşımaz.²²⁴

1. 3. Organize Suç Terörizmin İlişki Alanları

Suç ekonomisi daha geniş çaplı bir değişim sürecinin parçası olarak gelişti. Savaş sonrası uluslar arası ticari ve ekonomik hayatın canlanmasına paralel olarak, emek, meta ve sermaye alanında, dünya çapında, son derece büyük bir yasadışı pazar ve suç piyasası oluştu. Silahlar, uyuşturucu maddeler, sınai ve askeri sırlar, yasadışı yollardan kazanılan dövizler, profesyonel gangsterler, ajan provokatörler, ekonomik ya da cinsel olarak köleleştirilmiş insan...bütün bunlar, dünyanın her tarafında, eskiden hiç olmadığı kadar büyük boyutlarda emre amadedir.²²⁵

Soğuk savaşın bitmesiyle ortaya çıkan önemli gelişmelerden birisi Sovyetler Birliğinin çöküşüyle komünist ideolojinin ve buna bağlı olarak bazı ülkelere sağlanan dış desteğin erozyona uğraması ve destek veren ülkelerin uluslar arası ortamda kendilerine

---

²²⁴ Schmid, a.g.e., s. 86-89.

²²⁵ Arlacchi, Pino, a.g.e., s. 241.

karşı oluşacak ağır baskıya maruz kalmak istememelerinden dolayı terör örgütlerine sağlanan devlet desteğinde de azalma görülmüştür.²²⁶

Yine aynı dönemde örgütlü suçun olağanüstü şekilde gelişme kaydettiğine tanık olunmaktadır. Bu bağlamda sadece, örgütlü suç bağlantılı şiddet, tehdit, sahtecilik, dolandırıcılık, yasadışı her türlü kaçakçılık, rüşvet, karapara aklama suçlarının sayısal artışı şeklinde nicel değil, özellikle profesyonelleşme, uluslararasılaşma, rasyonelleşme biçiminde niteliksel bir gelişme söz konusudur.

Bu gelişmenin nedenleri çok çeşitli ve karmaşıktır. Başlıca nedenler olarak; ekonomik ve mali liberalleşme ve küreselleşme, kişilerin ve malların hareketliliği, iletişim teknolojisindeki gelişme, ülkelerarası yeni bağımlılıklar, ulusal sınırların açılması, hatta terk edilmesi, devletlerin kendi ülkelerindeki egemenliklerin bir bölümünü yitirmeleri özellikle belirtilmelidir.²²⁷

Amaçları farklı olsa da bu yasadışı aktivitelerin büyük kısmında terörist gruplar ile organize suçun yolları kesişmektedir. Bu kesişmenin sonucu olarak, teröristler ve 'organize suç' arasındaki ilişki, bir amaç birliğine değil, karşılıklı çıkarı dayanmaktadır. Terörist organizasyonların da 'organize suç' gibi, insanları bir yerden diğerine taşıma, uluslararası sınırların ötesine geçme gereksinimleri duyması, geleneksel olarak teröristlerin, risklerini minimize edebilmek için suç aktivitelerinde bulunmayacağı öngörülse de, bu iki tip ulus ötesi grup arasında bir işbirliği potansiyeli meydana getirmiştir. Günümüzde 'organize suç', adam kaçırmaya, şiddet ve koruma gibi hizmetleri karşılığında terörist grupları fonlamaktadır. Terörist gruplar, bunun yanında, 'organize suç'a, geleneksel silahlardan biyolojik ve nükleer silahlara kadar hazır bir silah pazarı sağlamaktadır.²²⁸

Sonuç olarak, terörist gruplara yönelik doğrudan devlet desteğinin azalması ve küreselleşmenin bu sayılan cazip neticeleri terör örgütlerinin ilgi alanına girmiş, bu örgütlerin organize suçlar ile daha fazla yakınlaşmasına ve bazı durumlarda önemli miktarlarda kazanç getiren suç faaliyetlerine doğrudan karışmalarına sebep olmuştur.²²⁹

Terör ve organize suç ilişkilerini genel olarak 4 temel gruba ayırabiliriz;

---

²²⁶ Patrick, Hardoun, Dr Reiner Weichhardt, **Financing of Terrorism**, A view from NATO, Proceedings Swiss EAPC/PFP Workshop, Combating The Financing of Terrorism , Organised By The Centre For International Security Policy (CISP) , Geneva, 2003, s. 11.

²²⁷ Ergül, Ergin, **Örgütlü Suçlarla Mücadele Alanında Uluslararası ve Ulusal Çabalar**, (www.Türk hukuk sitesi com , E.T.06.10.2004).

²²⁸ Güvel, E. Alper, **a.g.e.**, s.84.

²²⁹ Atar, Olcay. **a.g.e.**, s.324.

1.3.1. İşbirliği ve Ortaklıklar

Bu ittifaklar her iki taraf içinde geçerlidir. İttifak bir seferlik, kısa süreli ya da uzun süreli olabilmektedir. Terör Örgütlerini organize suçlarla çeşitli ortaklıklar kurmaya iten nedenler şunlardır:

1-Ekonomik bir güç yaratmak,

2-Karapara aklama, sahtecilik ya da bomba yapımı gibi uzmanlık gerektiren alanlarda deneyim sahibi olmak,

3-Kaçakçılık rotalarını kullanarak sınır aşan faaliyetleri kolaylaştırmak,

4-Daha geniş bir alana yayılarak üye ve sempatizan sayısını arttırmak,

Organize suç gruplarının uluslararası ya da yerel terör örgütleriyle yakınlaşma ve işbirliği faaliyetlerinde bulunmasına yol açan nedenler ise genel olarak şunlardır:

5-Uyuşturucu kaçakçıları, uyuşturucu ekim alanlarını ve kaçakçılık güzergahlarını terör örgütlerinin askeri gücünden faydalanarak rahatça kontrol altında tutabilirler.

6-Siyasal ve ekonomik yapıların, terör örgütleriyle düzensiz hale dönüştürülmesi, organize suç grupları için uygun faaliyet ortamını oluşturur.

7-Kanun uygulayıcı birimlerin terör örgütleriyle mücadeleye odaklanması dikkatlerin organize suç grupları üzerinden bu alana kaymasına yol açabilir.

8-Terörizm ile daha caydırıcı ve göz korkutucu bir izlenim yaratılır.

En yaygın ortaklık, uluslararası uyuşturucu ve silah kaçakçılığı alanında mevcuttur. Örneğin; Rus mafyasının Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri ile silah karşılığı uyuşturucu değişimi yaptığı ve karapara aklama imkanları sağladığı sanılmaktadır.²³⁰

PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün de uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı, Abdullah ÖCALAN ve Şemdin Sakık gibi örgütün en üst düzey yöneticileri tarafından bizzat itiraf edilmiştir. Yapılan tahkikatlar ve alınan bilgiler; PKK'dan başka ASALA, TKP/ML ve DHKP/C gibi terör örgütlerinin de faaliyetlerini finanse etmek amacıyla uyuşturucu kaçakçılığına karıştığını göstermektedir.²³¹

Bunun yanında terör örgütleri ya da organize suç grupları açısından bu tür ortaklıkların kurulmasında karşılaşılan güçlükleri de belirtmek gerekir. Örneğin terör örgütleri için, bazı olaylarda örgüte sızılması ya da siyasi güvenilirliğin kaybedilmesi

²³⁰ Ersoy, Ömer, a.g.e., s. 335.

²³¹ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2005 Raporu**, Ankara, 2006, s.175.

korkusu yaşanırken, organize suç grupları bakımından ise, suç grubunun yasadışı ticari sorumluluğunu ve ağını, terör örgütünün doğrudan üstlenmeye kalkışması tehlikesi ortaya çıkabilir.

1.3.2. Eylem Taktik ve Yöntemleri

Organize suç tarihine bakılacak olursa, terör taktikleri kullanılmasının yeni bir kavram olmadığı görülecektir. Bu durum, özellikle saldırılarında sıklıkla araba bombalama yöntemini kullanan Cali ve Medellin kartellerinin bulunduğu Kolombiya da iyi bilinmektedir.²³²

Avrupa da ise bu fenomen hala sınırlı olmakla birlikte, Rusya ve İtalya da zaman zaman devlet adamlarını öldürmeye ya da korkutmaya yönelik eylemlerde bazı terör metotları kullanılmaktadır. 1993'te İtalya'da Giovanni Falcone ve Paolo Borsellino'nun öldürülmesi halka en çok yansıyan örneklerdendir.²³³

Organize Suçların terör tekniklerini kullanmasıyla, Hindistan'a özgü terörizmin yayılmasına sebep olacağına dair tehlikeli bir ihtimal olduğu dile getirilmektedir. 1993'te Bombay da çoklu bombalı saldırılarda, patlayıcıların arabada, motosiklette ve bir çanta içinde kullanılmasıyla 320 kişi ölmüş ve 1200 kişi yaralanmıştı. Saldırıyı gerçekleştirenler ise terörist değildi. Bunlar, Dubai de yaşayan ve Pakistan istihbaratı tarafından kullanıldığı sanılan Hindistanlı bir yerel mafya babasının, Hindistan'ın Keşmir'de Müslümanları öldürmesine bir misilleme olarak verdiği emirleri yerine getiren yerel suçlulardı. Bu ölümcül değişim, mafya tipi modelle yürüttüğü suç faaliyetleriyle gelir elde ederken, klasik terör saldırılarını kullanarak siyasi korunma sağlayan çok yönlü bir suç yapısına bizi götürebilir.²³⁴

Organize suç grupları tarafından uygulanan terör taktiklerini genel olarak sıralamak istediğimizde şu nitelikler ön plana çıkmaktadır;

1-Güçlü hükümet politikalarını uygulanabilirlik ve süreklilikten mahrum bırakmak,

2-Kanun uygulayıcı birimlerin etkinliğini kırmak,

3-Adli görevlileri, yargıçları hafif hükümler vermeye zorlamak, bunun için gerekirse suikast de dahil olmak üzere çeşitli baskı ve sindirme araçları kullanmak,

²³² Politi, Alessandro, **European Security, The New Transnational Risks**, (<http://www.iss-eu.org/chaillot/chaillot29e.html>, erişim tarihi 06/10/2004).

²³³ Ersoy, Ömer, **a.g.e.**, s. 335

²³⁴ Politi, Alessandro, **a.g.e.**, (<http://www.iss-eu.org/chaillot/chaillot29e.html>, erişim tarihi 06/10/2004).

4-Adam kaçırmak,

5-Suç faaliyetleri için en uygun örgüt yapısını oluşturmak.

Diğer taraftan, terör örgütlerinin de organize suç gruplarının faaliyetlerini bazı durumlarda kopya ettiği görülmektedir. Şu örnek terör örgütünün teknolojiyi de kullanarak bir organize suç grubu gibi faaliyette bulunduğunu göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Sri Lanka Tamil Kaplanları örgütü, kendi destekçilerinin sahibi olduğu benzin istasyonlarına, müşterilerin, kasadaki post cihazında girdiği kişisel şifrelerini kayda alan gizli kameralar yerleştirmiştir. Ayrıca, kart bilgilerinin kopyasını almak için cihazın içinde önceden konulan bir hafıza kartı da bulunmaktadır. Bu yöntemle elde edilen kart bilgileri boş kartlara yüklenmekte ve örgüt daha sonra bu kartları peşin paraya çevirebileceği kumar çipi satın almakta kullanmaktadır.²³⁵

1.3.3. Motivasyonel Yakınlaşma

Bazı terör ve organize suç grupları artık hem terör hem de organize suç karakterini aynı anda açıkça göstermektedir. Bu gruplar suç-terör diyagramında faaliyetlerine her hangi bir uçtan başlayıp, tam zıt uçtaki yapıya dönüşebilme potansiyeline de sahiptir.

Bir terör örgütünün her hangi bir siyasi amaçla ortaya çıktığını düşünelim. Eğer grup maddi kaynak bulamazsa ayakta kalması mümkün değildir. Zira, kamuoyunun dikkatini çeken eylemler yapabilmesi, eleman temin edebilmesi ve bunları eğitebilmesi kısacı varlığını sürdürebilmesi için maddi kaynağa ihtiyacı vardır. Diğer taraftan böyle bir terör örgütü maddi kaynak bulmakta başarılı olur ancak kendisine barışçıl bir politik rol bulamazsa, hızlı bir şekilde organize suç karakterine bürünecektir. Tarihte buna ilişkin örnekler bulunmaktadır. Örneğin 1644'te Çin'in Mançular tarafından işgalinin ardından Ming Hanedanlığını kurmak amacı ile ortaya çıkan 'Triads' sonraki yıllar içinde gevşek bir ağa sahip sınır aşan bir suç grubuna dönüşmüştür. Bunun gibi, Mafya, Fransa'nın Sicilya krallığından vergi almasına karşı çıkan bir grup olarak doğmuş, zaman içerisinde büyük bir suç grubu haline gelmiştir.²³⁶

Bu konuda günümüze ait en tipik örnek ise, Özbekistan İslami Hareketidir. (ÖİH) Siyasi hedefini Özbek hükümetini yıkmak ve yerine bir İslam Devleti kurmak olarak belirlemiş, ardından uyuşturucu ticareti işine dahil olmuştur. Gerçekleştirdikleri terör

²³⁵ Ersoy, Ömer, **a.g.e.**, s. 335.

²³⁶ Politi, Alessandro, **a.g.e.**, (<http://www.iss-eu.org/chailot/chai29e.html>, erişim tarihi 06/10/2004).

saldırılarına bakıldığında da, bu eylemlerin klasik kaçakçılık yollarının geçtiği yerlerde cereyan ettiği görülmektedir. Bu bölgelerde bu şekilde oluşturulan istikrarsızlık, geniş miktarlarda sevkiyat için mükemmel ortamı oluşturmuştur. Yapılan olayların çoğu hemen hemen yılın aynı dönemine (yaz aylarına), Afganistan'daki yıllık haşhaş hasadından hemen sonraya denk gelmiştir. Resmi tahminlere göre 2000 yılında, ÖİH en azından 1500 kg. uyuşturucu maddeyi Kuzey Tacikistan'ın Tavildara bölgesine depolamıştır. Dolayısıyla örgüt, siyasi motifle hareket eder görünürken aslında tam bir organize suç örgütü karakterine bürünmektedir.²³⁷

1.3.4. Merkezi Otoritenin Yokluğu ve Zayıflığı

Bu noktada, tek bir grup içinde var olan suç ve terör motivasyonları arasındaki yakınlaşma, grubu bir devlet üzerinde ekonomik ve siyasi kontrol elde etmeye götürmektedir. Merkezi otoritenin güçsüz, yoksulluğun çok yaygın ve uyuşturucu ekim ve üretim alanları gibi temel yasadışı gelir kaynaklarının bulunduğu bölgelerde, üst düzey devlet yöneticilerin ve kolluğun organize suç grupları tarafından yozlaştırılmasının önünde fazlaca bir engel bulunmamaktadır. Kara delik böylece merkezi otoriteden yoksun ve anarşi karakteristiğini gösteren Afganistan, Sierra Leone, Somali ve Liberya gibi başarısız devletlerin ortaya çıkmasına yardımcı olmaktadır. Kara Delik bunun ötesinde, Kuzey Kore ve Myanmar gibi suça bulaşmış devletleri beslemektedir.²³⁸

Uluslararası kuruluşların, demokratik ülkelerin ve kamuoylarının desteği, organize suçlar ve uluslararası terörizm ile mücadelede, bu tehditlerle karşı karşıya kalan ülkelerin tek başına gerçekleştireceği çabalarla tam ve sürekli bir başarı sağlanamayacaktır. Bu sorunlarla etkin bir mücadele yürütmek için demokratik ülkeler arasında geniş kapsamlı bir işbirliği ve dayanışma gerekmektedir.

Nitekim, terör örgütleri ile uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı aralarındaki bağlantılar bir çok uluslararası metinde ifade edilmiş ve uluslar arası çözüm yolları aranmıştır.²³⁹

---

²³⁷ Ersoy, Ömer, **a.g.e.**, s. 335.

²³⁸ Ersoy, Ömer, **a.g.e.**, s. 335.

²³⁹ Türk Demokrasi Vakfı, **Terörizm ve Organize Suçlar**, Demokrasi ve İnsan Hakları Serisi, Ankara, 1999, Sevinç Matbaası, s. 92-95.

1.3.5. Narko-Terörizm

Uyuşturucu tacirleri tarafından kendi yasadışı işlerini korumak için kullanılan terör taktikleridir. Uyuşturucu baronlarıyla silahlı örgütler arasında ittifakı tarif eder. Her ikisi de hükümetlerin istikrarının bozulmasından ve kurulu toplumsal düzenin çökmesinden çıkar elde etmektedir.²⁴⁰

Terörist organizasyonların finansman kaynakları zaman zaman teröre yandaş devletlerin yardımları ile sağlanmakla birlikte esas olarak başta uyuşturucu kaçakçılığı olmak üzere illegal faaliyetlerden elde edilmektedir. Bir terör örgütünün finansmanını hangi yol dan sağladığı, örgütün ideolojisine ve çapına göre değişkenlik göstermektedir. BM kaynaklarına göre yıllık küresel getirisi 500 milyar doları bulan uyuşturucu kaçakçılığı her suç organizasyonu için olduğu gibi terörist organizasyonlar için de çok cazip bir ekonomik kaynak olarak değerlendirilmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda bazı devletler terör örgütlerini finanssal olarak desteklemiş, silah, doküman, eğitim, lojistik yardımında bulunmuş ve söz konusu organizasyonlara topraklarını kullanma izni vermiştir. Ancak özellikle 11 Eylül sonrasında terörist organizasyonların finanssal kaynaklarının uluslararası alanda yoğun bir inceleme altına alınması ve terörizmi destekleyen ülkelere karşı kınama kampanyası başlatılması neticesinde örgütler kendilerini finanse etmek amacıyla uyuşturucu kaçakçılığına yönelmişlerdir.²⁴¹

Ayrıca terörist organizasyonları destekleyen sivil toplum kuruluşlarının mali yardımlarını kesmesi ve uluslararası alanda terörist organizasyonların mal varlıklarına karşı etkili yasal önlemler alınması da terör örgütlerinin önümüzdeki dönemlerde uyuşturucu kaçakçılığına daha fazla karışması sonucunu da beraberinde getirecektir.

Terör örgütleri tipik olarak kar amaçlı kurulmuş örgütler değildir. Daha çok siyasi ideolojik, dini amaçlarla yayılım faaliyetleri sürdüren ve gerekirse bunun için şiddet, korkutma ve yıldırma yöntemlerine başvuran örgütlerdir.

Teröristler ile uyuşturucu kaçakçıları arasında sürekli ilişkiler mevcuttur. Bu ilişkiler, gerekli imkan ve olanakları sağlama olabileceği gibi, direk olarak uyuşturucu kaçakçılığıyla iştiğal etmeye kadar varmaktadır. Dolayısıyla bu ilişkiden her iki taraf da yararlanmaktadır. Uyuşturucu kaçakçıları teröristlerin askeri yöntemleri, silah tedarikleri

²⁴⁰ http://tr.wikipedia.org/wiki/Narko_Ter%C3%B6rizm. E.T.01.12.2005.

²⁴¹ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlar 2003 Raporu**. Ankara, 2003, s.114.

ve gizli örgütlere giriş imkanlarından yararlanmaktadır. Terör örgütleri ise uyuşturucuyu bir gelir kaynağı olarak kullanmakta ve elde edilen karaparanın aklanmasında uyuşturucu kaçakçılarının yöntemleri ve yeteneklerinden azami derecede istifade etmektedir.

Terör örgütleri, uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerini mümkün olduğunca toplumdan gizlemektedirler. Çünkü uyuşturucu kaçakçılığı toplumlar tarafından bir insanlık suçu kabul edildiğinden, örgütün imajını zedelemekte ve propaganda faaliyetlerinin başarısızlıkla sonuçlanmasına yol açmaktadır. Uyuşturucu kaçakçılığı aynı zamanda örgüte destek sağlayan ülkelere de olumsuz bir imaj bırakmakta ve söz konusu ülkeler terör örgütlerini desteklerken çekimser davranmaktadırlar. Uyuşturucu faaliyetlerine karışan örgütler uluslararası kamuoyunun desteğini de kaybetmektedir.²⁴²

Birleşmiş Milletler Örgütü Uluslararası Narkotiklerin Kontrolü Kısımının (INCB) 1993'te terör örgütleri ve uluslar arası uyuşturucu kaçakçılığı bağlantılarının açıklandığı raporunun 5. Maddesinde, uyuşturucu kaçakçılığı ile terör örgütlerinin bağlantısı şu şekilde ifade edilmektedir: “Uyuşturucu kartelleri arasında kurulan bağlarla dünyada uyuşturucu kaçakçılığı ve terör faaliyetleri, etnik kutuplaşmanın ve ekonomik sıkıntıların olduğu bölgelerde daha yoğun görülmektedir.”

Aynı şekilde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 24 Kasım 1993 tarihinde aldığı ‘Terörizm ve İnsan Hakları’ konulu kararda ‘Terörist gruplar ile silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı arasında güçlenen bağa’ dikkat çekilmektedir .

Avrupa Birliği Konseyi Pompidou Grubunun 4 Şubat 1994 tarihli ‘2. Pan – Avrupa Bakanlar Konferansı Sonuç Bildirgesi’nin 9.Maddesinde de organize suç örgütleri ve terör örgütleri bağlantısı, şu sözlerle vurgulanmaktadır. ‘Uyuşturucu Madde Kaçakçılığının sürekli artması ve yayılmasını dikkate alarak, ekonomik güç ve şiddet kullanan organize örgütlerin bu faaliyetlere karışmasındaki artış, toplumu ciddi bir şekilde tehdit etmektedir.’

8-10 Haziran 1998 tarihlerinde New York’ta düzenlenen ‘Dünyada Uyuşturucu Sorununa Karşı Birleşmiş Milletler Özel Oturumu’ sonucunda kabul edilen Siyasi Bildiri Taslağında da terörizm ve uyuşturucu bağlantısı dile getirilmiştir.²⁴³

BM Güvenlik Konseyinin 28 Eylül 2001 tarihli 1373 sayılı kararında da bu suç grupları arasındaki yakın ilişkilerden açıkça bahis edilerek, ortak bağlantıların varlığı şu ifadelerle kabul edilmiştir; “global terörizm ile sınır aşan organize suçlar, uyuşturucu

²⁴² EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlar 2005 Raporu**. Ankara, 2006, s.174.

²⁴³ www.yeşil.org , erişim tarihi 06/10/2004.

kaçakçılığı, karapara aklama, yasadışı silah kaçakçılığı, nükleer, kimyasal ve biyolojik madde kaçakçılığı arasında yakın bağlantılar dikkate alınarak ulusal, bölgesel ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi.”

Avrupa Birliği bünyesinde ise; 1995’te AB Konseyinin La Gomera Deklarasyonu ile Konsey, ilk defa terörün uluslar arasılaşmasına vurgu yaparak, terör örgütlerinin organize suçların metotlarını kullanmakta olduğunu ve teröre karşı mücadelenin, salt teröre karşı düzenlemeleri değil aynı zamanda diğer suç faaliyetleri ile de mücadeleyi kapsayacak şekilde olması gerektiğini ifade etmiştir.²⁴⁴

Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının terör örgütleri ile ilişki içerisinde olduklarının ve terör örgütlerine maddi destek sağladıklarının yanı sıra, terör örgütlerinin bizzat uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptıkları ve böylece elde ettikleri yasa dışı gelirlerle giderlerini karşılayacak maddi kaynak temin ettikleri bilinmektedir. Terör ve uyuşturucu madde kaçakçılığı arasındaki ilişkilerini ortaya koyan olaylara gün geçtikçe daha çok rastlanılmaktadır.²⁴⁵

1.4. Terör Örgütlerinin Organize Suç Faaliyetleri²⁴⁶

1.4.1. Haraç Toplama

Haraç; ‘bir yerden, bir kimseden zorbalıkla alınan para’ olarak tanımlanmaktadır. Terör örgütleri bağlamında haraç ise ‘vergileendirme’ adı altında işadamları ve ticari faaliyet yürüten kişilerden vergi adı altında talep edilmekte olan paradır. Talep edilen para kişinin geliri ile orantılı olup çok ciddi meblağlara varmaktadır. İtiraz edip haraç vermek istemeyenlerin işyerlerine veya kendilerine yönelik saldırı ve kundaklamalarda bulunulması muhatap kişileri çaresiz bir şekilde yardım vermeye itmektir.

Örgütlerce haraç toplama, koruma, zarar vermeme, korkutma, adam kaçırma, bir suç veya durumu yetkili mercilere bildirme tehdidi şeklindeki metotlarla gerçekleştirilebilmektedir.²⁴⁷

²⁴⁴ Ersoy, Ömer a.g.e., s. 334.

²⁴⁵ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlar 2005 Raporu**, Ankara, 2006, s.175.

²⁴⁶ Florian, Coldea, **The Role of the Intelligence Services in the War on Terrorist Financing**, Romanian intelligence service, EAPC/PFP and NDC conference on Financial and Economic Aspects of the Fight Against Terrorism , Rome, 2004.

²⁴⁷ Alkan, Necati, “**Terör örgütünün finans kaynakları**”, Polis Dergisi Sayı 40, Ankara, 2004, s. 291.

1.4.2. Gasp, Soygun, Hırsızlık

Bankalar, işyerleri, para nakliye araçları ve mutemetler gibi, toplu para bulunduran ve taşıyan yer ve kişilere yönelik eylemlerle önemli miktarda gelir elde edilmektedir. Türkiye de bir dönem, terör örgütlerinin en önemli gelir kaynağını bankalar ve bankaların para nakliye araçları soygunu oluşturmuştur. Bu nedenle bankaların güvenlik sistemlerine yönelik olarak tedbirlerin artırılması ve özel güvenlik teşkilatları ile takviye edilmiş olmaları günümüzde banka soygunlarını büyük ölçüde azalmıştır.

Yüksek miktarda para bulunduran işyeri, döviz büroları ve bu tür yerlerin para nakliye araçları her zaman için cazip olmakla birlikte, artan güvenlik önlemleri, eylem riskinin fazla oluşu gibi bir takım nedenler terör örgütlerini soygun türü eylemlerden uzaklaştırmaktadır. Riskine rağmen gasp-soygun türü eylemler, mali açıdan sıkıştıkları durumlarda terör örgütlerinin finans elde etmelerinde başvurdukları bir yol olarak önemini korumaktadır.²⁴⁸

1.4.3. Fidyeye

Fidyeye, 'Bir kimsenin esirlikten veya başına gelen herhangi bir beladan kurtulmak için kendisinin veya kendi adına bir başkasının ödemesi gereken para, kurtulmalık' olarak tanımlanmaktadır. Terör örgütleri açısından fidye, 'İşadamı, tanınmış bürokrat, devlet adamı v.b şahısların kaçırılarak karşılığında para talebinde bulunulması' şeklinde tanımlanabilir.

Dünyada birçok terör örgütü, özellikle işadamlarını kaçırarak karşılığında fidye almış ve finans kaynaklarını geliştirmeye çalışmış/çalışmaktadır. ETA terör örgütü, dünyadaki terör örgütleriyle kıyaslandığında en büyük geliri fidye amaçlı adam kaçırmalardan sağlamıştır. Örneğin; Katalan işadamı Jesus Serra Santamans Nisan 1980 de kaçırılmış ve 1.5 milyon dolar karşılığında serbest bırakılmıştır. Sanayici Adolfo V. Martin yaklaşık 3 aylık bir kaçırılma döneminden sonra 24 Şubat 1990'da 2.8 milyon dolar fidye karşılığında serbest bırakılmıştır. Temmuz 1993'te kaçırılan barış hareketinin önemli isimlerinden Zamona kaçırıldıktan sonra serbest bırakılması için büyük miktarda fidye ödemek zorunda kalmıştır.

İş adamlarının teknolojinin sunduğu yeni güvenlik araçlarından faydalanarak özel güvenlik teşkilatları kurmaları ve güvenlik güçlerinin yeni mücadele yöntemleri

²⁴⁸ Dilmaç, Sabri, **Terörizm sorunu ve Türkiye**, E.G.M, İ.D.B Yayınları 55, Ankara, 1997, s.42.

geliştirmelerinden dolayı örgütler, geçmiş yıllarda olduğu düzeyde adam kaçıarak fidye alamamaktadırlar.²⁴⁹

1.4.4. Sahtecilik

Organize ekonomik suçun en tipik türlerinden biri sahteciliktir: Günümüzde finansal kurumlar ve müşterileri, yoğun bir şekilde sahtecilik suçlarına maruz kalmaktadır. Bu sahtecilik suçlarından başlıcaları şunlardır:

Kredi kartı ve ATM sahteciliği, çek sahteciliği, çalışan sahteciliği, seyahat çeki ve diğer kıymetli evrak hırsızlığı, sahte krediler olarak belirtilebilecektir. Sahtecilik suçlarının topluma maliyetini ölçmek son derece güçtür. Bu konuda gelişmiş ülkelerde dahi herhangi bir istatistik bulunmamaktadır. Ancak analistler, sahtecilik aktivitelerinin topluma maliyetinin şiddet içeren suç aktivitelerinden çok daha yüksek olduğuna inanmaktadır. Buna karşılık sahtecilik suçları, şiddet içeren ve silahlı olarak işlenen suçlara oranla çok daha az gündeme gelmektedir.

Silahlı suçlar, örneğin bir banka soygunu, medyada, sahtecilik suçlarına oranla hak ettiği kadar çok daha fazla yer tutmakta, sahtecilik suçları ise belgesinin ve dokümanının olmamasından, somut bir delilinin bulunmamasından dolayı hakkettiğinden çok daha az yer bulmaktadır. Oysa genelde toplum, özelde ise bankacılık piyasası ve büyük finansal organizasyonlar sahtecilik dolayısıyla, silahlı soygunların yol açtığından çok daha büyük kayıplara maruz kalmaktadır. Gelişen teknolojinin sahtecilik suçlarını kolaylaştırmasıyla birlikte, sahtecilik piyasası giderek küreselleşmekte; deyim yerindeyse, günümüzde bankalar, silahtan çok bir lazer yazıcı ile soyulmaktadır²⁵⁰.

Paranın gerçeğine ulaşılmasındaki en kısa yol sahte para basıp gerçeği ile değiştirmektir. Bugünün baskı teknolojisi örgütleri sahtecilikte ileri noktalara çıkarmıştır. Özellikle ceza evlerinde belirledikleri sahtecilik konusunda uzmanlaşmış kişileri korkutarak veya özendirerek örgüte katılan uzmanlar aracılığıyla ve bazen de yandaş devlet katkılarıyla para sahteciliği yapılmaktadır. Kağıdı, alım gücü olan paraya çevrilmektedirler.

Ayrıca adam kaçırmaya amacı ile düzenlenen sahte pasaport veya sahte vizeler yoluyla alınan komisyonlar ve sınırda teslim organizasyonları karşılığı alınan paralarla da kaynak yaratılmaktadır.

²⁴⁹ Alkan, Necati, a.g.e., s.291.

²⁵⁰ Güvel, E. Alper, **Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması**, Roma Yayınları, Ankara, 2004, s.18.

Kredi kartı sahteciliği, banka sahteciliği, sosyal yardım sahteciliği gibi diğer yaygın sahtecilik biçimleri de, terörist örgütlerin finansmanında ihtiyaç duyulan paranın sağlanması için kullanılan diğer yöntemlerdir.²⁵¹

Sahtecilik önemli bir gelir yaratmaktadır. Ancak, tedavülden rahatsız olan kitle çok olduğu için yakalanma riski yüksektir. Bu sebeple sürekli bir gelir olarak düşünülemez. Kısa vadeli sıcak para için uygundur.

1 Haziran 2005 tarihinde yeni TCK'nın yürürlüğe girmesiyle sahtecilik suçları yeniden düzenlenmiştir. Yeni TCK'nın 197 ve 212. maddeleri arasında düzenlenen sahtecilik suçları temel olarak; parada sahtecilik, kıymetli damgada sahtecilik, etkin pişmanlık, mühürde sahtecilik, resmi belgede sahtecilik, içtima gibi konular şeklinde ele alınmıştır. 'Kalpazanlık Suçunun' adı 'parada Sahtecilik' olarak değiştirilmiştir.²⁵²

1.4.5. İnsan Kaçakçılığı

'Organize Suçun yakından ilgili olduğu faaliyet alanlarından biri de insan kaçakçılığı (smuggling) ve insan ticareti (trafficking)'dir. Bu iki kavram çoğunlukla aynı anlamda kullanılmakla birlikte birbirinden farklıdır insan kaçakçılığı: Finanssal ve maddi kazanç güdüsüyle en az beş kişinin yasa dışı yollarla yabancı bir ülkeye sokulmasıdır. İnsan ticareti: İnsanların, özellikle de kadınların ve çocukların, zor yoluyla ve kullanılmak amacıyla bir ülkeden diğerine kaçırılmasıdır.²⁵³

İnsan kaçakçılığı ile göçmen ticaretinin de birbiri ile karıştırılan iki kavram olduğunu da belirtmek gerekmektedir. Nitekim, göçmen kaçakçılığı ile, bir kişinin vatandaşlığını taşımadığı veya daimi ikamet sahibi olmadığı bir taraf devlete yasadışı girişinin temini ifade edilirken, insan kaçakçılığı ile, kuvvet kullanarak veya kullanma tehdidi ile veya diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma, kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye veya başkalarına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması, bu bağlamda, köle gibi zorla çalıştırılmasını ve fuhşa maruz bırakılmasını ifade etmektedir.²⁵⁴

²⁵¹EGM, TEMÜH, **Terörizmin mali kaynaklarının soruşturulması, soruşturmacılar kursu**, Ders Notları Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi, 2002 , Washington.

²⁵² EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2005 Raporu**, Ankara, 2006, s.102.

²⁵³ Güvel, E. Alper, **a.g.e.**, s.19-20.

²⁵⁴ http://www.unodc.org/unodc/en/organised_crime_convention_legislative_guides.html B egislative guide for 2. E T. 15.09.2005

Terör örgütleri insan kaçakçılığı vasıtası ile hem kendilerine maddi gelir sağlamakta, hem de eleman temin etmektedirler. Yasadışı göç organizasyonları ile iç içe olan terör örgütleri;

a)Sınırdan geçişe göz yumma ve güvenlik sağlama karşılığında vergi adı altında komisyon alma,

b)Yasadışı göçmenlerin sınırdan illegal yöntemlerle geçirilerek Avrupa ülkelerine götürülmesi,

c)Avrupa ülkelerinin iltica politikalarını istismar ederek ve çeşitli sahtecilik yöntemleri kullanarak iltica başvurusu yaptırılması ,

d)Avrupa ülkelerinde mültecilere sağlanan maddi yardımlardan pay alınması,

e)İkamet hakkı elde eden şahısların örgütün Avrupa ülkelerindeki her türlü illegal faaliyetinde kullanılması aşamalarında rol almaktadırlar.²⁵⁵

İç hukukumuzda yapılan yeni düzenlemeler ile ‘Göçmen Kaçakçılığı’ suçu, 01.06. 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 79. maddesinde yer almıştır. Bu suçun işlenmesi halinde verilen para ve hapis cezaları önceki kanuna göre artırılmıştır. Ayrıca, özellikle uluslar arası alanda örgütlü ve profesyonel olarak yapılan göçmen kaçakçılığı suç organizasyonlarının deşifre edilmesine yönelik kanun uygulayıcı birimlere bir takım yetkiler verilmiştir.

İnsan ticareti suçu ise, aynı kanununun 80. maddesinde düzenlenmiş, hapis ve para cezaları artırılmıştır. Göçmen kaçakçılığında olduğu gibi kanun uygulayıcı birimlere bir takım yetkiler verilmiştir.²⁵⁶

1.4.6. Uyuşturucu Madde ve Silah Kaçakçılığı

Birleşmiş Milletler Eski Genel Sekreteri Boutros Ghali 29-30 Mayıs 1996 yılında Kahire’de katıldığı ‘Uluslararası Terörizm Semineri”nde şu ifadeyi kullanmıştır. ‘Terörizm bağımsız bir kavram değildir. Yasa dışı hareketlerden ayrılmaz. Teröristler silah ve mühimmat kaçakçılığı yapmakta, uyuşturucu kaçakçılığında elde ettikleri kara parayı aklayarak finans kaynaklarını oluşturmakta, politik bir maske takınarak, suçlu ilişki boyutlarını kamufle etmeye çalışmaktadırlar.’

²⁵⁵ Alkan, Necati, **a.g.e.**, s. 293.

²⁵⁶ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2005 Raporu**, Ankara, 2006, s.112.

Ekim 1997 yılında A.B.D. Dışişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan ‘Küresel Terörizm Modelleri’ raporunda dünyada 30 ana terörist örgüt bulunduğu belirtilmiş, bunların uyuşturucu kaçakçılığı ile ilişkili oldukları vurgulanmıştır.

Bunları ışığında geldiğimiz şu günlerde artık kafalarda en küçük bir şüphe kalmamıştır. Uyuşturucu-silah kaçakçılığı-terör bağlantısı, yeni tanım ve aktif uluslararası politikalarda Türkiye'nin daha önce öne sürdüğü tezler çerçevesinde kabul görmeye başlamıştır.²⁵⁷

Silah mühimmat kaçakçılığı, özellikle sıcak savaş tehlikesi ve terör olaylarının tırmandığı dönemlerde ortaya çıkan ve artış gösteren bir kaçakçılık türüdür. En önemli özelliği milliyet, taraf ve ideoloji gözetmemesidir. Bu kaçakçılık türü, hedeflenen ülkelerin gelişmiş insan gücüne ve ekonomi kaynaklarına yönelmektedir. Dünyadaki terör örgütlerinin başka ülkelerdeki terör örgütleri ile bağlantılı olarak çalıştıkları, ortak eylemlerde buldukları , birlikte kaçakçılık faaliyetlerine girdikleri, terör örgütlerinin ihtiyaç duydukları silahları temin amacıyla gerekli mali kaynağı uyuşturucu madde kaçakçılığından elde ettikleri bir gerçektir.²⁵⁸

Tüm dünyada, özellikle ABD ‘de ve Batı Avrupa ülkelerinde 1960’lardan bu yana esrar, eroin, kokain gibi maddelerin suiistimali hızlı bir artış göstermektedir. Öte yandan sanayileşmiş ülkelerde son yıllarda bulunan çok sayıda yeni ilaçlar arasında uyuşturucu maddeler ihtiva edenlerin miktarları artmakta, bunları kullanma alışkanlığı salgın bir hastalık gibi bütün dünyaya yayılmakta, birçok hayatı söndürmekte ve binlerce suçun işlenmesine neden olmaktadır. Uzun yıllardan beri yer altı teşkilatlarınca sinsi bir şekilde organize edilen, planlanan ve pazarlaması yapılan uyuşturucu maddeler, terör ve silah kaçakçılığının ön plana çıkması ile son yıllarda yeni boyutlar kazanmıştır.

Uyuşturucu madde ve silah kaçakçılığı yapanlar herhangi bir ideolojik amaç gütmeseler bile, mevcut mallarının piyasaya sürülmesinde terör grupları ile ilişki kurmaları, menfaatleri açısından kaçınılmaz bir husus olarak değerlendirilmektedir.

Bu durum, ticari ve ideolojik amaçlarla yapılan ve bunun karşılığında, yapanlara büyük gelir temin eden silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığının failleri ile yasa dışı örgütler arasında yakın bir işbirliğinin doğmasına neden olmaktadır.

Günümüzde terör örgüt ve kuruluşlarının organize olmaları ve ihtiyaç duydukları silahları temin edebilmeleri, büyük ve devamlı bir mali kaynağı gerektirmektedir. Bugün

²⁵⁷ <http://www.caginpolsi.com.tr/1/19.htm>. E.T.0102.2005.

²⁵⁸ www.yesil.org. E.T. 06.10.2004.

uyuşturucu madde ticareti kadar büyük mali kaynak temin eden başka bir kaçakçılık konusu düşünülemez. Uyuşturucu maddelerin üretim bölgelerinden kullanma alanına yaklaştıkça ve ticaret yolu uzadıkça değerleri astronomik ölçüde artmaktadır. Buna bir örnek olarak; 1 Kg . eroinin İran'daki fiyatı 2200 dolar, 1 Kg . eroinin Almanya'daki fiyatı 13.500 dolar, 1 Kg . eroinin ABD'deki fiyatı 158.500 dolar, olduğu gösterilebilir.²⁵⁹

Geliri yüksek, nakliyesi kolay, alıcısı bol, tedavüldeki değerli para karşılığı takası mümkün, üretimi çok ve denetimsiz, pazarlama ağı kolay kurulabilen bir mal olan uyuşturucu önemli bir gelir kaynağıdır. Bir önceki ticaretin riski bir sonraki ticaret ile yok edilebilir.²⁶⁰

Eski TCK'nın 403-409 uncu maddelerinde düzenlenmiş olan uyuşturucu madde suçları, yeni TCK'nın 188-192 nci maddelerinde yer almıştır. Bu suçun işlenmesini özendirilen veya bu nitelikte yayın yapan kişinin cezalandırılması; örgütsel faaliyet çerçevesinde veya sağlık mesleği mensupları tarafından işlenmesi halinde ise cezanın artırılması öngörülmüştür.

Ülkemizde silah ve mühimmat kaçakçılığı ile ilgili yasal mevzuat 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanununun 12. maddesinde düzenlenmiştir. Kanunda kaçakçılık suçunun münferit, toplu veya teşekkül halinde işlenmesi durumunda müeyyidelerin ağırlaştırılarak uygulanacağı ifade edilmektedir.²⁶¹

1.4.7. Karapara Aklama

'Organize Suç', finansal sektörle çok yakından bağlantılıdır. 'Organize suç' ile finansal sektör arasındaki bağlantının temelinde, 'kara para' aklama amacı yatmaktadır. Kara para aklama uygulaması, 'organize suçun, özellikle de 'ulus ötesi (transnational) 'organize suçun temelidir ve diğer suç türlerinin de tamamlayıcısıdır. Adeta kara para aklama olanağı olmadan 'organize suç' olanağı da olamayacaktır. Bu yönüyle Birleşmiş Milletler tarafından istikrar ve güvenlik üzerindeki en önemli tehdit olarak görülmektedir ve suç önleme çalışmalarında ilk hedefdir.

²⁵⁹ Somer, Tarık, "Ermeni Terörü ve Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı", Uluslar Arası Terörizm Sempozyumu, Düzenleyen, Ankara Üniversitesi, , Ankara, 1984, s. 19-21

²⁶⁰ EGM, Uyuşturucu olayları genel değerlendirmesi, Narkotik Şube Müdürlüğü, Ankara, EGM Yayını, 1995, s. 115.

²⁶¹ EGM, KOM Dairesi Başkanlığı 2005 Yıllık Raporu, s.84.

Kara para aklamacılığı, suçluların, finanssal sistem aracılığıyla, yasa dışı kazançları kaynağını belirtmeden taşımalarını sağlamaktadır. Bir diğer ifade ile yasa dışı yollarla, örneğin uyuşturucu ticareti ile elde edilen kazançları realize etmektedir. Bu da söz konusu yasa dışı aktivitelerin daha da yaygınlaşmasına yol açmaktadır. UN Chronicle (1992)' göre, kara para aklama sürecinde, sırasıyla yatırma, parçalama (layering) ve bütünleştirme biçiminde üç aşama söz konusudur.

'Organize suçun eline geçen para çeşitli yönere akmaktadır Bir kısmı gelecekte kullanılmak üzere likit tutulmakta; bir kısmı ekonomik, politik ve kriminal amaçlarla kullanılmaktadır: Bir kısmı portföylere, gayrimenkullere ve işleme akmakta; bir kısmı da çeşitli politik katkılarda kullanılmaktadır. Çünkü bu büyüklükte bir paranın patronlara, koruyuculara ve desteğe gereksinimi vardır. Ancak uzmanların açıklamalarına göre bu para bütünüyle apolitiktir değerlere önem vermez, sadece etkiye ve nüfuza bakar. Bu da paranın yöneldiği ülkelerdeki ekonomik ve politik yapıyı, hatta sosyal yapıyı derinden etkilemektedir.²⁶²

Terör örgütleri tipik olarak kar amaçlı kurulmuş örgütler değildir. Daha çok siyasi, ideolojik ve dini amaçla yayılım faaliyetlerini sürdüren ve gerekirse bunun için şiddet, korkutma ve yıldırma yöntemlerine başvuran örgütlerdir, Daha öncede ifade edildiği gibi, teröristlerle organize suç u birbirinden ayırt etmek zorlaşmaktadır. Çünkü pek çok olayda teröristler kar merkezli gruplar gibi hareket ettikleri gözlemlenmektedir. Terör örgütleri ellerinde bulunan kara paranın aklanmasında uyuşturucu kaçakçılarının yöntemleri ve yeteneklerinden azami derecede istifade etmektedirler.²⁶³

Sadece uyuşturucu ticaretinden kaynaklanan cirolar bile neredeyse dünyanın en zengin ülkelerinin kamusal mallarının değerleri kadardır. Bu muazzam mal varlığı yeraltında bulunan bir zombiler uygarlığına ait değildir. Bizim gezegenimizde dolaşmaktadır ve finans sistemiyle bütünleşmiştir. Muazzam uyuşturucu fonları sistem içinde saygınlık arayışı temelinde bırakın tehdit yaratmayı gündelik bir olguya dönüşmüştür. Bu birikmiş zenginlik, geleneksel orta tasarruflarla birlikte aynı yolları

---

²⁶² Güvel, E. Alper, a.g.e., s.18-19.

²⁶³ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlar 2005 Raporu**, Ankara, 2005, s.174

izleyerek, işlem görüyor, nemalanıyor. Akpara karapara ayrımı iki yüzlü bir sayıklamaya dönüyor.²⁶⁴

Ulusal mevzuata baktığımızda, 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanunla düzenlenen ‘ Karapara Aklama Suçu’ yeni TCK’nın 282 nci maddesinde ‘Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu’ adıyla düzenlenmiştir. Buna göre; aklama suçunun konusunu, alt sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan kaynaklanan malvarlığı değerleri oluşturmaktadır.²⁶⁵

---

²⁶⁴ Parlar, Suat, **Kirli İşler İmparatorluğu, Uyuşturucu, Mafya**, Devlet, Bibliotek Yayınları, İstanbul, 1998, s.9-10

²⁶⁵ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 2005 Raporu**, Ankara, 2006, s.180

BÖLÜM 3

PKK TERÖR ÖRGÜTÜ VE ORGANİZE SUÇ FAALİYETLERİ

1.PKK TERÖR ÖRGÜTÜ

1.1.Tarihi Gelişim

Koca bir imparatorluğun hızla parçalandığı ve yeni devletlerin ortaya çıktığı bu dönemde; İngiltere'nin tekelinde ortaya çıkan Kürtçü unsurlar, Kahire'de ilk Kürtçü gazete olarak kabul edilen 'Kürdistan'ı yayınlamaya başlamışlardır. 1908'de II. Meşrutiyetin ilanı ile ortaya çıkan hürriyet ve serbestlik ortamı sonucunda da ilk Kürtçü cemiyetler kurulmuştur. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra özellikle İngiltere, Türkiye'yi işgal ve istila ederek suni devletler kurmaya çalışmış, bunun temel dayanağını da Sevr Antlaşması'yla oluşturmuştur. Ancak Mustafa Kemal'in önderliğinde verilen Kurtuluş Savaşı ve bunun sonucunda imzalanan Lozan Barış Antlaşması, Sevr'e en büyük darbeyi vurarak ortadan kaldırmıştır.

Ancak yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti, geçmişte olduğu dış destekli birçok Kürtçü isyanla karşı karşıya kalmıştır. Şeyh Sait İsyanı ve Dersim İsyanı bunlardan en önemlilerini oluşturmaktadır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra girilen 'soğuk savaş' döneminde ise; hızlı bir şekilde yayılan Marksist İdeoloji Kürtçüleri de etkilemiş ve ortaya yeni Kürtçü bölücü örgütler çıkmıştır. Bunlardan en önemlisini PKK/KADEK Terör Örgütü oluşturmaktadır.²⁶⁶

PKK, diğer ayrılıkçı şiddet hareketlerinde ve onlara verilen toplumsal desteklerde olduğu gibi yoksulluk, toplumsal, siyasal, kültürel çıkmazlar nedeniyle insan kaynağını canlı tutmakta bir zorlukla bir zorlukla karşılaşmamıştır. Var olan toplumsal, ekonomik, siyasal yapıdan memnun olmayan bu kısım alt-orta sınıfa mensup Kürt aydınları da birçok etnik örgütlenmede de görüldüğü gibi PKK'da öncü rolleri üstlenmişlerdir²⁶⁷.

Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerinin geri kalmışlığı, Türkiye İşçi Partisi'nin (TİP) 1965'de Büyük Millet Meclisi'nde temsil edilmeye başlamasıyla birlikte bu parti

---

²⁶⁶ Uzun, Adem, **PKK'dan KADEK'e BİR TERÖR ÖRGÜTÜNÜN ANATOMİSİ**, Ocak Yayınları, Ankara, 2003, s. 252.

²⁶⁷ Gürses, Emin, **Ayrılıkçı Terörün Anatomisi**, IRA-ETA-PKK, Bağlam, Ankara, 2001, s.19.

içinde yer alan Doğu kanadı (Sol eğilimli) tarafından gündeme getirilmiştir.²⁶⁸ Sol'daki Kürt aydınları önceleri Türkiye sosyalist hareketi içerisinde kendilerine müttefik arayacak, daha sonra ise kendi bağımsız örgütlenmelerine gideceklerdi.

Türkiye İşçi Partisi'nin 1970 yılındaki 4. büyük kongresinde de Kürt sorunu tartışılır. Bu kongrede Türkiye'nin doğusunda yaşayan Kürtlere zaman zaman baskı uygulandığı, bu bölgenin bilinçli olarak geri bırakıldığı vurgulanmış ve Kürt halkının haklarını kullanmada TİP'in desteğinin sağlanacağı ilan edilmiştir. Fakat bu gelişmeler 12 Mart 1971 darbesiyle bir süre erteleniyor ve TİP 21 Temmuz 1971 Anayasa Mahkemesince kapatılıyor.

Birçok hareketin örgütlenme yapısında olduğu gibi, PKK hareketi de çoğunlukla üniversite öğrencileri arasındaki²⁶⁹ bir örgütlenmenin sonucudur.

1974 yılında Ankara Yüksek Öğrenim Derneği (AYÖD) isimli gençlik organizasyonu içerisinde faaliyet gösteren Abdullah ÖCALAN, Kesire YILDIRIM (ÖCALAN), Haki KARAER, Cemil BAYIK, Kemal PİR isimli şahıslar Ankara'nın Tuzlu çayır semtinde yaptıkları bir toplantıyla PKK'nın ilk temelini atmışlardır.²⁷⁰

Önceleri, Türkiye solu içerisinde varlıklarını sürdüren bu grup 1970'li yıllarının ilk yarısından itibaren Güney Doğu'nun (dolayısıyla çoğunlukla Kürtlerin) geri kalmışlık, yoksulluk sorununa öncelik veren bir tutum içine girmiş ve Türkiye solu'ndan ayrı olarak örgütlenme yolunu seçmiştir. 5 kişi, Ankara'daki toplantılarında Güneydoğu Anadolu bölgesinde mücadele kararı alırlar. Doğu ve güneydoğu illerinde siyasi faaliyetlere başlanır. 1977'de Mimarlar ve Mühendisler Odası himayesinde yapılan bir toplantıdan sonra bu faaliyetler artırılır. Öcalan da bu faaliyetlere bizzat katılır.

PKK/KONGRA GEL, örgüt elebaşı Abdullah ÖCALAN ve bir grup arkadaşı tarafından 1978 yılında kurulmuştur. 27 Kasım 1978 tarihinde gerçekleştirilen 1. Kuruluş Kongresi, ideolojik oluşum döneminin ardında profesyonel bir örgüt kurma, bu örgütün amacını, stratejisini ve faaliyet metotlarını uygulamaya çalışma olarak gerçekleştirilmiştir²⁷¹.

²⁶⁸ TİP 13 Şubat 1962' de bir grup sendikacı tarafından kurulmuştur. 1965 seçimlerinde %3 oy alarak mecliste 15 milletvekilliği kazanmıştı.

²⁶⁹ Özellikle Ankara Yüksek Öğrenim Derneği, AYÖD.

²⁷⁰ Gerçek, H. Hüseyin, **Bölücü Terör Örgütleri**, Terörle Mücadele Hizmetleri Kurs Notları, Ankara, Terörle Mücadele Harekat Daire Başkanlığı, 2000, s. 4.

²⁷¹ Bila, Fikret, **Satranç Tahtasındaki Yeni Hamleler**, HANGİ PKK, Ümit yayıncılık, Ankara, 2004.

Grubun başını çeken Abdullah ÖCALAN'ın adından dolayı APOCULAR ve ULUSAL KURTULUŞÇULAR ORDUSU (UKO) adlarıyla devam eden örgütlenme çalışmaları sonunda 27-28 Kasım 1978 tarihinde Diyarbakır ili Lice ilçesi Fis (Ziyaret) köyünde yapılan ve Abdullah ÖCALAN'ın başkanlık ettiği toplantıda PKK (Partiya Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi) adıyla örgütün kuruluşu gerçekleştirilmiştir.²⁷²

1980 askeri yönetimiyle birlikte özellikle 'Türkiye solu'nun üzerindeki baskıların artması sol örgütlenmelerde önemli ölçüde bir dağılmaya yol açarken Türkiye'de bulunan bir çok sol örgüt liderleri gibi PKK önderleri de (Öcalan, 1979 Yazında Suriye'ye gitti) Suriye'ye ve diğer Avrupa ülkelerine kaçtılar. PKK'nın ilk kongresi 15-26 Temmuz 1981'de toplandı (Suriye-Lübnan Sınırında). Bu toplantıda askeri ve siyasi eğitim projeleri görüşüldü. Bu arada 1980 askeri darbesi sonucu yapılan tutuklamalarla dolan Diyarbakır cezaevi PKK'nın kadro genişletme çalışmalarına zemin hazırladı ve yeni kadroların eğitimi çalışmalarında önemli bir rol oynadı. PKK merkez komitesi üyesi Kemal Pir'in, 'Özgürlük mücadelesinin kalbi Diyarbakır'da, Diyarbakır'ın kalbi de zindanda atmaktadır' ifadesi PKK'luların yoğun olarak buldukları cezaevlerinin birer eğitim merkezi haline getirilmiş olduğunu göstermektedir.²⁷³

Kuruluş ve örgütlenme faaliyetlerini bir müddet gizlilik koşullarında sürdüren örgüt mensupları, elebaşı Abdullah ÖCALAN'IN yurt dışına çıkması ve kendi canını garantiye alması akabinde. 30 Temmuz 1979 tarihinde dönemin Adalet' Partisi Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Celal Bucak'a yönelik gerçekleştirmiş oldukları ve toplumda büyük infial uyandıran bir saldırı ile isimlerini kamuoyuna duyurmuşlardır.²⁷⁴

20-25 Ağustos 1982'deki İkinci Kongre'de ise, hazırlıkların tamamlandığı ve yurt dışından dönüp içerdeki faaliyetlere başlama zamanının geldiğine karar verildi. Bu arada PKK'nın kurucularından M. Doğan'ın Mart 1982'de, M.H. Durmuş ve K. Pir'in (Pir. Kürt kökenli olmayanlardandı) ise Eylül 1982'de ölüm haberleri geldi. PKK'nın önemli askeri komutanlarından Mahsun Korkmaz ise Mart 1986'da öldü. PKK'da uzun yıllar üst kademe görevlerde bulunan Selim Çürükkaya'ya göre ise Korkmaz, 3. Kongreye beş gün kala Öcalan'ı eleştirdiği için ortadan kaldırılmıştı.

İkinci Kongrede eyleme geçmek için tüm hazırlıkların tamamlanmış olduğu tespiti yapılmıştı. PKK yönetimince başlangıç olarak silahlı propaganda ünitelerinin oluşturulması. Ve bölgedeki yerel nüfusla ilişkiye geçilerek silahlı mücadelenin

²⁷² Gerçek, H. Hüseyin, a.g.e., s.6.

²⁷³ Gürses, Emin, a.g.e., s.85.

²⁷⁴ Bila, Fikret, **Satranç Tahtasındaki Yeni Hamleler, HANGİ PKK**, Ümit yayıncılık, Ankara, 2004.

başlatılması kararlaştırıldı. 1984 Haziran'ında Silahlı Propaganda Birliği oluşturuldu. Bu birim Kürdistan Kurtuluş Birliği (HRK) adlı bu kuruma bağlandı. Hazırlıklar tamamlandıktan sonra 15 Ağustos 1984'de bir grup PKK'lı Eruh ve Şemdinli saldırıları ile, Öcalan'ın en önemli araç olarak gördüğü silahlı mücadeleyi başlattı.²⁷⁵

PKK, özellikle Körfez Savaşı sonrasında Irak'ın, Kuzey Irak'taki ağır silah ve mevzilerini kendilerine terk etmesiyle gücünü artırmış ve küçük gruplar yerine artık 200-300 kişilik büyük gruplarla saldırıya başlamıştır. 1991 ve 1992 yıllarında ise; bölgedeki illerin bazılarında önce kitlesel eylemler daha sonra da ayaklanmalar çıkarmayı hedeflemiş, bu başarısız olunca da daimi bir üs elde etmeyi (18-19 Ağustos Şırnak baskını) denemiş, fakat bunu da başaramamıştır. 1993'te TSK, bir konsept değişikliği ile bölgedeki mücadeleye Düşük Yoğunluklu Çatışma ismini vermiş, yeni geliştirilen strateji ile, hem PKK'nın silahlı gücüne hem de destekçilerine üst üste ağır darbeler vurularak, 1994'ten sonra inisiyatif güvenlik güçlerine geçmiştir. Polis Özel Harekat Timlerinin etkisiyle 1994 sonrasında PKK terörü kontrol edilebilir bir düzeye çekilmiştir. Ağır darbeler alan örgüt yine başlangıçta olduğu gibi küçük gruplarla (5-10, 7-15) risksiz baskın eylemlerine girişerek PKK yine faaliyette dedirtecek eylemlere yönelerek varlık göstermeye çalışmış ve örgüt kısır bir döngü içerisine girmiştir. Bu durumdan kurtulmak isteyen örgüt, hem intihar saldırılarına ağırlık vererek hem de TİKKO ve DHKP-C gibi taşeron örgütler vasıtasıyla terörü Türkiye'nin batısına ve büyük metropollere yaymayı düşünmüş fakat bu planlarda istenilen seviyede gerçekleşmemiştir.²⁷⁶

1.2. Amacı, İdeolojisi, Stratejisi

1.2.1. Amacı

PKK Terör örgütünün amacı kuruluş manifestosunda Marksist-Leninist ilkeler doğrultusunda 'Bağımsız Birleşik Kürdistan' kurmak olarak belirlenmiştir. Örgüt bu amacına, propaganda yoluyla halkı bilinçlendirerek, silahlı eylemlerle güvenlik güçlerini ve ekonomik hedeflere yönelik sabotajlarla devlet otoritesini zaafa uğratarak ulaşacağını kabul etmişti.²⁷⁷

Asıl amacı bu olmakla birlikte Türkiye'nin ezeli düşmanları olan dış devletlerin de desteğiyle ülkemizin gelişmesini engellemeye yönelik ekonomik amacı da bulunmaktadır.

²⁷⁵ Gürses, Emin, **a.g.e.**, s.85.

²⁷⁶ Uzun, Adem, **a.g.e.**, s.253.

²⁷⁷ Ankara C Bassavcılığınca. **Abdullah ÖCALAN Hakkında Hazırlanan İddianame'**. (<http://www.belgenet.com/dava03.html>, Erişim Tarihi: 03.10.2005).

Bu amacını gerçekleştirmek için silahlı mücadeleyi esas almıştır. Bu mücadele için de Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri başta olmak üzere silahsız ve masum bölge halkına karşı katliamlara giriştiği gibi, ekonomiyi zarara uğratmak, istismar noktası olarak gördükleri geri kalmışlığı kıracak yatırım ve hizmetleri engellemek için araç gereç, kuruluş ve tesislere sabotaj türü saldırılarda bulunmakta, turizm sektörünü baltalamak için de turistik tesis ve kuruluşlar ile turistlere saldırmakta, ülkeye turist gelmesini engellemek için yurtdışında propaganda faaliyetlerinde bulunmaktadır.

PKK terör örgütü faaliyetlerini ülke üzerinde belirlediği sözde eyalet bölgelerine göre yürütmektedir. Amed, Botan, Behdınan, Garzan, Erzurum, Gap, Serhat, Mardin, Güneybatı, Dersim, Çukurova adlarında eyaletlerle birlikte Marmara, Ege ve Orta Anadolu Bölgelerimizde eyalet altyapısını hazırlamak amacıyla Metropol Bölgeleri oluşturulmuştur.²⁷⁸

1.2.2.Stratejisi

PKK terör örgütü amacına ulaşmak için halk savaşının gerektirdiği Stratejik Savunma, Stratejik Denge, Stratejik Saldırı şeklinde bir yol izlemeyi benimsemiştir.²⁷⁹

Silahlı mücadelenin yapılacağı bölgenin özeliği ise köylülüğün- yoğun olduğu, devletin egemenliğinin tüm coğrafyaya nüfuz edemediği bir sosyal yapıya sahip olmasıdır. Devlet, ancak büyük yerleşim merkezlerinde etkilidir. Silahlı- mücadele devlet örgütlenmesinin zayıf olduğu böyle bir bölgede başlatılacaktır. Böylece bilgi akışının az olacağı bir coğrafya ile zayıf kamu örgütlenmesinin olduğu alanlardan başlatılacak faaliyetler, zamanla tüm kırsal alana yayılacaktır. Kamu örgütlenmesinin zayıf olduğu bu bölgelerde halk, şiddetin etkisine açıktır. Yapılacak olan ise yoğun şiddet kullanarak halkın devletle olan bağlarını kesmeleri sağlanacak, ardından da siyasal ve askeri olarak örgüt tarafından yeniden örgütlenilecektir. Kırsal bir kez ele geçirildikten sonra da devlet sadece büyük yerleşim alanlarına hapsedilecek, halkla bağları koparıldığından da bilgi akışı kesilecektir. Elde tuttuğu yerleşim merkezlerinin çevreyle irtibatını sağlamak için de, tüm gücünü ana ulaşım yollarının emniyetine ayıracak ve kırsal alanları terk edecektir. Boşaltılan bu alanlarda egemenlik partiye kalacak, böylece örgüt gittikçe güçlenirken kamu gücü gittikçe zayıflayacak ve Partinin kontrolüne giren kırsal alanlara dayanarak silahlı güç büyütülecektir. Tüm kırsal alanlar parti tarafından ele geçirildiğinde, artık

²⁷⁸ Gerçek, H. Hüseyin, a.g.e., s.8.

²⁷⁹ Usta, Orhan, **Güneydoğuda Terör Görünümü ve Devlet Siyaseti**, Siirt, 2003, s.37-38.

şehirler kuşatılacağı için eylemlerin niteliği de değişecekti. Yerleşim merkezlerinde de kısmi halk ayaklanmaları başlatılarak, gittikçe artan tempoda büyütülecekti. Bu kısmi ayaklanma zamanla büyük çapta isyanlara dönüşecekti²⁸⁰.

a.Stratejik Savunma

Bu dönem güvenlik güçlerinin örgütsel ve askeri yönden daha güçlü olduğu ve saldırıya geçtiği, mücadeleciler güçlerin ise stratejik olarak savunmada, taktik olarak saldırıda bulunduğu aşamadır. Bu dönemde siyasi güçlerin gelişmesine ağırlık verilerek aynı zamanda askeri güçler oluşturularak güvenlik güçlerini yıpratmaya yönelik eylemlere girişilir. Dönemin sonlarına doğru siyasi temeldeki güçlülüğü askeri güçlülüğe dönüştürülerek devlet güçleri ile denge konumuna ulaşılmak amaçlanır.

b.Stratejik Denge

-Stratejik savunma döneminde yürütülen yaygın eylemler kitleler siyasi mücadeleye çekildiğinden, mücadelenin daha üst boyutlarda genişlemesi için imkanlar yaratılır.

-Askeri mücadelenin yanında genel grev, boykot, işgal ve çeşitli düzeylerde ayaklanma ile gelişkin siyasi mücadele yöntemleri gündeme gelecektir.

-Silahlı birliklerin yanında tabur, alay, tugay gibi hareketli birliklerde yaratılacak ve hareketli savaş biçimleri beraber yürütülecektir.

-Uzayıp giden savaş içinde acımasız davranan düşmana karşı kitlelerde oluşan nefret ve kin halkı ayaklanmaya yöneltecektir.

-Bu ayaklanmayla elde edilen kurtarılmış bölgeler genişletilecektir.

-Yapılan eylemlerle iç ve dış kamuoyuna duyurulan mücadele ilk başta Sosyalist ülkeler olmak üzere tüm işçi devrimci güçler ulusal kurtuluş mücadelesine yapmış olduğu eylemleri ve siyasi desteği arttırdılar.

-Stratejik denge döneminin uzunluğu ve kısalığı bölge ve dünyadaki gelişmelere bağlı olacaktır.

c.Stratejik Saldırı

-Bu dönem Devlet güçleri ile denge durumuna geldikten sonra kırların ele geçirildiği, kır ile şehirlerde başlatılan genel saldırı ile düşman güçlerinin tümünden imha edilmeye çalışıldığı dönemdir.

-Ayaklanma ve saldırılarla devlet güçleri dağlardan ovalara kovulur, ovada devlet güçlerine büyük darbeler indirilir, yer yer şehirde genel grev, genel boykot vs. eylemler

²⁸⁰ Özcan, N. Ali, **PKK (Kürdistan İşçi Partisi), Tarihi, İdeolojisi ve Yöntemi**, ASAM, Ankara, 2001, s.75.

geliştirilir. Bazı küçük kasabalar işgal edilir, ovalarda sıkışan düşman şehirlere çekilerek tümünden hareketsizleşir, savunmaya çekilir.

-Savaşabilecek tüm güçler silah altına alınır, genel bir saldırı hazırlığı yapılır.

-Bu dönemde de şehir merkezlerinde başlatılacak tüm planlar yapılır, kısa bir sürede kırlardan şehirlere saldırılır, aynı anda şehir merkezinde ayaklanmalar geliştirilir, böylece düşman güçleri içten ve dıştan kuşatma altına alınıp, imha edilmeye çalışılır.²⁸¹

1.2.3. Yapısı

Uzun süreli halk savaşını gerçekleştirecek örgütlenme, hedefe üçlü organizasyonla varacaktır. Bunlar birbirine bağlı fakat farklı alanları kapsar. Disiplinli bir parti, onun hükmettiği silahlı güç ordu ve onu besleyen ama onun tarafından amaçlar doğrultusunda şekillendirilen cephe teşkilatı²⁸².

Ordu; ARGK (Arteşe Rızgariya Gele Kürdistan - Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu)

PKK, 15 Ağustos 1984'te gerçekleştirdiği Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla HRK (Hezen Rızgariye Kürdistan – Kürdistan Kurtuluş Birliği) isimli askeri aparatının kuruluşunu ilan etmiş, bilahare 26-30 Ekim 1986 tarihleri arasında yapılan 3. kongrede askeri aparatının ismini ARGK (Arteşe Rızgariye Gele Kürdistan - Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu) olarak değiştirmiştir.

Cephe; ERNK (Eniya Rızgariya Netewa Kürdistan – Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi)

21 Mart 1985 tarihinde çeşitli toplum kesimlerinde cephe örgütlenmesini gerçekleştirmek üzere ERNK kurulmuş, örgütün Avrupa ülkelerindeki faaliyetleri de ERNK ve alt birimleri vasıtasıyla yürütülmeye başlanmıştır. Cephe örgütlenmesinin Avrupa kolu 23-30 Temmuz 1989 tarihleri arasında Almanya'da 1. Kongresini gerçekleştirmiştir. Süreç içerisinde ERNK'ya bağlı olarak birçok cephe örgütü oluşturulmuştur. Toplumun çeşitli kesimlerinde ERNK'ye bağlı olarak gençlik, işçi, aydın, din adamları, kadın, öğrenci, sanatçı ve öğretmenler arasında örgütlenilen cephe birimleri vasıtasıyla sürdürülmektedir. Şehir faaliyetlerini yürütmek üzere örgütlenen Şehir komitelerine bağlı mahalle ve semtlerde alt komiteler oluşturulmakta, her komiteye bağlı

²⁸¹ Usta, Orhan, a.g.e., s.37-38

²⁸² Özcan, N. Ali, a.g.e., s.71-73.

mali birimler de bulunmaktadır. Köylerde oluşturulan Köy Komiteleri, cepheye bağlı ve Köy Savunma Birlikleri de **ARGK**'ye bağlı faaliyet yürütmektedir.²⁸³

Kuruluş döneminde parti hiyerarşik yapılanmada aşağıdan yukarıya, Hücre, Köy Komitesi. Yerel Komite, Bölge Komitesi, Merkez Komitesi ve Polit Büro, olarak örgütlendi. Örgütlenmedeki görev dağılımının amacı kuruluş döneminde propaganda, taraftar kazanma ve maddi destek sağlamayı hedef almıştı. Her üst komite, altını denetlemekten ve kontrolden sorumlu olarak sistem kurulmaya çalışıldı. Merkez komitesi, 4 kişilik polit büroyu seçmekle görevli olup, ayrıca, genel olarak tüm sorumluluk ta merkez komiteye aitti. Merkez komitenin önündeki en önemli görev ise silahlı direnme kuvvetlerinin kuruluşunu. yetki ve görevlerini saptamaktı. Böylece 'parti ordu'nun ilk nüvelerini oluşturacaktı. Merkez komite genel sekreteri seçecekti. Üst yönetimi oluşturan polit büro denetleme yetkisine de sahipti. Demokratik merkezîyetçilik, sıkı bir merkezîleşmenin ve parti yönetiminin tartışılmaz otoritesinin göstergesiydi.²⁸⁴

PKK'nın üst düzey karar organı Kongre olmasına karşın, kararların alınması ve hayata geçirilmesinde Abdullah ÖCALAN'ın örgüt içerisinde büyük bir ağırlığı vardır. Bütün önemli kararlar Abdullah ÖCALAN tarafından alınmaktadır. Ülke içerisinde yürütülen faaliyetler (Parti - Cephe - Ordu) eyalet sekreteri konumundaki örgüt mensuplarına bağlı sürdürülmekte, yine bunlara bağlı olarak tesbit edilen Bölge Sorumluları bulunmaktadır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde örgüt tarafından oluşturulan eyalet yapılanmaları bölgelere ayrılmış olup, her bölgenin Eyalet Sekreterine bağlı olarak çalışan Bölge Sorumluları mevcuttur.²⁸⁵

Örgütün en son olarak ulaştığı noktada oluşturduğu KONGRA-GEL, bir temsil koordinasyon gücü erki olarak öngörülmüştür. İşleyiş açısından Genel Kurul, Genel Başkanlık, Yürütme Konseyi gibi yapılardan oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra yürütme yetkisi olmayan iki kurul daha oluşturulmuştur. Bunlarda Disiplin Kurulu Genel Kurul tarafından oluşturulmuştur. Danışma Kurulu ise Yürütme Konseyi tarafından meydana getirilmiştir.

Ancak, bir kademe altta çeşitli komiteler atanmıştır. Her komiteye birer işlevsel saha tahsis edilmiş ve komiteler söz konusu sahalarda genel perspektif vermeye yetkili kılınmıştır.

Bu komiteler Siyasal Komite (iç ve dış). Sosyal Komite, Ekonomi Komitesi, Bilim-Kültür

²⁸³ Gerçek, H. Hüseyin, **a.g.e.**, s.8.

²⁸⁴ ÖZCAN, N. Ali, **a.g.e.**, s.71-73.

²⁸⁵ Gerçek, H. Hüseyin, **a.g.e.**, s.9.

ve Sanat Komitesi. Basın-Yayın Komitesi, Kadın Komitesi, Gençlik Komitesi. Ekonomi ve yerel Yönetimler Komitesi, Adalet ve İnsan Hakları Komitesi ve Savunma komitesi şeklinde oluşturulmuştur.²⁸⁶

1.3. PKK'nın Organize Suç Faaliyetleri

Türkiye'deki Terör Örgütlerinin organize suç faaliyetleri özellikle örgütlerin finansmanı noktasında kendisini göstermektedir. Silah kaçakçılığı, uyuşturucu ticareti, haraç alma, çek senet tahsilatı ve insan kaçakçılığı gibi organize işlerden büyük paralar kazanan örgüt mensupları, PKK'dan bağımsız ya da PKK adına hareket ederek oluşturdukları gruplarıyla rant sağlıyor. PKK'nın dağdaki sorumluları da tıpkı şehirlerdeki gibi bu işlerden elde edilen paralarla lüks içinde yaşıyor.²⁸⁷

Terör Örgütü PKK/KONGRA-GEL sözde 7. Olağanüstü Kongre sonrasında gerçekleştirmeyi planladığı faaliyetlere ilişkin olarak hazırladığı 'Dönemsel Faaliyetler Planı'nda sözde Kürt Sermayesinin aynı çatı altında toplanması amacıyla, ticari kuruluşların oluşturulması hususu da yer almıştır. 2000 yılı sonlarında, örgütün, Avrupa'da bu yönlü girişimlerini artırarak devam ettiği gözlemlenmiştir.

Yurtdışında faaliyette bulunan PKK/KONGRA-GEL terör örgütü sempatanlarından aidat ve bağış adı altında bugüne kadar topladıkları paraların miktarı tam olarak bilinmemektedir. Örgüt, Kürt Ekonomisi kongresi (19-21 Ocak 2001) sonucunda, sözde Kürt sermayesini bir çatı altında toplama amacıyla, Almanya merkezli olarak faaliyet gösterecek 'Uluslararası Kürt İşverenler Birliği' (Yetikiya Karsazen Kurda Natnetewi) KARSAZ adı altında bir organizasyon oluşturmuştur. Bu organizasyonun amacı, Avrupa'da yaşayan Kürt Kökenli işadamlarını bir araya toplayarak örgüt paralelinde faaliyet sürdürmelerini ve örgüte para yardımı yapmalarını sağlayıp, örgütü finanse etmektir.²⁸⁸

Örgüt kaynaklarına ve bildirilerine yansıyan bilgilere göre PKK'lılar, Türkiye'de özellikle sahil kesiminde ve kısmen Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, Kıbrıs ve Avrupa ülkelerinde mafyalaşmış vaziyette. Kandil'de bulunan terörist Murat Karayılan zaman zaman yaptığı açıklamalarda Yandaş devlet yardımları gibi v.b. konuları organize suç faaliyetleri dışındadır., örgüt üyelerinin mafyalaştığını, uyuşturucu, kadın ticareti, insan kaçakçılığı gibi alanlardan elde ettikleri paralarla kendilerine lüks hayatlar sağladıklarını

²⁸⁶ Bila, Fikret, a.g.e., 2004.

²⁸⁷ <http://www.radyoilkhaber.com/test/ks.asp?prg=read&yzrno=96&id=3>. E.T.02.12.2005.

²⁸⁸ **PKK/KONGRA-GEL Terör Örgütünün Finans Kaynakları**, PKK/KONGRAGEL. İstanbul Valiliği Emniyet Müdürlüğü Hizmete Özel, Eğitim Serisi. 6, 2004.

itiraf ediyor. Karayılan, “Kıbrıs’tayız, Avrupa’dayız. Sahil şehirlerinde keyif çatıyoruz, hem de davamızı sürdürüyoruz” diyerek örgütün tamamen kendi çıkarları için çalışan bir mafya olduğunu açıkça ve fütursuzca gözler önüne seriyor.²⁸⁹ Terör örgütlerinin Organize suç faaliyetleri, gelir kaynakları ile yakından ilgili olmakla birlikte sadece yasal olmayan organize suç faaliyetlerine değinilecektir. Ticari faaliyetler, Kurban derilerini toplama, yandaş devlet yardımları gibi v.b. konuları organize suç faaliyetleri dışındadır.

Diğer suç örgütlerinden farklı olarak terör örgütlerinin finansmanı yasal kaynaklardan veya yasal ve yasa dışı kaynakların birleşiminden oluşabilir. Gerçekten de yasal kaynakların mevcudiyeti terör örgütleri ile geleneksel suç örgütleri arasındaki en önemli farktır.²⁹⁰

1.3.1. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı

29 Haziran - 03 Temmuz 1998 tarihleri arasında Beyrut’da yapılan Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Kontrol Programınca yapılan değerlendirme raporunda; Narko-Terör organizasyonlarının birbirleri ile ve diğer suç grupları ile çok açık ilişkileri olduğu vurgulanmış örnek olarak PKK terör örgütü gösterilmiştir.²⁹¹

PKK Terör örgütü ülke içindeki uyuşturucu organizasyonlarının faaliyetlerine, komisyon almak suretiyle katılmakta ve uyuşturucu maddelerin Avrupa ülkelerine sevk edilmesinde işbirliği yapmaktadır. Avrupa ülkesine yasal veya yasa dışı yollarla iş bulma vaadiyle veya iltica amaçlı olarak götürülenler ya da kendiliklerinden gidenler, polis güçlerine ihbar edilerek sınır dışı edilme tehdidiyle PKK terör örgütüne, bu ülkelerde sokak satıcıları olarak kullanılmışlardır. Örgüt elemanı olup Batı Avrupa ülkelerinde mülteci sıfatı ile yerleşmiş bulunan şahısların, bu işi yapmak üzere görevlendirildiği hususu çeşitli raporlarda belirtilmektedir.

PKK’nın uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı, verilen bilgiler ile uyuşturucu madde kaçakçılığından yakalanan şahısların ifadelerinden, yine uyuşturucu madde kaçakçılığına karışan şahısların terör örgütleri ile bağlantılı suç kayıtlarından, örgüt ve hücre evlerinde ele geçirilen uyuşturucu maddelerden, ayrıca yine bu evlerde yapılan aramalarda ele geçirilen dokümanlardaki uyuşturucu alış verişinin para kayıtlarından çıkartılmıştır. Hiçbir terör örgütü mensubu, bağlı bulunduğu örgütün kararlarına aykırı bir

²⁸⁹ <http://www.radyoilhaber.com/test/ks.asp?prg=read&yzrno=96&id=3.E.T.01.01.2006>

²⁹⁰ www.masak.gov.tr. 03.11.2004

²⁹¹ <http://www.cagipolisi.com.tr/1/19.htm.E.T.0102.2005>

şekilde uyuşturucu madde kaçakçılığı yapamayacağından dolayı, yukarıda sayılan işaretler, terör örgütünün uyuşturucu kaçakçılığında rol aldığıın ispatı için yeterlidir. Ülkemiz açısından uyuşturucu madde kaçakçılığını, finansmanında kullanan en önemli terör örgütü yine PKK 'dır.

ABD Uluslararası Suç Değerlendirmesi raporunda, terör örgütü PKK'nın, Batı Avrupa ve Güneydoğu Anadolu'da eroin kaçakçılığı yaparak terörist faaliyetlerini finanse ettiği, soğuk savaşın sona ermesinden bu yana yasal ülke yönetimlerine karşı mücadele eden terörist ve aşırılık yanlısı örgütlerin, geleneksel organize suç grupları ve uyuşturucu kaçakçılarıyla giderek daha fazla iç içe geçerken, faaliyetlerini klasik ve yeni suç alanlarında yoğunlaştırdığı ve terör örgütü PKK'nın, Güneydoğu Anadolu'da da Türkiye'ye giren eroinden önemli gelir sağladığından bahsedilmektedir.²⁹² Ayrıca, Türkiye'nin dört bir tarafı, dünyanın istikrarsızlık bölgeleriyle çevrilmiştir. Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanlarda süregelen istikrarsızlık, uyuşturucu kaçakçıları istismarına müsait bir ortam oluşturmaktadır.²⁹³

Türkiye geçmişte ve günümüzde terör örgütlerinin eylemlerine hedef olmuştur. Başarıyla yürütülen mücadeleler neticesinde, terör örgütlerinin uyuşturucu madde kaçakçılığının her safhasında (imalat/ taşıma/ aracılık/ satış/ sokak satıcılığı v.b)yer alarak finansal destek sağladıkları tespit edilmiştir.

Eroin üreten Asya ülkeleri ile tüketen Avrupa ülkeleri arasında köprü durumunda olan ülkemizin doğu ve güneydoğusunda faaliyet gösteren PKK terör örgütü, bu özellikten azami yarar sağlayarak, ülkemiz üzerinden Avrupa ülkelerine uyuşturucu kaçakçılığını organize etmektedir.²⁹⁴

PKK'nın elinde ayrıca uyuşturucu ticaretinde kullanabileceği büyük bir insan kaynağı mevcuttur. Türkiyeli bir çok uyuşturucu kaçakçısı, işlerini Avrupa piyasalarına ucuz mal süren PKK'ya kaptırdıklarından Şikayet etmektedirler.²⁹⁵

İnterpol ün Eylül 1992 de yayınladığı bir raporda, PKK'nın yaklaşık 178 paravan örgütüyle uyuşturucu kaçakçılığı yaptığından şüphelenildiği belirtilmektedir. İnterpol

²⁹² <http://www.yesil.org/teror/terornarko.htm>. E.T.01.12.2005

²⁹³ Türk Demokrasi Vakfı, a.g.e., s. 61.

²⁹⁴ Gunter, Michael, **Ermeni Terörizminin Çağdaş Görünümü**, Ankara Üniversitesi Dergisi, 1984, s.124.

²⁹⁵ Gürses, Emin, a.g.e., s.96.

narkotik yetkililerinden Iqpal Hussain Rizvi, 1994 de yaptığı bir açıklamada, PKK'nın eylemlerini sürdürmek için uyuşturucu trafiğinde etkin bir rol oynadığını belirtmiştir.²⁹⁶

PKK, Terör örgütü uyuşturucu üretimi, kaçakçılığı ve pazarlanmasına ilişkin faaliyetlerini uzun zaman Türkiye ve dünya kamuoyundan gizlemeye çalışmıştır. Uyuşturucuyla ilgili faaliyetleri örgütte ulaşılması zor olan yönetici kadro kontrol etmiştir. Örgütte uyuşturucu işinde deşifre olmamış ve PKK ilişkisi pek bilinmeyen şahıslar kullanılmıştır. Ancak PKK lideri Abdullah Öcalan'ın ifadelerinde itiraf etmesi, raporların ısrarla ulusal ve uluslararası gündeme taşınması neticesinde PKK terör Örgütünün Uyuşturucu suçlarına karıştığı ortaya konmuştur.

PKK, terör örgütünün de uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı, Abdullah ÖCALAN, Şemdin SAKIK gibi örgütün en üst düzey yöneticileri tarafından bizzat itiraf edilmiştir. Abdullah ÖCALAN İmralı adasının da yargılanırken Mahkeme Başkanının sorusu üzerine, örgütün parasının 200 milyon dolar civarında olduğunu söylemiştir. Örgütün uyuşturucu ticareti yapıp yapmadığı şeklindeki soruyu yanıtlarken de Öcalan:

'... Hatta Behçet CANTÜRK de örgütümüze yardımda bulunuyordu. Yüksekova da Cihan gir ağa, Mardin de Türk ailesi ile Kahramanlar ailesinden örgüt para tahsil etmiştir. Bunun dışında ismini bilemediğim çok sayıda iş adamından da para temin edilmektedir. Ayrıca Başkale, Hakkari bölgesindeki uyuşturucu ticareti ile ilgili olarak, silah ve hayvan ticareti de dahildir, bu gibi işleri yapanlardan örgüt adına Ferhat kod Osman ÖCALAN tarafın dan para tahsil edilmektedir. Ayrıca sınır boylarında örgüte ait gümrük birimleri adı altında oluşumlar vardır. Paraları bunlar tahsil etmektedir...

Sınırlarda kaçakçılardan vergi adı altın da para alınmaktadır. Bunun haricinde İran/Makü bölgesinden uyuşturucu ticaretinin iyi para getirdiği bildirilmesine rağmen kabul etmedim. Buna rağmen başta kardeşim olmak üzere bazı kadroların İran, Zağros ve Romanya üzerinden Avrup'ya uyuşturucu sevk ettiğini öğrendim. Bu işlerle uğraşmamalarını tembih ettim. Ancak belli bir noktada örgütü tam kontrol edemediğim aşıkardır...' şeklinde itiraflarda bulunmuştur.

TBMM İnsan Hakları Komisyonu Başkanı ve beraberindeki heyet Diyarbakır Ceza evi'nde Şemdin Sakık'la bir görüşme yapmışlardır. Sakık, günümüze de ışık tutan çarpıcı bilgiler aktarmıştır: *'Bizim paramızın kaynağı uyuşturucu kaçakçılığındandı. Türkiye-Orta*

---

²⁹⁶ Türk Demokrasi Vakfı, a.g.e., s.20.

*Doğu eksenindeki uyuşturucu kaçakçılığında PKK ve Apo, hep önemli pay aldı. Bu paralar la da silah satın aldık.’ şeklinde itiraflarda bulunmuştur.*²⁹⁷

Avrupa’da en önemli dağıtım merkezlerinden biri olan Berlin Hali’ndeki uyuşturucu kontrolü PKK taraftarlarının ve ya onlarla işbirliği yapanların eline geçmiştir. Dağıtımda bir sorun yaşanmamaktadır. Özellikle öğrencilerin sırt çantalarına yerleştirilen küçük paketler okulların dersliklerine kadar ulaşabilmekteydi. PKK’nın merkez komitesi üyesi Karasu, durumu şöyle ifade ediyor; “Kürtlerin devlet-kanunları yok ki uysun. Köle olduğumuz müddetçe her yöntemi kullanırız.”

PKK uyuşturucu madde kaçakçılığında yılda 86 milyon dolar gelir elde etmektedir. Ayrıca Federal Almanya Anayasayı Koruma Dairesi’nin raporuna göre ise PKK Almanya da yılda 30 milyon mark para toplamaktadır. Almanya’daki uyuşturucu faaliyetleri Hollanda ve Belçika pazarlarını da içermektedir.²⁹⁸

PKK terör örgütü ülkemizdeki ve komşu ülkelerdeki uyuşturucu madde kaçakçılığı faaliyetlerinde; kaynağından uyuşturucu temini ve üretimi, kaçakçılığı, dağıtımı, safhalarında aktif olarak rol alarak gelir temin etmeyi amaçlamaktadır.²⁹⁹

PKK örgütünün son yıllarda uyuşturucu kaçakçılığı ile organik bağının tespiti, uyuşturucu-terör ilişkisinin en güzel örneğini ortaya koymaktadır. Alınan istihbaratlar neticesinde Bekaa Vadisi’nde Bealbek ve Hevmen yörelerinde büyük miktarlarda Kenevir ve Haşhaş ekimi yapılmakta, elde edilen uyuşturucu Maddeler Abdeh, Tripoli, Beyrut, Sayda, Sur ve Minyan limanlarından tüketici ülkelere sevk edilmektedir. bahse konu ülkelerde yılda 60 ton eroin üretildiği tahmin edilmekte olup, halen söz konusu topraklarda üretilen uyuşturucunun bölgede hakim durumdaki terör örgütlerince pazarlandığı gerçeği bilinmektedir.³⁰⁰

PKK, terör örgütünün uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı, uluslararası raporların yanı sıra Türkiye’de gerçekleştirilen uyuşturucu madde operasyonlarında yakalanan şahısların ifadelerinden, terör örgütleri ile bağlantılı suç kayıtlarından, örgüt ve hücre evlerinde ele geçirilen uyuşturucu maddelerden ve dokümanlardaki uyuşturucu alışverişinin para kayıtlarından anlaşılmaktadır.

²⁹⁷ EGM, **Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Raporu**, Ankara, 2003, s.144

²⁹⁸ Gürses, Emin, **a.g.e.**, s.97.

²⁹⁹ Öztürk, Saim, **Uyuşturucu Kaçakçısı Terör Örgütü PKK**, Köksav Serisi 17, Ankara, 2000, s.17.

³⁰⁰ EGM, **İDB. Ders Notları**, Ankara,2002. s.52.

PKK, terör örgütü halen Avrupa ülkelerinde kendi kontrolleri altında bulunan siyasi mülteciler veya yasadışı yollardan bu ülkelere gelenler aracılığıyla Avrupa uyuşturucu pazarında sokak satıcılığını kontrol etmektedir. Bu pazardaki payını artırma isteğinde olan PKK, kontrolü altında bulunanları çeşitli tehdit unsurları (özellikle polise ihbar etme tehdidi) ile bu alanda çalıştırmaya zorladığı raporlarda yer almaktadır.

2000 yılında yayımlanan Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Suç Değerlendirme Raporu'nda, terör örgütü PKK'nın; Batı Avrupa ve Güneydoğu Anadolu'da eroin kaçakçılığı yaparak terörist faaliyetleri finanse ettiği,

Soğuk savaşın sona ermesinden bu yana yasal ülke yönetimlerine karşı mücadele eden terörist ve aşırılık yanlısı örgütlerin, geleneksel organize suç gurupları ve uyuşturucu kaçakçılarıyla giderek daha fazla iç içe geçerken, faaliyetlerini klasik ve yeni suç alanlarında yoğunlaştırdığı,

Güneydoğu Anadolu'da da Türkiye'ye giren eroinden önemli gelir sağladığından bahsedilmektedir. Ayrıca 2002 Nisan ayında ABD Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Uyuşturucu ile Mücadele Birimi (DEA) Başkanı Asa Hutchinson Amerikan Kongresinde yaptığı narko-terörizm ile ilgili konuşmasında; terör örgütü PKK'nın Türkiye'nin güneydoğusu ve faaliyet gösterdiği diğer alanlarda uyuşturucu kaçakçılığından komisyon aldığı ve uyuşturucu kaçakçılarını himaye ettiğini, vurgulamıştır.³⁰¹

Alman Hükümeti tarafından Avrupa'daki PKK/KONGRA-GEL'in uyuşturucu bağlantısını ortaya çıkarmak ve bu tehdiye karşı uluslar arası mücadele etmek amacıyla "SOKO PKK" (Sonder Kommission PKK-ÖzelAraştırma Komisyonu) adlı kuruluş tarafından gerçekleştirilen ve Şubat 1996'da basına yansıyan bir araştırmada, 1990'lı yıllara kadar haraç gelirleriyle kendisine parasal kaynak sağlayan PKK'nın uyuşturucudan yılda yaklaşık 500 milyon doların üzerinde bir finansman kaynağı temin ettiği açıklanmıştır.³⁰²

PKK terör örgütünün uyuşturucu madde kaçakçılığından elde ettiği kara parayı MED-TV adlı televizyon kanalı başta olmak üzere bazı şirketlerde akladığı ve aynı zamanda da karşılığında silah satın alarak Romanya üzerinden ülkemize soktuğu tespit edilmiştir.³⁰³

Sol terör örgütleri ise, ilkeleri ve felsefesi açısından ideolojik olarak yara alabilecekleri uyuşturucu kaçakçılığını şiddetle ret etse bile, kendi ifadelerinden ve mevcut

³⁰¹ Öztürk, Saim, a.g.e., s.17-20.

³⁰² Türk Demokrasi Vakfı, a.g.e., s. 62.

³⁰³ Gunter, Michael, **Ermeni Terörizminin Çağdaş Görünümü**, Ankara Üniversitesi Dergisi, 1984, s.124

delillerden sol terör örgütlerinden bazılarının uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı tespit edilmiştir. Örgüt içerisinde meydana gelen ve bazen ölüm veya bölünmeyle sonuçlanan ihtilafların sebebinin de bu yasadışı kaynakların elde tutulması olduğu değerlendirilmektedir. DEV-SOL Örgütü liderlerinden Paşa Güven'in 1991 yılında Fransa'da öldürülmesi, böyle bir rantın paylaşılabilmesi şeklinde yorumlanmaktadır.

Nitekim Fransa'da yayımlanan "L'Express Dergisi"nin 3-10 Eylül 1992 tarihli sayısında, PKK-Uyuşturucu konusunda önlem alınmadığı takdirde gelişmelerin varacağı nokta öngörülerek uyarı niteliğinde bir yazı yer aldı. Bu araştırmanın yazarı olan Paris Kriminoloji Enstitüsünden Xavier Raufert, Ortadoğu Ülkelerinden Avrupa'ya uyuşturucu-silah-karapara mekanizmasının işleyişini ortaya koydu. Buna göre terörist örgütler, uyuşturucu kaçakçılığından sağladıkları parayı Belçika ve Almanya gibi ülkelere temin ettikleri silahlara yatırıp, bunları Türkiye'ye ulaştırıyor; Lübnan'daki Beka Vadisinde üretilen eroin ise, Türkiye üzerinden Yunanistan ve Yugoslavya'ya, ya da gemiyle İtalya'ya sokuluyordu. Bu eroin, Hollanda ve İtalya'da stoklandıktan sonra bu ülkelere küçük paketler halinde Avrupa'nın çeşitli merkezlerine dağıtılıyordu.

Bu yazıda ayrıca PKK ile Türkiye'de MARKSİST/LENİNİST bir rejim kurma hayalinde olan TKP/ML ile DEV-SOL'un işbirliği açıklanıyordu. PKK'nın yönlendirdiği uyuşturucu şebekesinde sadece kendi militanları değil, TKP/ML (Türkiye Komünist Partisi /Marksist-Leninist) ve DEV-SOL (Devrimci Sol) militanları da yer almaktaydı.³⁰⁴

Güvenlik kuvvetlerince, PKK/KONGRA-GEL, ASALA, TKP/ML, DHKP/C terör örgütleriyle bağlantılı olduğu tespit edilen 1984 yılından günümüze kadar toplam 333 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayı meydana gelmiştir.³⁰⁵

Bunların haricinde PKK terör örgütüne yönelik olarak OHAL Bölgesinde gerçekleştirilen 64 ayrı operasyonda ortaya çıkartılan sığınak ve hücre evlerinde de çok miktarda silah mühimmat ve örgüte ait malzemeyle birlikte; 7 ton 811 kilo 111,5 gr esrar, 2.484.003 kök hint keneviri, 171 kilo 155 gr eroin, 42 kilo baz morfin, ele geçirilmiştir.

Dini motifli terör örgütlerinin uyuşturucu madde kaçakçılığına ise bugüne kadar rastlanmamıştır.³⁰⁶

³⁰⁴ Öztürk Saim, a.g.e., s.17.

³⁰⁵ EGM, KOM Dairesi Başkanlığı Yıllık Raporu, 2005, s.176.

³⁰⁶ Alkan, Necati., "Terör örgütünün finans kaynakları," Polis Dergisi, Sayı 40, s. 294

1.3.2. Silah Kaçakçılığı

Ülkemizdeki silah kaçakçılığı, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizdeki terörist faaliyetleri sebebiyle, vatandaşların kendilerini korumak düşüncesi ile silah kaçakçılığından kazanç elde etmeyi amaçlayan şahıslardan, komşu ülkelerden soktukları silahları satın almaları ve PKK terör örgütü militanlarının kullandığı silahları ülkemize sokmaları şeklinde olmaktadır.

Bu şekilde ülkemize giren silahların bir kısmı bölgede kalır iken bir kısmı ise karayolu taşımacılığı ile araçların zula tabir edilen gizli bölmelerinde diğer bölgelerimize bu yoldan gelir elde etmek isteyen şahıslar tarafından getirilip satılmakta veya PKK terör örgütü mensuplarına dağıtılmaktadır.

Ülkemizde silah kaçakçılığı olaylarında ele geçirilen silahların genellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu sınırlarımızdan sokulduğu, Kuzey Irak'ta özellikle Körfez Savaşı sırasında ve sonrasında meydana gelen otorite boşluğunun kaçakçılık açısından büyük bir faktör olduğu, özellikle PKK Terör Örgütünün bu bölgedeki silah kaçakçılığını organize ettiği yapılan tahkikatlardan anlaşılmaktadır.³⁰⁷

Bunun yanında araçlarda gizlenen silah ve mühimmatlar, Bulgaristan'dan karayolu ile Edirne ve İstanbul'a karayolu ile getirilmektedir. Ayrıca Sarp sınır kapısının açılmasından sonra Türkiye'ye turistik amaçlar ile gelen Gürcistan vatandaşlarının eşyaları arasında Türkiye'ye soktukları silah ve mühimmatları Doğu Karadeniz'de pazarlamaya çalıştıkları görülmüştür.

Türkiye'ye yönelik olarak gerçekleşen silah ve mühimmat kaçakçılığı olaylarına yabancı uyruklu şahıslarında karıştığı, bunların arasında genellikle Gürcistan, Bulgaristan, İngiltere ve Irak vatandaşı şahısların bulunduğu belirlenmiştir.³⁰⁸

PKK, uyuşturucudan sağladığı parayla İtalya, Belçika ve diğer Avrupa Ülkelerindeki uluslar arası silah kaçakçılarından ve Ortadoğu'dan silah satın almaktadır. Ayrıca PKK'nın uyuşturucu satışından gelen paralarla 30-40 dolar karşılığında satın aldığı Kalaşnikovları, Sarp sınır kapısı ve Nahçıvan güzergahıyla Türkiye'ye sızdırmış olduğu

³⁰⁷ www.yeşil.org. Erişim tarihi 06/10/2004.

³⁰⁸ Türk Demokrasi Vakfı, a.g.e., s. 64.

bilinmektedir. Bu şekilde Avrupa ve ABD gençliğinin zehirlenmesiyle sağlanan para silaha dönüşmekte ve Türkiye’de masum insanların öldürülmesinde kullanılmaktadır.³⁰⁹

Ankara'da güvenlik güçleri ve istihbarat birimleri tarafından hazırlanan rapora göre PKK'nın geliri, son yıllarda azalmakla birlikte yılda 150 milyon Euro'ya yakın. Bunun 50 milyon Euro'sunun uyuşturucu ve insan kaçakçılığı gibi yasadışı gelir kaynaklarından sağlandığı sanılıyor. Ankara'nın raporunda, örgütün mali kaynakları konusunda da bilgiler var. 5 bine yakın PKK yanlısının giderlerinin karşılanması, yayın çalışmaları ve silah alımı için, Almanya'da faaliyet gösteren Kürt İşverenleri Birliği'ne (KARSAZ) üye işletmelerin önemli gelir sağladığı belirtiliyor. Rapora göre örgütün para trafiğini Kürt Demokratik Halk Birlikleri (ERNK) düzenliyor.³¹⁰

19.12.1992 tarihinde Batman ilinde yapılan operasyonda 3 sanıkta 32 adet Kalaşnikov marka uzun namlulu silah, 2 adet tabanca, 15404 adet çeşitli çap ve markada fişek ele geçirilmiştir. Yakalanan sanıklardan İ.O, ifadesinde; PKK mensubu olduğunu, yakalanan silah ve mühimmatı Irak’tan temin ettiğini ve PKK mensuplarına teslim edeceği sırada yakalandığını söylemiştir.

18.09.1993 tarihinde Şırnak ilinde 5 adet’ 106 mm.lik havan topu, 8 adet 82 mm.lik havan topu ve 5 adet havan dürbünü ele geçirilmiştir. PKK mensubu Selahattin Salcan isimli şahıs, silahları Irak’tan temin ettiğini söylemiştir.

31.12.1993 tarihinde Şırnak İlinde E.G isimli şahsa ait otoda yapılan aramada 3 adet tabanca ve 2250 adet fişek ele geçirilmiştir. Bu şahsın yapılan sorgulamasında, temin etmiş olduğu silah ve fişekleri eniştesi olan Osman Bilgiç aracılığı ile PKK’ya satacağını beyan etmiştir.

11.04.1994 tarihinde Şırnak İlinde Ş.B isimli şahsa ait olan ve şoförlüğünü F. K’nın yapmış olduğu kamyonda 19 adet uzun namlulu Kalaşnikov silah ele geçirilmiştir. F.K ifadesinde; yakalanan silahları Suvan’da PKK mensuplarına teslim etmesi için Ş.B’den talimat aldığını belirtmiştir.

21.09. 1994 tarihinde Şırnak İlünde S. ve E. Gündüz, İ.T. ve A.A. isimli şahıslarda 23 adet tabanca ele geçirilmiştir. Bu şahısların yapılan sorgulamaları neticesinde; tabancaları PKK mensubu Mahmut isimli şahıstan aldıkları ve silahları sattıktan sonra PKK’nın kar payım bu şahsa teslim edecekleri anlaşılmıştır.

³⁰⁹ Türk Demokrasi Vakfı, **a.g.e.**, s. 33.

³¹⁰ <http://arsiv.sabah.com.tr/2005/09/23/gnd123.html>.E.T.23.09.2003.

29.09.1994 tarihinde Bitlis İlinde C.B., M.İ., M.T., S.G., S.S. ve H.Ç, isimli şahıslarda 1 adet Kalaşnikov marka silah, 1 adet tabanca, 2306 adet fişek, 1 adet dürbün ve 1 adet 40 kanallı telsiz cihazı ele geçirilmiştir. Bu şahıslar, yapılan sorgulamalarında; PKK'nın fikirlerini benimsediklerini ve örgüte maddi ve manevi destek sağladıklarını söylemişlerdir.

04.10.1994 tarihinde Şırnak ilinde Abdullah Tanrı- kulu isimli şahısta 11 adet tabanca yakalanmıştır. Bu şahsın alınan ifadesinde; silahları Zaho'lu PKK üyesi olan ve bu örgüte lojistik destek sağlayan Salih isimli şahıstan aldığını, bu silahları sattıktan sonra silah başına örgüte 500.000 TL para ödediğini beyan etmiştir.³¹¹

1.3.3. İnsan Kaçakçılığı ve Yasadışı Göç

Ülkemiz, yasa dışı göç ile ilgili olarak, az gelişmiş Afganistan, Pakistan, Irak, İran, Bangladeş gibi ülke vatandaşlarının ülkemizde kaçak çalışması için hedef ülke; vatandaşlarımızın Avrupa ülkelerine yasadışı gedişleri bakımından da bir kaynak ülke ve doğu-batı arasında bir köprü niteliğinde olması dolayısıyla transit ülke konumundadır³¹².

Yasadışı göç ve insan kaçakçılığı faaliyetleri, PKK'nın önemli gelir kaynaklarından birini teşkil etmektedir. Örgüt, militan kadrolarının yurt dışına kaçışını organize etmekte; ayrıca Bulgaristan, Romanya, Arnavutluk, Macaristan ve İtalya'da faaliyet gösteren insan kaçakçılığı şebekeleri ile bu ülkelerdeki mensupları vasıtasıyla işbirliği yürütmektedir. Örgüt, insan kaçakçılığı şebekelerinden genellikle, güvenlik güçlerince aranır durumda bulunan alt seviyedeki yandaşlarının (sempatizan, milis gibi) yakalanmamaları amacıyla yararlanmaktadır.³¹³

PKK, Türkiye'den yurt dışına taşıdığı mülteciler sayesinde yurt dışı faaliyetlerinin insan kaynağını garantiye almıştır. PKK'nın 12 yılda yurt dışına 220 bin mülteci taşımıştır ve bu mültecilerin PKK'nın en önemli Askeri Kaynağını oluşturmaktadır. Yurt dışına göç 1989 yazında en yoğun dönemine ulaşmış ve bir yıldan fazla aynı hızla devam ettiren sonra 1992'de yavaşlamaya başlamıştır. PKK'nın, belli bir süre için yoğun mülteci akımına izin verdiği, belli bir düzeye eriştikten sonra yavaşlatılması için talimat gönderdiği

³¹¹ Türk Demokrasi Vakfı, a.g.e., s.65.

³¹² Güner, Sedat, **Organize Suç Örgütleri ve Karapara** aklamaları, 1. Basım, Bilgi Yayınevi. Ağustos 2003 Ankara. S. 123

³¹³ Türk Demokrasi Vakfı, a.g.e., s.72.

bu işi yapan kişilerce ifade edilmiştir. Bu göçlerle PKK amacına ulaşmış ve Avrupa kamuoyunun dikkatlerini Türkiye'ye çekmeyi başarmıştır.³¹⁴

Örneğin, PKK terör örgütü kurulduğu tarihten günümüze pek çok yasadışı faaliyete elatmıştır. Örgütü, ya militan ve ya sempatizanlarını eğitmek için, ya da maddi kaynak temin etmek için insan kaçakçılığı olaylarında etkin rol oynadığı görülmektedir. Başlangıçta uyuşturucu ve insan kaçakçılığı faaliyetlerine göz yumma ve güvenlik sağlama karşılığında bu tür organizasyonlardan komisyon alan örgüt, sağladığı kazanç ve diğer kazanımlar nedeniyle bizzat içinde yer almaya başlamıştır.

Örgütün yurtdışı teşkilatlanması, Ortadoğu ülkelerinden Batı Avrupa ülkelerine kadar uzanmaktadır. Bu alan, dünyanın en önemli uyuşturucu madde kaçakçılığı güzergahlarından birisi olan Balkan rotasını tam olarak kapsamaktadır. Bu rota aynı zamanda yasadışı göç güzergahıyla da çakışmaktadır. Bu rota üzerindeki ülkelerde odaklanan örgüt mensupları ve örgüt adına çalışan dernekler, ya taşeronları aracılığıyla veya bizzat kendileri yasadışı geçişlerde yardım ve yataklık yapmaktadırlar.

Örgütün bu tür faaliyetleri, son yıllarda uluslararası işbirliği sayesinde önemli ölçüde kontrol altına alınmıştır. Ülkemizdeki diğer terör örgütlerinin PKK düzeyinde insan kaçakçılığı faaliyeti olmamıştır.³¹⁵

PKK ve başka terör örgütleri, sahte vize, pasaport mafyası ve işçi simsarlığı yapan şebekeler aracılığı ile Almanya ve diğer Avrupa Ülkelerine götürülerek iltica talebinde bulundurulan Türk vatandaşları, düzenlenen sahte belgelerle 'devletin manevi şahsiyetine karşı suç işlemiş' olarak gösteriliyorlar. Türk ve Alman güvenlik birimlerinin raporlarında, Almanya'ya kaçak olarak getirilen PKK militanları ve bunlara aracılık edenlere ilişkin çarpıcı örnekler yer alıyor. Bu türden bir 'yakalama' olayı ve sonrasında yapılan sorgulamada olayın nasıl gerçekleştiğine dair ilginç bulgular elde ediliyor. Türkiye de Güneydoğu Anadolu bölgesi başta olmak üzere kanlı katliamlar gerçekleştiren, köy basan, yüzlerce insanı öldüren PKK, Almanya da kurduğu sahte iltica ağı ile ciddi ekonomik gelir sağlıyor. PKK'nın sahte belgelerle sahte iltica talepleri ürettiği Alman ve Türk makamlarının elde ettiği belgelerle kanıtlanıyor.³¹⁶

---

³¹⁴ Gürses, a.g.e., s.93.

³¹⁵ Alkan, Necati a.g.e., s. 293

³¹⁶ Dalman, Metin, **Avrupa'da İnsan Ticareti ve PKK**, Terör Araştırmaları Diz., Anadolu Ofset, 1995, s.48-67.

Terör örgütleri, 'işçi simsarlığı' diye tabir edilen yasa dışı insan kaçakçılığı sayesinde deşifre olmuş militanlarını başka ülkelere faaliyet göstermek üzere götürmekte, aynı zamanda ekonomik ve diğer sebeplerle Avrupa ülkelerine göç etmek isteyen şahısları da para karşılığı götürerek gelir elde etmektedir.³¹⁷

Göçmen kaçakçılığı örgütlerince organize edilen bu yasadışı yolculuğun çoğunlukla son yarış noktası Batı Avrupa olmaktadır.

Avrupa Birliği ülkeleri, tahminlere göre, her yıl yaklaşık 500.000 kişinin yasadışı yollardan giriş yaptığı bir bölgedir.

Terör örgütleri işçi simsarlığı diye tabir edilen illegal insan kaçakçılığı sayesinde deşifre olmuş militanlarını başka ülkelere faaliyet göstermek üzere götürmekte, aynı zamanda ekonomik ve diğer sebeplerle Avrupa ülkelerine göç etmek isteyen şahısları da para karşılığı götürerek gelir elde etmektedir.³¹⁸

Ayrıca sempatican veya militan kazanmak ve militanlarının siyasi eğitimini sağlamak amacı ile de zaman zaman insan kaçakçılığı organizasyonları düzenledikleri bilinmektedir.

Ülkemizde PKK terör örgütünün bu tür faaliyetleri organize ettiği yapılan operasyonlar ve alınan ifadelerden anlaşılmaktadır. Örgüt bu tür faaliyetlerinde sahte veya tahrif edilmiş pasaport sınırdan illegal kaçış gibi yöntemleri kullanmaktadırlar.³¹⁹

Burada en önemli nokta özellikle PKK'nın gerek ülkemize illegal yollardan soktuğu gerekse aynı şekilde Avrupa'ya kaçırıldığı İran, Irak, Suriye uyruklu yasadışı göçmenler ve Kürt Kökenli vatandaşlarımızdan elde ettiği astronomik maddi kazancının yanında ülkemizde eylemlerinde kullanabileceği, Avrupa'da ise propagandasını yapabileceği eleman ve militanları temin etmiş olmasıdır.³²⁰

Öte yandan PKK'nın çocuk kaçırma konusunda da kabarık bir sicili olduğunu burada belirtmek gerekir. PKK başta İsveç olmak üzere F.Almanya, Hollanda, Belçika, Yunanistan ve Fransa da 'tatil kampı' adı altında sportif ve kültürel faaliyetlere katılan çocukları kaçırarak terörist yapmaktadır. Son olarak PKK'nın İsveç'teki bir yaz okulundan tatil yapan Kürt çocuğunun ortadan kaybolmasıyla ilgisi, bu ülkede büyük yankılara yol açmıştır. PKK'nın yedi yıldır bu yöntemi uyguladığı ortaya çıkmıştır.³²¹

³¹⁷ Gunter, Michael, **a.g.e.**, s.124.

³¹⁸ <http://www.economist.com/printedition>.Erişim tarihi. 15.092005

³¹⁹ Gunter, Michael, **a.g.e.**, s.124.

³²⁰ EGM, TEMÜH, **Terör boyutuyla birlikte yasadışı göç ve insan kaçakçılığı Bilgi Notu**, Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi, 2004, s. 2.

³²¹ Türk Demokrasi Vakfı, **a.g.e.**, s.76.

Sözde Kürt halkının özgürlüğü için savaştığı yolunda iç ve dış kamuoyuna gerçek dışı propaganda yapan PKK terör örgütü, finans kaynaklarını arttırabilmek için bir taraftan Avrupa’da yan kuruluşlarıyla yardım kampanyaları düzenleyerek bu ülkelerdeki Türk ve Kürt vatandaşlardan haraç toplamakta, diğer taraftan da başta uyuşturucu madde kaçakçılığı olmak üzere her tür organize suç işlemektedir. Örgüt, faaliyetlerini finanse edebilmek amacıyla artan bir biçimde silah ve insan kaçakçılığı ile kara para aklama faaliyetlerine de başvurmaktadır. Terörün yanı sıra, uyuşturucu ticareti, haraç, sahtecilik gibi organize suç faaliyetlerini de yürüten PKK'nın, insan kaçakçılığı yaparken yakalanan üst düzey sorumluları, Almanya'da hapis cezasına çarptırıldı.

İnsan tacirliği yaparak Almanya'ya kaçak yollardan adam soktukları gerekçesiyle yargılanan PKK'nın, Bavyera ve Avusturya sorumlularından **Berçem** kod adlı **Perihan Çınar**'a 2 yıl 2 ay, **Fırat-Yaşar** kod adlı **M. D.**'e ise, 2 yıl hapis cezası verildi.

Bavyera Yüksek Bölge Mahkemesi'nde 5 Aralık'ta görülen dava sonucunda tutuklu olarak yargılanan sanıklarla ilgili kararın gerekçesinde şöyle denildi: “Her iki sanığın, terörist bir örgüt olan PKK'ya üye oldukları ve yasadışı yollardan Almanya'ya adam soktukları tespit edilmiş olup, sanıklar da suçlarını itiraf etmişlerdir. Suçları sabit olduğu belirlenen sanıkların, terör örgütü üyesi olma ve insan ticareti yapma suçlarından cezalandırılmalarına karar verilmiştir.”

Bir buçuk saat süreyle gerekçeli kararı okuyan Mahkeme Başkanı, ayrıca terör örgütü PKK'nın ‘Almanya'nın kamu düzeni için tehdit unsuru olmaya devam ettiğini’ de vurguladı.³²²

27 Kasım 2005 tarihli Sabah gazetesinde, Uyuşturucu ticareti, haraç alma ve insan kaçakçılığı şeklindeki organize suç eylemlerinin yakın takibe alınması gibi nedenlerle mali kriz yaşayan PKK'nın, bu sorunu aşmak için Avrupa ülkelerinde ‘bağış’ adı altında düzenlediği kampanyalardan da beklediği desteği bulamamaktadır. PKK/Kongra-Gel'in yurtiçi ve yurtdışında topladığı haraçlardan oluşan 500 bin doların iki terörist tarafından çalındığı, örgütün silahlı dağ kadrosu Tunceli kırsalında yer alan Faysal Kod adlı Ali Kaya ile ‘Dr. Mazlum’ Kod adlı Hıdır Doğan isimli iki teröristin dönmesi için Mezopotamya Radyosu’ndan anonslar yapıldığı, bildirilmektedir.³²³

³²² <http://arsiv.hurriyetim.com.tr/hur/turk/00/12/15/turkiye/25tur.htm>. E.T.15.12.2005

³²³ <http://www.info.turc.org/forum/posting.php?mode=quote&p=6&sid=1f7d601fc460c8f4523daf402d959cf9>.E.T.27.11.2005

1.3.4. Fidyeye

Fidyeye; *'bir kimsenin esirlikten veya başına gelen herhangi bir beladan kurtulmak için kendisinin veya kendi adına bir başkasının ödemesi gereken para, kurtulmalık'* olarak tanımlanmaktadır. Terör örgütleri açısından fidyeye; *'işadamı, tanınmış bürokrat, devlet adamı vb. şahısların kaçırılarak karşılığında para talebinde bulunulması'* şeklinde tanımlanabilir.

Ülkemizde terör örgütleri tarafından soyulan bankaların çoğalmasından dolayı bankalar ve emniyet güçleri tarafından yeni güvenlik tedbirleri geliştirilmiştir. Barınma, beslenme, giyecek, tedavi, ulaşım, haberleşme, silah, mühimmat vb. ihtiyaçlarını karşılayamayacak düzeye gelen örgütler, hem bu ihtiyaçlarını giderebilmek, hem de propaganda yaparak örgütlerinin isimlerini duyurabilmek için zengin iş adamları ve tanınmış bürokrat ve devlet adamlarını kaçırarak fidyeye almaya başlamışlardır. Örneğin, THKP/C örgüt elemanları, 4 Nisan 1971 günü Mete Has ve Kadir Aksoy'u kaçırarak karşılığında 400 bin lira fidyeye almışlardır.

İş adamlarının teknolojinin sunduğu yeni güvenlik araçlarından faydalanarak özel güvenlik teşkilatları kurmaları ve güvenlik güçlerinin yeni mücadele yöntemleri geliştirmelerinden dolayı örgütler, geçmiş yıllarda olduğu düzeyde adam kaçırarak fidyeye alamamaktadırlar.³²⁴

1.3.5. Haraç

Ülkemizde faaliyet yürüten sol, sağ, ve bölücü terör örgütleri son yıllara kadar 'vergileendirme, fitre ve zekat' adı altında zorla vatandaşlarımızdan para toplamaya çalışmışlardır. Özellikle yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız, terör örgütlerinin haraç yoluyla para toplamada en büyük hedefi olmuştur.³²⁵

PKK terör örgütünün haraç toplama faaliyetlerini şu başlıklar halinde toplayabiliriz .

1-Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşayan vatandaşlarımızdan ve metropol kentlerde yaşayan Doğu ve Güneydoğu kökenli vatandaşlarımızdan 'vergileendirme' adı altında toplanan paralar,

³²⁴ Alkan, Necati, **a.g.e.**, s. 291.

³²⁵ Alkan, Necati, **a.g.e.**, s. 291.

Terör Örgütü PKK, Ekim 1986 tarihinde sözde 3.Kongresinde, örgüte maddi gelir sağlama amacıyla ‘Vergilendirme Kanunu’ adı altında alınan kararlarda, kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerini alan Kürt Kökenli müteahhit ve taşeronlarla, ekonomik faaliyette bulunanlardan makbuz karşılığı vergi adı altında para alınması kabul edilerek, örgüte maddi destek sağlanması kararlaştırılmıştır.

1-Sınır ticareti ve kaçakçılık yapan şahıslardan ‘gümrüklendirme’ veya “vergilendirme” adı altında elde edilen gelirler,

2-Yurtdışında bulunan Doğu kökenli vatandaşlarımızdan bağış ve üye aidatları adı altında, vermek istemeyenlerden de tehditle zorla para toplanması ,

3-Avrupa Ülkelerinden ticari faaliyet yürüten vatandaşlarımızdan zorla/tehditle toplanan haraçlar,

4-Kaçırılan bazı şahısların serbest bırakılmaları karşılığında istenilen fidyeler,

5-PKK/ Terör Örgütü adına YDK (ERNK) makbuzu karşılığında toplanan tüm paralar,³²⁶ haraç olarak alınmaktadır.

Terör örgütü kara para aklama, zorla haraç toplama ve hür türlü sahtecilik (sahte pasaport ve ikamet) gibi olaylarla başta Almanya, Romanya, Fransa ve Hollanda gibi ülkelerden çok miktarda para toplamaktadır.

PKK militanlarının Almanya ve Hollanda gibi ülkelerde bulunan vatandaşlarımızdan zorla para topladığı ve bu paraları lojistik malzeme temininde kullandığı, Alman resmi makamları tarafından da ifade edilmektedir.³²⁷

Alman Frankfurter Allgemeine Gazetesinin 8 Nisan 2005 tarihli haberine göre, Almanya’daki PKK terör örgütünün bazı kişileri tehdit ettikleri, adam dövdükleri ve haraç topladıkları belirtilmektedir. Bu şekilde toplanan paranın bir kısmının Almanya’daki örgüt faaliyetlerine ayrıldığına, büyük bölümünün ise Irak’taki örgüt kamplarına gönderildiğine dikkat çekilmektedir. Ayrıca; bağış ve vergi adı altında toplanan bu paralar örgüt liderleri olduğunu iddia eden teröristlerin lüks yaşamı ve zenginleşmesi için de kullanıldığı ifade edilmekte ve haraç faaliyetini polise bildirenler veya haraç vermeyi kabul etmeyenler teröristler tarafından suçlu ilan edilerek, ölümle tehdit edilmektedir.³²⁸

Terör Örgütü PKK silahlı şiddetin tırmandığı dönemlerde gerek Türkiye’de gerekse vatandaşlarımızın yoğun olduğu Avrupa Ülkelerinde zorla para toplayabilmiştir.

³²⁶ EGM,TEMÜH, Sağ Terör Örgütleri Finans Kaynakları-Genel Raporu, Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi, Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, 2004, s. 4 .

³²⁷ Gerçek, Hüseyin, Bölücü Terör Örgütleri, Terörle Mücadele Hizmetleri Kurs Notları, EGM, Terörle Mücadele Harekat Daire Başkanlığı Yayınları, 2000, s. 9

³²⁸ http://www.pkkgercegi.net/2005_04_18_S.htm.E.T.18.04.2005

Ancak örgütün silahlı mücadele yerine siyasal mücadeleyi benimsediğini ilan etmesiyle birlikte, Türkiye’de örgüte maddi yardım sağlayanların sayısında önemli miktarda gerileme yaşandığı gözlemlenmiştir. Avrupa Ülkelerinden özellikle Almanya, Fransa, Hollanda ve İngiltere’de terör örgütü mensuplarının eskisine nazaran önemli bir düşüş olmakla birlikte, örgüt güdümündeki dernekler aracılığıyla halen örgüte para toplayabilmektedir. Almanya Federal Kriminal Dairesinin PKK/KONGRA-GEL terör örgütüne ilişkin 1995 yılı raporunda, örgütün Almanya genelinde yılda 35 milyon Alman Markı toplayabildiği ifade edilirken, 2000 yılı raporunda 20 milyon mark toplayabildiği belirtilmiştir. Toplanan para miktarındaki düşüşün, terör örgütünün Avrupa kamuoyundan tepki görmek istememesi sebebiyle, gönüllü katılımı esas almasından ve zora başvurmaktan kaçınmasından kaynaklandığı ifade edilmiştir. Buna karşılık, örgütün para miktarındaki düşüşü durdurabilmek için şiddete başvurduğu gözlemlenmektedir.³²⁹

PKK Terör Örgütü cephe örgütlenmesiyle, kepenk ve kontak kapatma, yol kesme, haraç alma gibi eylemlerle ‘siyasi şiddeti’ ekonomik hayata egemen kılmıştır. Denge noktasını kestiremeyen örgüt, sürekli kepenk ve kontak kapattırarak, yolları keserek, mayın döşeyerek, ekonomik hayatı felç etti. Bunun tipik bir örneği, 1992 yılında Habur Sınır Kapısında yaşandı. PKK mal yüklü kamyonların Irak’a girişini engelleyerek malların bozulmasına ve çok sayıda insanın ekonomik zarara uğramasına neden oldu.

‘Devlet yanlısı’ olarak bilinen köylülerin sürülerini ‘Kamulaştırma’ adı altında kaçırarak ya rehin alarak ya da iâşe sorununun çözümünde kullandı. Kamu gücünün zayıflaması ve bölgede etkinliğinin kırılması ekonomik sonuçlu ve örgütlü suçlar ve girişimlerinin de artmasına zemin hazırladı. Bu imkan PKK tarafından sistemleştirilerek taraftarlarına bir görev olarak yüklendi.³³⁰

Hizbullah, terör örgütünün köylerde yerleşik örgüt mensuplarının ve kontrolü altında bulundurdukları diğer çiftçilerin mahsullerinin satışından alınan paylar, öldürme, baskı ve tehditle köylerinden kaçırılan insanların bölgede kalan arazi, ev ve işyerlerinin ganimet mal kabul edilmesi ile elde edilen gelirler, kaçırılan şahıslara ait para, çek, senet, altın v.s gibi maddi değeri olan kıymetler, örgütün gelir kaynakları arasında yer almaktadır.

³²⁹ **PKK/KONGRA-GEL** Terör Örgütünün Finans Kaynakları, PKK/KONGRA-GEL, İstanbul Valiliği Emniyet Müdürlüğü, Hizmete Özel, Eğitim Serisi 6/2004 , s. 333.

³³⁰ Özcan, A. Nihat, **Terör ve Ekonomi**, Terörizm İncelemeleri, ASAM Yayınları:10, Jeopolitik-Stratejik-Terör Dizisi:3, 2000, s. 305.

İslami Hareket Örgütü ise; banka soygunları, otomobil ve diğer küçük çaplı eşya hırsızlıkları, fidye amaçlı çocuk kaçırma, para karşılığında birilerinin adına adam kaçırma gibi faaliyetlerle gelir elde etme yoluna girmiştir.³³¹

Almanya'nın önde gelen gazetelerinden Frankfurter Rundschau'nun haberinde (31 Aralık 2005), Almanya'da yaşayan Kürtlerden haraç topladığı ve örgütün eylemlerini organize ettiği belirlenen PKK sorumlusu Hasan Atmaca'nın yargı önünde hesap verdiği belirtilerek, Hakim tarafından dava sonunda kararın gerekçesi açıklanırken, Hasan Atmaca'nın 'yasadışı terör örgütüne üye olmak, örgüt içerisinde yöneticilik yapmak ve örgüt adına haraç toplamak' suçlarının sabit olduğu vurgulanarak, 5 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılmıştır.

Federal Savcı Peter Mussig, PKK'nın, Kongra-Gel ya da başka bir isim almasının örgütün şiddet politikasında hiçbir değişikliğe sebep olmadığını vurgulayarak, Hasan Atmaca'nın, PKK adına haraç toplama, uyuşturucu ticareti, insan kaçakçılığı, sahte kimlik temini, çocuk kaçırma gibi eylemlerin yanı sıra, örgütün propaganda faaliyetlerini de yürüttüğünü kabul ettiğini belirtmiştir.

Ayrıca Savcı Mussig, PKK'nın Almanya'da her yıl 'bağış', 'vergilendirme' adı altında düzenlediği kampanyalar ile 20 milyon Euro haraç topladığının bilindiğini vurgulayarak, örgütün çeşitli maskelerle oluşturduğu dernekler adına düzenlediği etkinliklerden de yüklü miktarda finansman temin ettiğine dikkat çekti. Toplanan paraların büyük bir bölümünün PKK'nın Kuzey Irak'taki kamplarına gönderildiğini belirten Savcı Mussig, bu paraların silah alımı, lojistik, propaganda giderleri için harcandığının da bilindiğini vurgulamıştır.

PKK yönetimi, kendi üyelerine, sempatizanlara ve diğer Kürt grupların üyelerine karşı ağır bir şiddet uyguluyor. PKK, 'bağış' adı altında haraç topluyor. Şiddet uygulayan veya organize suç eylemlerine katıldıkları belirlenen PKK kadroları yakalanarak, hapis veya ağır para ile cezalandırılıyor. Cezaları biten PKK'lılar ise, kısa zamanda sınır dışı ediliyor. Türkiye'de yaşanan siyasi gelişmeler ve reformlar, Kürtler için çok olumludur.³³²

³³¹ EGM,TEMÜH, **Sağ Terör Örgütleri Finans Kaynakları-Genel Raporu**, Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi, Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, 2004, s. 4.

³³² Ararat, Serhat, **Pkk Sorumluları Yargı Önünde Hesap Veriyor**, Makale, (:<http://f23.parsimony.net/forum53543/messages/11513.htm>, E.T.16. 01.2006 15:46:26).

1.3.6. Sahtecilik

Günümüzün baskı teknolojisi, ihtiyaç duyulan her türlü baskı araç, gereç ve malzemesinin kolaylıkla bulunabilmesi örgütleri sahtecilikte adeta uzmanlaştırmıştır. Örgütler sahte para basmanın yanı sıra, sahte pasaport basmada da uzmanlaşmışlardır. Başta kendi mensuplarına sahte pasaport ve kimlik basan örgütler, talep halinde organize suç örgütlerine de sahte pasaport ve kimlik basarak gelir temin edebilmektedirler.

Sahtecilik önemli bir gelir kaynağı olmakla birlikte, yakalanma riski yüksek olduğundan dolayı, örgütler tarafından sürekli bir gelir kaynağı olarak kullanılma yerine kısa vadeli sıcak para için uygun görülmektedir.

PKK'nın dünya da sahtecilik konusunda uzmanlaşmış en önemli örgütlerden biri olduğu söylenebilir. Örgüt, yurtdışına legal ve illegal yollardan çıkış yapan şahısların, iltica taleplerinin kabul görmesi için her türlü sahte belgeyi düzenleyebilmektedir. Örgüt sahte belgeleri iki şekilde düzenlemektedir:

1. İltica, ikamet, seyahat gibi nedenlerle kullanılacak olan belgeler, yeni baştan düzenlenmektedir. Kullanılacak belgenin, çeşitli şekillerde elde edilmiş imzalı-mühürlü nüshalarına sadece kimlik bilgileri eklenmek suretiyle, her defasında başka biri adına düzenlenmesi mümkün olabilmektedir. Ayrıca, belge komple sahte olarak basılıp sahte kaşe, mühür, kayıt ve imzalarla tanzim edilebilmektedir.

2. Yurtdışında bulunan vatandaşlarımızdan veya yabancılardan, zorla veya gönüllü olarak, ya da hırsızlık yoluyla elde edilmiş belgeler (pasaport, kimlik belgesi vs.) üzerinde tahrifat yapılmak suretiyle, sahte belge yapılması mümkün olabilmektedir.

Düzenlenen sahte belgelerle Avrupa ülkelerine götürülen kaçak şahıslar, gönderildikleri ülkelerde örgüt tarafından takip edilerek, barınma ve iş bulma vaadi ile PKK yanlısı derneklere üye olarak kaydedilmektedir. İş bulmaları halinde ise anılan şahıslardan, örgüte yardım amacıyla aidat adı altında paralar alınmaktadır. Örgüt, yurtdışına çıkardığı bu şahısları ideolojik eğitimden de geçirerek, PKK adına vatandaşlarımızdan zorla para toplama, örgütün yayın organlarını dağıtma, uyuşturucu işlerinde kurye olarak çalışma vb. faaliyetlerde kullanmaktadır.³³³

---

³³³ Alkan, Necati, a.g.e.s. 293.

1.3.7. Gasp, Hırsızlık, Soygun

Örgütlerin özellikle kuruluş aşamasında gelir temin etmek için kullandıkları yöntemlerden biridir. Ülkemizde THKP/C, THKO gibi terör örgütleri kuruluş aşamalarında bu yöntemi kullanmışlardır. Gerçekleştirdikleri banka soygunları örgüte belirli bir gelir sağladığı gibi aynı zamanda kamuoyu tarafından tanınmalarını sağlamıştır. İran'daki dini rejimden etkilenen bir grup tarafından 1987 yılında Batman'da kurulan İslami Hareket Örgütü (İHÖ) de, faaliyetlerini sürdürebilmek için her yolu kendisine meşru gören bir zihniyete sahipti. Bu nedenle gerçekleştirdiği banka soygunları, otomobil ve eşya hırsızlıklarını gelir temin etme yöntemi olarak kullanmıştır. Paranın sürekli kullanıldığı bankalar, işyerleri, para nakliye araçları, mutemetler, toplu para bulunduran yer ve şahıslar bu tür örgütlerin hedefidir.

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte başta finans kurumları olmak üzere, büyük işyerleri özel güvenlik sistemleri kurarak terör örgütlerinin bu türden faaliyetlerine karşı gerekli tedbirleri almaktadırlar. Güvenlik sistemlerinin yanında polisin de sürekli kendini yenileyerek örgütlerin bu türden faaliyetlerine karşı bilinçlenmesi, gasp, soygun ve hırsızlık türü faaliyetlerin azalmasına neden olmuştur.³³⁴

1.3.8. PKK ve Karapara Aklaması

Uyuşturucu-kara para arasında doğrudan bir ilişki bulunmakla birlikte; artık kara para, sadece yasadışı uyuşturucu trafiğinden elde edilen kazanç değil, her türlü suç olayından elde edilen kazanç olarak değerlendirilmekte ve karaparaya yönelik mücadele de bu boyutta geliştirilmektedir. Nitekim 29 Kasım- 1 Aralık 1994 tarihleri arasında yapılan Strasbourg Konferansı'nda kara para tanım; genişletilerek, *'her türlü kriminal aktivite/erden elde edilen kazanç'* olarak açıklanmıştır.

Kara para aklama operasyonları da, *'Yasadışı yollardan elde edilen paranın, kimliğinin değiştirilmesi suretiyle. meşru bir kaynaktan kazanıldığı izleniminin yaratılmasına neden olan her türlü işlem'* olarak tanımlanabilir. Birleşmiş Milletler'in uzmanlaşmış kuruluşu olan UNDCP'nin (Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Kontrol Programı) raporlarında da. uyuşturucu-kara para aklama arasındaki bağlantının global bir tehdit oluşturduğu değerlendirilmesinden hareket edilmektedir.' Türkiye'nin Avrupa ülkeleri

---

³³⁴ Alkan, Necati, a.g.e., s.290.

ile yakın ekonomik bağlarının olması, organize suç örgütlerinin kara para aklama girişimlerinde istismar edebilecekleri bir ortam oluşturmaktadır.³³⁵

PKK, para transferi konusunda oldukça uzmanlaşmıştır. Örgütün mali işlerden sorumlu birimi büyük oranlara ulaşan örgüt bütçesini en iyi şekilde kullanabilmek için değişik yollar denemektedir. PKK'nın gelir kaynaklarının yüksek rakamlara ulaştığını, Luxemburg da yakalanan iki Belçikalının PKK'ya bağlı kuruluşlarla doğrudan ilişkisi olan bir şahıs adına, PKK'nın nakit kaynaklarının bir kısmını banka yoluyla aklama girişiminde bulunduğunu belirtmektedir. Bu işlemler daha önceleri de oluyordu fakat uyuşturucu ticaretinden elde edilen gelirler, aidatlar, büyük miktarlara ulaşınca ve büyük miktarda silah ve malzeme alımında kullanılmaya başlanınca önemli miktarda para transferi yapmak ihtiyacı doğmuştur.³³⁶

---

³³⁵ Türk Demokrasi Vakfı, **a.g.e.**, s.77.

³³⁶ Gürses, Emin, **a.g.e.**, s.93.

SONUÇ

Son 20 – 30 yıl içerisinde, güçlerini özel şiddet yöntemleriyle zorla kabul ettirebilen ve siyasal yapı ile devlet aygıtlarının çok büyük bir bölümünü yönlendirebilen, ellerinde olağanüstü ekonomik kaynaklar bulunan gruplarca yürütülen büyük ölçekli yasadışı faaliyetlerde belirgin bir tırmanma gözlemlendi. Bu gruplar, örgütsel özellikleri büyük çeşitlilik gösteren, uzmanlaşmış yapıya ve personele sahip şirketler ya da girişimler haline geldiler³³⁷.

Örgütlü suçlar ile mücadele ister siyasi amaçlı, isterse çıkar amaçlı suç örgütleri ile olsun bu yeni tip suçluluğa göre düzenlenmiş hukuk normlarına ihtiyaç göstermektedir. Bu normların hazırlanması gerektiğini yaşadığımız olaylar bize göstermiştir. Yasal ve idari sistemin günün koşullarına uyarlayarak devleti güçlendirmek şarttır. Aksi halde; demokratik yapıların hukuk devletine ilişkin kurumların varlığı yasadışı ve kriminal öğelerin sızmasıyla birlikte temelden çöktürülmesi mukadderdir. Konu örgütlerde tek tip bir örneklik yoktur. Herhangi bir kesintide hızla değişmekte ve yeni şekliyle teşkilatlanmaktadır.

Kanunilik ve meşruluk arasındaki bağlantı demokrasinin olmazsa olmaz koşuludur. Her şeyin hukukun içerisinde cereyan etmesini sağlamak ve gözetmek devletin görevidir. Çözümün meşruiyetin dışında aranması kabul edilmemelidir. Bu devlette, kamu görevlileri sadece yasaların uygulayıcısı olduklarının bilincindedir. Çağımızda ulusal ve uluslararası bağlantılı özellikle uyuşturucu ve psikotrop maddeler, mali suçlar ile silah kaçakçılığı başta olmak üzere, yüksek kazanç sağlayan ve genelde organizasyon meydana getirmek suretiyle işlenen suçlar, toplumun barış ve sükûnunu esaslı biçimde ihlal etmekte, kamu otoritesini çok yakından meşgul etmektedir. Bu suç fiilleri ‘Organize Suçlar’ başlığı altında incelenmektedir³³⁸.

Organize suçlar ve terörizm, aslında birbirinden farklı suç türü ya da olgu olmakla birlikte, son yıllarda iç içe geçmeye başlamıştır. Özellikle uluslararası terörizm ve uyuşturucu madde kaçakçılığı, demokrasilere yönelik birbiriyle iç içe geçmiş iki tehlikedir.

---

³³⁷ Arlacchi, Pino, **a.g.e.**, s. 241.

³³⁸ Cinoğlu, Hüseyin, İ. Dinçer GÜNEŞ, **a.g.e.**, s.132-133.

Bu iki tehdit, 'soğuk savaş' sonrasında daha da belirginlik kazanmıştır. Uyuşturucu kaçakçılığı, terör örgütlerinin silah satın almak için finansman sağlama ve karapara aklama operasyonlarında kullandığı yöntemler arasında yer almaktadır. 'Soğuk Savaş' sonrasında ülkeler arasındaki ekonomik sınırlar giderek kalkmış, ekonomik bağımlılık ilişkileri gelişmiştir. 1989 -1990'daki 'demokratik devrimler' ile 'Doğu Bloku'ndaki kapalı kumanda ekonomileri serbest piyasa ekonomisine geçerek dünya ekonomik sistemine açılmıştır.

Orta Doğu Avrupa'nın eski sosyalist ülkelerinin ekonomik yeniden yapılanma sürecinde kaynak bulma zorlukları ile karşılaşmaları, bu ülkeleri yabancı sermaye girişlerine mümkün olduğunca az zorluk çıkarma yoluna itmiştir. Söz konusu ülkelerin organize suçlar konusundaki mevzuatlarının yetersizliği ve ekonomik sistemlerinin serbest piyasa ekonomisine geçişte yeniden yapılanma sürecinde bulunması, terör ve organize suç örgütlerinin istismar ettikleri bir ortam yaratmıştır. Böylece organize suç örgütleri, 'terörizm-uyuşturucu trafiği-büyük mafya suçluluğu' zincirini oluşturmuştur.

Uluslararası kuruluşların, demokratik ülkelerin ve kamuoylarının yoğun desteği olmaksızın, organize suçlar ve uluslararası terörizm ile mücadelede, bu tehditlerle karşı karşıya kalan ülkeler tek başlarına gerçekleştirecekleri çabalarla tam ve sürekli bir başarı sağlayamayacaklardır. Bu sorunlarla etkin bir mücadele yürütmek için demokratik ülkeler arasında geniş kapsamlı bir işbirliği ve dayanışma gerekmektedir.

Uluslararası işbirliği organize suçlarla mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır. İlgili literatürün gösterdiği üzere organize suç örgütleri teknolojinin de sağladığı yeni olanaklarla artık uluslararası düzeyde işbirliği içinde çalışmakta ve arandıklarında çoğu kez yurt dışında bulunmaktalar. Bu bakımdan örgütlü suçla mücadelede uluslararası işbirliğinin yasal düzenlemelerde birlikteliğin sağlanmasının yanında polis işbirliğini de artırıcı önlemler alınması gerekmektedir.

Organize suçlarla mücadelede en önemli ve belirleyici unsurların başında, siyasi iradenin bu mücadeleye vereceği destek olmaktadır. Dünyanın hangi ülkesine bakarsak bakalım, eğer organize suçlarla mücadelede polis tarafından bir başarı söz konusu ise orada mutlaka karşımıza siyasi otoritenin bu mücadeleye desteği çıkar. Ancak siyasi iradenin organize suç örgütlerine karşı ortaya çıkması oldukça zor bir durumdur. Öncelikle ifade edilmesi gerekli konu bu tür suç örgütlerinin devlet organları içersinde ve tabii siyasal yaşamda ne kadar etkin ve belirleyici olduklarıdır. Her türlü riski göze alarak kendilerine

karşı savaş açma cesaretini gösteren polis, savcı, hâkim ve politikacıların mafya karşısındaki şansları o toplumdaki demokratik bilinç, yönetimdeki açıklık ile doğru orantılı olmaktadır.³³⁹

Nitekim terör örgütleri ile uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı aralarındaki bağlantılar birçok uluslararası metinde ifade edilmiş ve uluslararası çözüm yolları aranmıştır.

Örneğin, 8–10 Haziran 1998 tarihlerinde New York'ta düzenlenen 'Dünyada Uyuşturucu Sorununa Karşı Birleşmiş Milletler Özel Oturumu' sonucunda kabul edilen Siyasi Bildiri Taslağında terörizm ve uyuşturucu bağlantısı açıkça dile getirilmiştir.³⁴⁰

Yine BM Güvenlik Konseyinin 28 Eylül 2001 tarihli ve 1373 sayılı kararında da bu suç grupları arasındaki yakın ilişkilerden açıkça bahis edilerek, ortak bağlantıların varlığı şu ifadelerle kabul edilmiştir: 'Global terörizm ile sınır aşan organize suçlar, uyuşturucu kaçakçılığı, kara para aklama, yasadışı silah kaçakçılığı, nükleer, kimyasal ve biyolojik madde kaçakçılığı arasında yakın bağlantılar dikkate alınarak ulusal, bölgesel ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmelidir.'

Organize suç örgütleriyle mücadeleyi salt bir güvenlik sorunu olarak algılamak oldukça yanıltıcı bir durumdur. Bu bağlamda ülkemizin bugüne kadar yaşadığı terörle mücadele alanındaki atılımları ve kazanımları bize göstermekte ki, organize örgütler sadece devleti ve devlet güçlerini hedef almamakta ve fakat kamuoyunu ve halkı da kendi istekleri doğrultusunda maniple etmeye çalışmaktadırlar.

Dolayısıyla bu tür örgütlerle mücadelenin önemli bir ayağının halkın bilinçlendirilmesi ve mücadeleye ortak edilmesi konusunda bir uzlaşmaya varılması olmalıdır. Bu anlamda toplumda yükselen değerlerin dikkat ve titizlikle belirlenmesi ile demokratik katılımın artırılması akılcı ve sonuca yönelik bir yaklaşım olacaktır.

İkinci ve bir diğer aşama ise terör suçlarıyla mücadelede olduğu gibi organize suç örgütleri mücadelede de toplumsal mutabakatın yanında mutlak anlamda bu yönde 'siyasi bir iradenin' belirmesi ve bu konuda mücadele veren güvenlik güçlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

Üçüncü önemli alan ise güvenlik güçlerinin donanımı (her türlü donanım; bilgi, teknik vb.) ve uluslararası işbirliğinin sağlanması gereksinimidir. Dördüncü olarak ise

---

³³⁹ Bal, İhsan, "Türkiyede Organize Suçlar ve Terörizm Üzerine", Polis Bilimleri dergisi, Polis Akademisi Başkanlığı, Cilt 2, Sayı.7-8, Ankara, 2000, s.69.

³⁴⁰ www.yesil.org, E.T. 06/10/2004.

yasal mevzuatın düzenlenmesi ve yargının hızlı, verimli ve sağlıklı işleminin sağlanması olarak özetlenebilir.³⁴¹

Türkiye, bir yandan demokrasisini ve toprak bütünlüğünü hedef alan etnik bölücü terörizmle mücadele ederken, diğer yandan da uyuşturucu trafiğinin ortasında yer alan bir ülke olarak bu tehditle de savaşmaktadır.

Avrupa'nın doğu ucunda ve dünyanın en istikrarsız üç bölgesinin ortasında yer alan Türkiye, doğu ile batı, gelişmiş ve gelişmekte olan bölgeler arasında kültürel, siyasi, ekonomik ve diğer bir çok konu açısından geçiş bölgesinde bulunan bir ülkedir. Bu konumu itibarıyla de uyuşturucu madde trafiğini durdurma çabasında Batı için bir kalkan görevini üstlenmektedir. Türkiye, demokrasisini de, kendisine yönelik bütün tehditlere ve engellere rağmen kurumsallaştırma çabası içerisindedir.

Bu mücadelesi içinde kendisiyle aynı demokratik anlayışı ve kaygıları paylaşan batılı müttefiklerinden gerek terörizmle, gerek organize suçlarla mücadelesinde dayanışma içinde hareket etmelerini beklemesi, en doğal hakkıdır.

Avrupa Birliğini kapsamında terörizmle mücadele perspektifin oluşturulmasında iki ilke, yaygın bir destek ve kabul görmüştür. Söz konusu ilkelerin uluslararası alanda da terörizmle ve organize suçlarla mücadelede işbirliği perspektifinin oluşturulmasına katkıda bulunabilecektir. Terörizm ve organize suçlar kolektif bir tehdit niteliğinde olduğu için, kolektif bir mukabele görmesi gerekir. Terörizm ve organize suçlar, demokratik değerlere bir tehdit olduğu için demokratik bir yanıt verilmesi gerekir.³⁴²

Terörizme karşı uluslararası alanda geliştirilebilecek işbirliğinin çerçevesi;

Uluslararası terörizm kavramı ve alınabilecek tedbirler konusunda asgari düzeyde bir görüş birliğinin oluşmasının ve bu bağlamda, terörizmin bir insan hakları ihlali olduğu anlayışının devletlerarası ilişkilerde terörizmle mücadeleye de etkin bir şekilde yansımalarının sağlanması,

---

³⁴¹ Bal, İhsan, a.g.e., s.59.

³⁴² Meliton, Cardona. **The European Response to Terrorism**, Alex P. Schmid ve Ronald D. Crelinsten (ed.), Western Responses to Terrorism, London: The Macmillan Press Ltd., 1988, s. 245-253, (http://www.elele.gen.tr/organize_suclar/uluslararasi.html E.T 10-06-2003)

1. Teröre devlet desteği vermeyen demokratik ülkeler arasında güvenlik işbirliğinin geliştirilmesi,
  2. Terörizme devlet desteği veren ülkelerin caydırılması ve uluslararası alanda tecrit edilmesi için siyasi-ekonomik diplomatik baskı ve yaptırımların uygulanması,³⁴³
  3. Terörizme karşı mevcut işbirliği platformlarının daha da geliştirilmesi,
  4. Uluslararası alanda terörizmle mücadelede hukuki çerçevenin geliştirilmesi,³⁴⁴
  5. Terör örgütlerinin finansman temini yollarının engellenmesi için bankacılık sisteminde gerekli tedbirlerin alınması,
  5. NATO'nun kurumsal çerçevesinden istifade etmenin yollarının aranması,
  7. Terörizmin psikolojik savaş yönünün göz önünde bulundurularak, karşı-terörizm faaliyetlerinde kamuoyunun aydınlatılmasına önem verilmesi,
  8. Hükümetlerin, teröristlerin eylemlerine haklılık zemini olarak istismar ettikleri siyasi ve ekonomik sorunlara eğilmeleri,
  10. Demokrasilerin, terörizmin yeni yöntemlerine karşı kendilerini dinamik bir yaklaşımla uyarlamaları ve uygun tedbirleri almaları,
- şeklinde çizilebilecektir.³⁴⁵

Bu suç türünün küresel ya da sınıraşan nitelikte olması, uluslararası işbirliğini zorunlu kılmakta, bu da 'uluslararası ceza hukuku' bilgisini gerektirmektedir.

---

³⁴³ **Kurz, Anna, bu bağlamda; problemin, terörizmin mutlak surette ortadan kaldırılmasının gerçekçi bir beklenti olmadığından hareketle, terörizmin modern bir savaş biçimi olması niteliğiyle uluslararası alanda siyasi çıkarların gerçekleştirilmesi vasıtası olarak kullanıldığını belirtmekte ve esas problemin, terörizmin devlet destekçilerine ve terörist örgütlere kullanacakları bir .vasıta olarak çekiciliğini azaltmaya çalışmanın olduğunu vurgulamaktadır. diğer bir ifadeyle terörizmi desteklemek, destekçi Ülkeler için "maliyetli" hale getirilmelidir. Bu tip ülkelere siyasi-ekonomik yaptırımlar uygulanmasının mantığı da budur.**

Bkz., Anna Kurz, Introductory Essay, Anna Kurz (ed.), **Contemporary Trends in World Terrorism**, London: Mansell Publishing Ltd, 1987, s. 1-23 ' den aktaran(http://www.elele.gen.tr/organize_suclar/uluslararasi.html E.T 10-06-2003).

³⁴⁴ **Bu bağlamda, suçluların sınırdışı edilmesi, iadesi, varlıklarına el konulması gibi konularda uluslararası standartlar getirilmesi gerektiği belirtilmektedir.**

Bkz. Richard Latter. **Demokrasilerde Terörle Mücadele**. Strateji, 95/2, Ankara, Rem Matbaacılık, s. 173-181, (http://www.elele.gen.tr/organize_suclar/uluslararasi.html E.T 10-06-2003).

³⁴⁵ http://www.elele.gen.tr/organize_suclar/uluslararasi.html E.T 10-06-2003

Organize suç olgusu, gerek uluslararası ve gerekse ulusal sistemin, bazı zaaflarının dejenere edilerek, belirli grupların çıkarına kullanılmasıyla alakalıdır. Bu nedenle; bu suç türüyle etkin bir mücadelenin temelinde de, gerek uluslararası konjonktürün ve gerekse ulusal sistemin yaratmış olduğu boşlukların giderilmesi ya da alternatif mekanizmaların yaratılması gereği yatmaktadır. Ayrıca; bu suç türüyle etkin mücadelede bulunmak amacıyla; idari, adli ve hukuk sisteminin, bu suç türleriyle mücadelede daha etkin kılınması amacıyla reforme edilmesi gerekmektedir.³⁴⁶

Örgütlü suç ‘yatay olarak’ mali spekülasyon olgusuyla ‘dikey olarak’ adi suçlar ve gençlik suçları ile bütünleşmiştir. Yasadışı pazarla da giderek bütünleşmiştir. Bu gelişmeler suç sorununa farklı bir boyut kazandırırken, onunla mücadele etmek için yeni olanakları da getirmektedir. Çok sayıda ülke bu sorundan doğrudan etkilendikçe, uluslararası işbirliği yönünde baskılar olmaktadır. Her şeyden önce artık karşımızdakinin, klasik ceza hukukunun araçlarıyla önlenebilecek ve cezalandırabilecek saf ve basit bir ‘yasaları çiğneme’ olayı ya da ‘suç davranışı’ olmadığını göstermektedir.³⁴⁷

Organize suç örgütleriyle mücadele edebilmek için kriminal faaliyetlere ayak uydurabilecek, büyük çaplı yapılanmalara ve özellikle de yurtdışıyla hızlı ve iyi bağlantılara sahip kurumlara ihtiyaç vardır. Tek tük görevlilerin kişisel çabaları dikkate değer olsa da, konunun çözümü için pek yeterli değildir. Zira demokratik yapıların ve hukuk devletine ilişkin kurumların varlığı, yasadışı ve kriminal öğelerin sızmasıyla birlikte temelinden çöktürebilmektedir.

---

³⁴⁶ Beşe, Ertan, **Polis ve Organize Suç , Kapsam ve Nitelikleri**, Türkiye de Devlet, Toplum ve Polis, Seçkin yayınları, Ankara. 2002.s.169.

³⁴⁷ Arlacchi, Pino, **a.g.e.**, s. 258.

KAYNAKÇA

- Akşin, Selim, (2004), *Terörizmin Uluslararası Tanım Sorunu*, Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Alkan, Necati, (2000), *Gençlik ve Terörizm*, EGM, Ankara, TEMÜH Daire Başkanlığı Yayınları, No:9.
- Alkan, Necati, (2004), “Terör Örgütünün Finans Kaynakları,” *Polis Dergisi*, Sayı 40.
- Alain, Minc, (1993), *Le Nouveau Moyen Age*, Paris, (Çev.), Mehmet Ali Agaogulları, (1995), *Yeni Ortaçağ*, Ankara, İmge Yayınları.
- Altuğ, Yılmaz, (1995), *Terörün Anatomisi*, İstanbul, Altın Kitaplar Yayınevi.
- Arlacchi, Pino, (2000), *Mafya Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu*, (Çev.), B. Sina, Şener, İstanbul, İletişim Yayınları.
- Abdullah Öcalan Hakkında Hazırlanan İddianame*, Ankara C. Başsavcılığı, (<http://www.belgenet.com/dava03.html>, Erişim Tarihi. 03.10.2005)
- Ararat, Serhat, *PKK Sorumluları Yargı Önünde Hesap Veriyor*, İnternette Yayınlanmış Makale, <http://F23.parsimony.net/forum53543/messages/11513.htm>.)
- Atar, Olcay, (2004), “Terörizmin Felsefi Argümanları,” *Polis Dergisi Terör Özel Sayısı*, EGM Yayınları.
- Aydiner, Gökhan, (2004), “Dünya da ve Türkiye de Terör,” *Polis Dergisi*, Özel Sayı.
- Aydın, Nurullah, (2004), “Terör, Terörizm ve Terörle Mücadelede Stratejik Yaklaşımlar,” *Polis Dergisi Terör Özel Sayısı*, EGM Yayınları.
- Bal, M. Ali, (2003), *Savaş Stratejilerinde Terör*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Bal, İhsan, (2000), “Türkiye’de Organize Suçlar ve Terörizm Üzerine,” *Polis Bilimleri Dergisi*, Ankara, Polis Akademisi Başkanlığı, Cilt 2, Sayı.7–8.
- Barry, A.K. Rider, (2003), “The Financial War On Terrorism,” Proceedings Swiss Eapc/Pfp Workshop, *Combating The Financing Of Terrorism*, Geneva, Organized by The Centre For International Security Policy (CISP).
- Beşe, Ertan, (2004), “Terörizm Literatürü Üzerine,” *Polis Dergisi*, Sayı 40.
- Beşe, Ertan, (2002), *Terörizm, Avrupa Birliği ve İnsan Hakları*, Ankara, Seçkin Kitapevi.
- Beşe, Ertan, (2002), “Polis ve Organize Suç, Kapsam ve Özellikleri,” H. H. Çevik, T. Göksu, (Ed.), *Türkiye’de Devlet Toplum ve Polis*, Ankara, Seçkin Kitapevi.
- Bila, Fikret, (2004), *Hangi PKK, Satranç Tahtasındaki Yeni Hamleler*, Ankara, Ümit Yayıncılık.

- Bovenkerk, Frank, Yeşilgöz, Yücel, (2000), *Türkiye'nin Mafyası*, (Çev.) N. Aykanat, H. Tuna, İstanbul, İletişim Yayınları.
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi*, (1986), 22. Cilt, Interpress Basın ve Yayıncılık A.Ş., Libraire Larousse.
- Çağlar, Ali, (2000), "Terör ve Türkiye, Genel Durum," *1. Milletlerarası Doğu Ve Güneydoğu Anadolu Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri*, Elazığ, Fırat Üniversitesi Yayınları.
- Çağlar, Ali, (1995), "Türkiye'deki Terör Örgütlerinin Yapısal Özellikleri," *Strateji Dergisi*, Ankara, Sayı. 9.
- Çakmak, Hurşit, (2004), "Terörü, Teröristi, Terörizmi Doğru Anlamak", *Polis Dergisi*, Sayı. 40.
- Çulcu, Murat, (2001), *Türkiye'de Mafya'laşmanın Kökenleri, Her Sakaldan Bir Kıl*, İstanbul, Kitap Deyince E Yayınları.
- Cinoğlu, Hüseyin, İ. Dinçer Güneş, (2003), "Organize Suçla Mücadelede Temel Noktalar ve Polisin Rolü," A. Geleri, H. H. Çevik, (Ed.), *Organize Suçlarla Mücadele ve Polis*, Ankara, Seçkin.
- Dalman, Metin, (1995), *Avrupa'da İnsan Ticareti ve PKK*, Terör Araştırmaları Diz, Anadolu Ofset.
- Denker, M. Sami, (1999), *Uluslararası Terör Türkiye ve PKK*, Selçuk Üniversitesi.
- Dilmaç, Sabri, (1997), *Terörizm Sorunu ve Türkiye*, EGM, İDB Yayınları 55.
- Dilmaç, Sabri, (2004), "Global Tehdit, Terörizm ve Türkiye'ye Etkisi", *Polis Dergisi*, Sayı 40.
- Dictionnaire Larousse Ansiklopedisi*, (1993–1994), Milliyet Gazetecilik A.Ş.
- Doğan, Suat, (2004), *Küresel Dünyada Terörizm Konsepti*, EGM, TEMÜH Yayınları.
- Dönmezer, Sulhi, (1989), *Kriminoloji*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Yayını.
- EGM, (2006), *Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Daire Başkanlığı 2005 Raporu*.
- EGM, (2002), "Terörizmin Mali Kaynaklarının Soruşturulması", Soruşturmacılar Kursu, TEMÜH, Ders Notları, Washington, Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi.
- EGM, (2004), *Sağ Terör Örgütleri Finans Kaynakları Genel Raporu*, TEMÜH, Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi, Terörle Mücadele Daire Başkanlığı.
- EGM, (2004), *Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, 2003*

- Raporu.*
- EGM, (1995), *Uyuşturucu Olayları Genel Değerlendirmesi*, Narkotik Şube Müdürlüğü, EGM Yayını.
- EGM, (2004), *Terör Boyutuyla Birlikte Yasadışı Göç ve İnsan Kaçakçılığı Bilgi Notu*, TEMÜH, Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi.
- EGM, (2004), *Sağ Terör Örgütleri Finans Kaynakları-Genel Raporu*, TEMÜH, Araştırma Değerlendirme Şube Müdürlüğü Arşivi, Terörle Mücadele Daire Başkanlığı.
- EGM, (2002), *Ders Notları*, İDB.
- En Büyük Türkçe Sözlük*, İstanbul, Rafet Zaimler Kitabevi.
- Erdem, M. Ruhan, (2001), *Ceza Muhakemesinde Organize Suçlulukla Mücadelede Gizli Soruşturma Tedbirleri*, Ankara, Seçkin.
- Ergül, Ergin, *Örgütlü Suçlarla Mücadele Alanında Uluslararası ve Ulusal Çabalar*, (www. türk hukuk sitesi.com, E.T. 06.10.2004)
- Ersoy, Ömer, (2004), “Terör ve Organize Suçlar ile Yakınlaşma ve İşbirliğinin İncelenmesi,” *Polis Dergisi*, Sayı 40.
- Florian, Coldea, (2004), “The Role Of The Intelligence Services in the War On Terrorist Financing,” *Eapc/Pfp And Ndc Conference On Financial And Economic Aspects Of The Fight Against Terrorism*, Romanian Intelligence Service, Rome. (<http://www.crimesymposium.org/Wordfiles/2004%20Programme.doc>. E.T.04.12.2004)
- Gerçek, H. Hüseyin, (2000), “Bölücü Terör Örgütleri,” *Terörle Mücadele Hizmetleri Kurs Notları*, Ankara, EGM, Terörle Mücadele Harekât Daire Başkanlığı.
- Geleri, Aytakin, (2003), “Organize Suçların Ortaya Çıkışı ve Gelişimi, İtalyan-Amerikan Mafyası Üzerine Bir Çalışma”, A. Geleri, H. H. Çevik, (Ed.), *Organize Suçlarla Mücadele ve Polis*, Ankara, Seçkin.
- Gökçeğöz, Fazlı, (2003), “Organize Suç Kavramı, Terör Suçları İle Bağlantısı ve Etkin Mücadele Yöntemleri,” A. Geleri, H.H. Çevik,(Ed.), *Organize Suçlarla Mücadele ve Polis*, Ankara, Seçkin.
- Güner, Sedat, (2003), *Organize Suç Örgütleri ve Karapara Aklaması*, 1. Basım, Ankara, Bilgi Yayınevi.
- Gunter, Michael, (1984), *Ermeni Terörizminin Çağdaş Görünümü*, Ankara Üniversitesi Dergisi.

- Gürses, Emin, (2001), *Ayrılkçı Terörün Anatomisi, IRA-ETA-PKK*, Ankara, Bağlam.
- Güvel, E. Alper, (2004), *Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması*, Ankara, Roma Yayınları.
- Hazır, Hayati, (2001), *Siyasal Şiddet ve Terörizm*, Ankara, Nobel.
- Hafızoğlu, Dinçer, (2000), “Terörist Grupların Örgütlenmesi ve Yönetimi,” Ü. Özdağ ve O. M. Öztürk,(Ed.), *Terörizm İncelemeleri*, Ankara, ASAM,
- İleri, Aytekin, (2000), “Teröristin Sosyo-Psikolojik Profilinin Terörle Mücadeledeki Yeri ve Önemi,” *1. Milletlerarası Doğu Ve Güneydoğu Anadolu Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri*, Elazığ, Fırat Üniversitesi Yayınları.
- Jenkins, Brain Michael, (1999), *Forevord, Countering The New Terrorism*, Rand.
- Kaya, İbrahim, (2005), *Terörle Mücadele ve Uluslararası Hukuk*, Ankara, Usak Yayınları, 1. Baskı.
- Keleş, Ruşen, Artun Ünsal, (1982), *Kent ve Siyasal Şiddet*, Ankara, Turhan Kitapevi.
- Kuyaksil, Ali, (2004) “Türkiyede Terör ve Terörün Kaynakları”, *Polis Dergisi*, Sayı 40.
- Kuyaksil, Ali, (2000), “Uluslararası Sistem ve Terör”, *1.Milletler Arası Doğu ve Güneydoğu Anadolu Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri*, Elazığ, Fırat Üniversitesi Yayınları.
- Kongar, Emre, (2001), “Küresel Terör ve Türkiye, Küreselleşme,” *Huntington, 11 Eylül*, Remzi Kitapevi.
- Korkusuz, Hakan, (1999), “Öğrenci Olaylarının Perde Arkası,” *Polis Dergisi*, Sayı 18.
- Köknel, Özcan, (2004), “Gençlik Çağı ve Terör,” *Polis Dergisi 159.Yıl Özel Sayı*, s. 376.
- Laqueur, Walter, (2002), “Terörizmin Yorumlanması,” *Silinen Yüzler Karşısında Terör*, Ankara, Ayraç Yayınevi.
- Lemay, Timothy, (2004), “Chief Global Program Against Money Laundering, Differences Between Terrorist And Organized Crime Groups,” *Eapc/Pfp And Ndc Conference On Financial And Economic Aspects Of The Fight Against Terrorism*, Rome. (http://www.dfat.gov.au/globalissues/reports/money_laund_financing.pdf. E.T.09.07.2004)
- Meliton, Cardona, (1988), “The European Response to Terrorism,” Alex P. Schmid ve Ronald D. Crelinsten, (Ed.), *Western Responses To Terrorism*, London The

- Macmillan Press Ltd., (http://www.elele.gen.tr/Organize_Suclar/Uluslararası.html) (E.T 10-06-2003).
- Meydan Larousse*, (1993-1994), 12. Cilt, Meydan Yayınevi, Milliyet Gazetecilik A.Ş.
- Meydan Larousse*, (1986), Meydan Yayınevi.
- Mutlu, Kayhan, (2003), *Uluslararası Polislik ve İç Güvenlik, Örgütlü Suçlar, Sosyolojik Analiz*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Öktem, Emre, (2003), *Uluslararası Hukukun Terörizmi Tanımlama Sorunu*, Ankara, Yayımlanmamış Makale.
- Özcan, N. Ali, (2001), *PKK (Kürdistan İşçi Partisi), Tarihi, İdeolojisi ve Yöntemi*, ASAM, Ankara.
- Özcan, N. Ali, (2000), “Terör ve Ekonomi,” Ü. Özdağ ve O.M. Öztürk,(Ed.), *Terörizm İncelemeleri*, Ankara, ASAM Yayınları:10, Jeopolitik-Stratejik-Terör Dizisi:3.
- Özcan, Mehmet, İ. Bal, (2000), “Türkiye’de Organize Suçlarla Mücadelede Yöntem Arayışları,” *Suç ve Polislik*, Ankara, Güner Matbaacılık,
- Özsoy, Osman, (1998), *Propaganda ve Kamuoyu Oluşturma*, İstanbul, Alfa Dağıtım,
- Öztürk, Osman, (2000), “Avrupa ve Ortadoğu Ülkelerinin Terör Karşısındaki Konumları,” Ü. Özdağ ve O.M. Öztürk,(Ed.), *Terörizm İncelemeleri*, Ankara, Jeopolitik-Strateji-Terör Yayınlar Dizisi:3, ASAM.
- Öztürk, Saim, (2000), *Uyuşturucu Kaçakçısı Terör Örgütü PKK*, Ankara, Köksav Serisi 17.
- Patrick, Hardouin, Dr Reiner Weichhardt, (2003), “Financing of Terrorism, A View From NATO,” Proceedings Swiss Eapc/Pfp Workshop, *Combating The Financing Of Terrorism, Organized By The Centre For International Security Policy (CISP)*, Geneva
- (<http://pforum.isn.ethz.ch/docs/6BD4DB1F-65B0-58E9-20287BA9441C128C.pdf>) E.T. 05.12.2005)
- “PKK/Kongra-Gel Terör Örgütünün Finans Kaynakları,” *PKK/Kongragel*, (2004), İstanbul Valiliği Emniyet Müdürlüğü Hizmete Özel, Eğitim Serisi. 6.
- Politi, Alessandro, (2004), “The New Transnational Risks,” *European Security*, (<http://www.iss-eu.org/chailot/chai29e.html>, E.T. 06.10.2004).
- Purver, R., (1997), *Chemical and Biological Terrorism, New Threat to Public Safety*, London, London Research Institute.
- (http://www.csisscrs.gc.ca/en/publications/other/c_b_terrorism01.asp.E.T.07.02.2006)

- Ruggiero, Vincenzo, (1993), "The Camorra Clan Capital And Organized Crime,"
Frank Pearce, Michael Woodiwiss,(Ed.) *Global Crime Connections, Dynamics And Control*, London, The Macmillan Press
(<http://www.yorku.ca/nathanson/bibliography/specialtopics.htm>. E.T.03.04.2005)
- Schmid, Alex P. (2004), *Küresel Dünyada Terörizm Konsepti*, (Ed. ve Çev.), Suat Doğan. Ankara, EGM, TEMÜH, Yayını.
- Sınıraşan Organize Suç Değerlendirmesi*, (2005), (http://www.unodc.org/pdt/publications_ipilot_survey.pdf (Erişini Tarihi 1709 2005)).
- Somer, Tark, (1984), "Ermeni Terörü ve Uyuşturucu Madde Kaçaklığı,"
Uluslararası Terörizm Sempozyumu, Düzenleyen; Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Parlar, Suat, (1998), *Kirli İşler İmparatorluğu, Uyuşturucu, Mafya, Devlet*, İstanbul, Bibliotek Yayınları.
- Şafak, Ali, (2002), *Polisin El Kitabı*, Başkent Matbaacılık, Ankara.
- Tavas, Taner, (2000a) "İntihar Saldırıları", *Terörizm İncelemeleri*, Ankara, Jeopolitik-Strateji-Terör Yayınlar Dizisi:3, ASAM.
- Tavas, Taner, (2000b), "Terörizm Psikolojisi ve Hedefleri," *Terörizm İncelemeleri*, Ankara, Jeopolitik-Strateji-Terör Yayınlar Dizisi:3, ASAM.
- Tempo Kitapları 19, (1994), *Dünden Bu Güne Değişen Yüzüyle Mafya*, İstanbul, Hürğüç Gazetecilik A.Ş.
- Türk Demokrasi Vakfı, (1999), "Terörizm ve Organize Suçlar," *Demokrasi ve İnsan Hakları Serisi*, Ankara, Sevinç Matbaası.
- Usta, Orhan, (2003), *Güneydoğuda Terör Görünümü ve Devlet Siyaseti*, Siirt.
- Uzun, Adem, (2003), *PKK'dan Kadek'e Bir Terör Örgütünün Anatomisi*, Ankara, Ocak Yayınları.
- Uyuşturucu Olayları Genel Değerlendirmesi*, (1995), Narko-Terörizm, Narkotik Şube Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- Wilkinson, Paul, (2002), "Terör ve Terörizm," *Silinen Yüzler Karşısında Terör*, Ankara, Ayraç Yayınevi.
- Woodiwiss, Michael, (1993), "Crime's Global Reach," Frank Pearce ve Michael Woodiwiss, (Ed.), *Global Crime Connections, Dynamics and Control*, London, The Macmillan Press. (<http://www.yorku.ca/nathanson/bibliography/specialtopics.htm>. E.T.03.04.2005).
- Yıldırım, A. Gani, (2000), "Terörizm ve Türkiye," *1. Milletlerarası Doğu ve*

Güneydoğu Anadolu Güvenlik ve Huzur Sempozyumu Bildirileri, Elazığ, Fırat Üniversitesi Yayınları.

Zafer, Hamide, (1999), *Ceza Hukukunda Terörizm, Milletlerarası Metinler ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu Işığında*, İstanbul, Beta.

Zafer, Hamide, (1999), *Sosyolojik Boyutuyla Terörizm*, İstanbul, Beta.

Ziegler, Jean, (1998), *Suçun Derebeleri, Demokrasilere Karşı Yeni Mafyalar*, (Çev.) Ali Cevat Akkoyunlu, İstanbul, Şefik Matbası.

İNTERNET SİTELERİ

- <http://arsiv.hurriyetim.com.tr/hur/turk/00/12/15/turkiye/25tur.htm>. E.T.15.12.2005
- <http://arsiv.sabah.com.tr/2005/09/23/gnd123.html>.E.T.23.09.2003.
- <http://www.belgenet.com/dava03.html>, E.T. 03.10.2005
- <http://www.caginpulisi.com.tr/1/19.htm>. E.T.01.02.2005.
- <http://www.crimesymposium.org/Wordfiles/2004%20Programme.doc>. E.T.04.12.2004
(http://www.csisscrs.gc.ca/en/publications/other/c_b_terrorism01.asp.E.T.07.02.2006)
- http://www.dfat.gov.au/globalissues/reports/money_laund_financing.pdf. E.T.09.07.2004
- <http://www.egm.gov.tr>.E.T.08.05.2003
- <http://www.egm.gov.tr/temuh/terorizm7.htm>.E.T.05.01.2006.
- http://www.elele.gen.tr/organize_suclar/uluslararası.html E.T 10-06-2003
- <http://www.findarticles.com>.E.T.07.05.2005.
- (<http://pforum.isn.ethz.ch/docs/6BD4DB1F-65B0-58E9-20287BA9441C128C.pdf>. E.T. 05.12.2005)
- <http://www.iss-eu.org/chaillet/chai29e.html>, erişim tarihi 06/10/2004
- <http://www.info.turc.org/forum/posting.php?mode=quote&p=6&sid=1f7d601fc460c8f4523daf402d959cf9>.E.T.27.11.2005
- <http://www.masak.gov.tr>. 03.11.2004
- <http://www.msb.gov.tr>. E.T, 18.03.2003.
- <http://www.ogd.org/rapport>. E.T.11.2.2005
- http://www.pkkgercegi.net/2005_04_18_S.htm.E.T.18.04.2005
- <http://f23.parsimony.net/forum53543/messages/11513.htm>. E.T.16. 01.2006
- <http://www.radyoilhaber.com/test/ks.asp?prg=read&yzrno=96&id=3>. E.T.02.12.2005.
- <http://www.terör.gen.tr>. E.T.18.08.2004.
- <http://www.terror.gen.tr/turkce/organize/nedir/kavram.html>. E.T. 01.02.2006
- <http://www.türk.hukuk.sitesi.com>, E.T.06.10.2004
- http://www.unodc.org/unodc/en/organised_crime_convention_legislative_guides.htmlBegislative guide for 2. E.T. 15.09.2005
- http://www.un.org.tr/doc_pdf/chart_turkce.pdf. E.T. 11.05.2005.
- http://tr.wikipedia.org/wiki/Narko_Ter%C3%B6rizm. E.T.01.12.2005.
- <http://www.yorku.ca/nathanson/bibliography/specialtopics.htm>. E.T.03.04.2005

